

Bransjeregnskapet for Yrkesskadeforsikringer pr. 31. desember 2009

Innholdsfortegnelse

0.	Innledning	side	3
1.	Bransjeregnskapet pr. 31. desember 2009	side	6
1.1	<i>Bruttoregnskapet pr. 31. desember 2009</i>	side	6
1.2	<i>Brutto avviklingsresultat i 2009</i>	side	8
1.3	<i>Utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2009</i>	side	10
2.	Forsikringstekniske bruttoresultater og brutto avviklingsresultater mv. for regnskapsårene 1991–2009	side	14
2.1	<i>Forsikringstekniske bruttoresultater</i>	side	14
2.2	<i>Brutto avviklingsresultater</i>	side	19
2.3	<i>Brutto erstatningsavsetning</i>	side	23
2.4	<i>Estimert RTV-refusjon pr. regnskapsår</i>	side	25
3.	Opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og skadeprosenter	side	26
3.1	<i>Opptjente bruttopremier – Samlet og pr. forsikret</i>	side	26
3.2	<i>Anslåtte brutto erstatningskostnader – Samlet og pr. forsikret</i>	side	29
3.3	<i>Anslåtte brutto skadeprosenter</i>	side	33
4.	Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesskadeforsikringer	side	36
5.	Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesulykkesforsikringer	side	53
6.	Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkessykdomsforsikringer	side	66
7.	Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	side	79
7.1	<i>Kort om kostnadsundersøkelsene</i>	side	79
7.2	<i>Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i bransjeregnskapet (1991–2009)</i>	side	81

8. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning mv.	side	83
8.1 <i>Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning</i>	side	83
8.2 <i>Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger</i>	side	84
Vedlegg A. Forsikringstekniske bruttoresultater for regnskapsårene 1991–2009	side	86
Vedlegg B. Forsikringstekniske bruttoavsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1991–2009	side	95
Vedlegg C. Grunnlagsdata for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer 1991–2009	side	98
Vedlegg D. Grunnlagsdata for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer 1994–2009	side	115
Vedlegg E. Grunnlagsdata for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer 1994–2009	side	127
Vedlegg F. Inflasjonskorreksjon av opptjente bruttopremier og brutto erstatningskostnader	side	139

0. Innledning

Bransjeregnskapet som presenteres i den foreliggende rapporten er i all hovedsak basert på regnskapsdata og risikostatistikk fra følgende tolv forsikringsselskap:

- Gjensidige Forsikring BA¹
- TrygVesta Forsikring NUF²
- If Skadeforsikring NUF
- KLP Skadeforsikring AS
- SpareBank1 Skadeforsikring AS
- Oslo Forsikring AS (grunnlagsdata for skadeårgangene 2002–2009)
- Protector Forsikring ASA (grunnlagsdata for skadeårgangene 2004–2009)
- NEMI Forsikring ASA (grunnlagsdata for skadeårgangene 2006–2009)
- Vital Forsikring ASA (grunnlagsdata for skadeårgang 2008 og 2009)
- Unison Forsikring ASA (grunnlagsdata for skadeårgang 2008 og 2009)
- Storebrand Livsforsikring AS (grunnlagsdata for skadeårgang 2008 og 2009)
- Sjøtrygdgruppen Gjensidig Skadeforsikringsselskap (grunnlagsdata for skadeårgangene 1991–2006).

Når det gjelder grunnlagsdataene for den tidligere porteføljen til Vital Forsikring ASA (som omfatter skadeårgangene 2002–2004) har disse med virkning fra og med skadeårgang 2005 blitt håndtert av Gjensidige Forsikring.

Hvis det tas høyde for bruttopremiene som tegnes av alle forsikringsselskap som er aktive i det norske markedet for yrkesskadeforsikringer, utgjør markedsandelene til selskapene som omfattes av bransjeregnskapet pr. 31. desember for 2009 til sammen 88.1 prosent, jf. premie-dataene som innrapporteres til Yrkesskadeforsikringsforeningen.

Rapporten er utarbeidet i regi av Finanstilsynet, men Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring³ (Beregningsutvalget) er i denne forbindelse blitt benyttet som en forsikringsteknisk ekspertgruppe. Beregningsutvalget har dessuten hatt et ansvar for den praktiske gjennomføringen av arbeidet med rapporten. De forannevnte forsikringsselskap har alle nedlagt et betydelig arbeid med å fremskaffe og tilrettelegge et omfattende datagrunnlag.

I bransjeregnskapet som presenteres i rapporten, er det innført enkelte forenklende forutsetninger. En viktig forutsetning er at det ses bort fra all yrkesskadeforsikring relatert til skadeårgang 1990 og tidligere skadeårganger. I denne sammenheng skal det påpekes at det er flere grunner til å velge 1991 som basisår for bransjeregnskapet:

- Da lov om yrkesskadeforsikring ble innført i 1990, var det allerede en rekke bedrifter som hadde opprettet yrkesskadeforsikringer for sine ansatte. For de fleste av disse

¹ Fra 28. juni 2010: Gjensidige Forsikring ASA (omdanning til allmennaksjeselskap).

² Fra 18. august 2010: Tryg Forsikring NUF (navneendring).

³ Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring ble oppnevnt av Finanstilsynet (Kreditilsynet) i oktober 1993 og har som mandat bl.a. å utrede ulike spørsmål relatert til regelverket for forsikringstekniske avsetninger.

bedriftene ble de gjeldende kontrakter fornyet med premie beregnet etter ny tariff først ved hovedforfall (i 1990). Forsikringsdekningene kunne frem til dette hovedforfallet være spredt på en lang rekke bransjer (ansvarsforsikringer, bedriftsforsikringer, trygghetsforsikringer mv.). Det vil derfor i ettertid være vanskelig å skille ut hva som var lovpålagt yrkesskade forut for fornyelsen av forsikringsavtalene (i 1990).

- Standarderstatningene ble først innført i 1991. I 1990 hadde skadelidte krav på den høyeste erstatning av det som fulgte av yrkesskadeforsikringsloven og erstatning beregnet etter vanlige regler for personskadeerstatning.
- Refusjonen til Arbeids- og velferdsetaten (tidligere Rikstrygdeverket (RTV)) ble først innført i 1991 med de konsekvenser den fikk for premie- og erstatningsnivået.

Videre skal det påpekes at fordelingen av premier, betalte erstatninger, forsikringstekniske avsetninger mv. mellom delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer ikke er ført lenger tilbake enn til regnskapsår/skadeårgang 1994. Bakgrunnen for dette er at den fordelingen av bl.a. premier og erstatningsavsetninger mellom de to delbransjene som i 1999/2000 ble gjort i ettertid, uansett ikke kunne bli helt eksakt og i enda mindre grad hvis man hadde gått lenger tilbake i tid enn 1994.

Fra og med rapporten vedrørende bransjeregnskapet pr. utløpet av 2003 har det kun blitt fokusert på det forsikringstekniske bruttoregnskapet, mens det i tidligere rapporter ble redegjort for både det forsikringstekniske bruttoregnskapet og det forsikringstekniske egenregningsregnskapet. Bakgrunnen for denne nedprioriteringen av det forsikringstekniske egenregningsregnskapet er bl.a. at det over tid har vist seg vanskelig å holde fast ved at det ikke skal foretas endringer i de forsikringstekniske egenregningsregnskaper for tidligere regnskapsår. Dette skyldes bl.a. at det i enkelte selskaper har blitt tegnet retrospektive reassuranseavtaler eller på annen måte blitt foretatt endringer som innebærer at de forsikringstekniske egenregningsregnskaper som er presentert i tidligere rapporter ikke lenger er helt dekkende.

I kapittel 1 presenteres først hovedstørrelser fra bransjeregnskapet for 2009. Denne presentasjonen omfatter det forsikringstekniske bruttoresultatet og brutto avviklingsresultater i 2009 samt en oversikt over utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2009. Oversikten over de forsikringstekniske bruttoavsetninger omfatter imidlertid bare brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Deretter blir det i kapittel 2 gitt en mer summarisk oversikt over disse forsikringstekniske bruttostørrelsene for regnskapsårene 1991–2009 vurdert samlet. Denne oversikten omfatter også oversikter over bl.a. de påløpne brutto skadeprosenter for regnskapsårene 1991–2009.

Kapitlene 3–8 inneholder mer detaljert informasjon om enkelte sentrale utviklingstrekk i perioden 1991–2009. I kapittel 3 gis oversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader (både samlet og pr. forsikret) samt oversikter over utviklingen av anslåtte brutto skadeprosenter. I kapitlene 4–6 går det i mer detalj inn på utviklingstrekk hva angår anslåtte brutto erstatningskostnader for hhv. hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Til slutt blir det i kapitlene 7 og 8 redegjort for fordelingen av hhv. forsikringsrelaterte brutto driftskostnader og beregningsteknisk brutto investeringsavkastning mellom de to delbransjene, samt de prinsipper og metoder som er anvendt ved fastsettelsen av disse størrelser.

Vedleggene A–F inneholder tilleggsinformasjon til enkelte av kapitlene samt oversikter over grunnlagsdataene for bransjeregnskapet (både regnskapsdata og risikostatistikk).

Av den foreliggende rapporten fremgår det bl.a. at selskapene som bidrar med grunnlagsdata til bransjeregnskapet i 2009 har oppnådd et positivt brutto avviklingsresultat (164 mill. kr). Avviklingsresultatet er marginalt lavere enn i 2008 (167 mill. kr), mens selskapene i hele perioden 1997–2007 har måttet vise til negative avviklingsresultater. I delbransjen Yrkesulykkesforsikringer erfarer imidlertid selskapene fortsatt avviklingstap (–82 ½ mill. kr), men avviklingstapet oppveies av en betydelig avviklingsgevinst i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer (246 mill. kr).

1. Bransjeregnskapet pr. 31. desember 2009

1.1 Bruttoregnskapet pr. 31. desember 2009

I tabell 1.1 gis en oversikt over det forsikringstekniske bruttoresultatet for regnskapsåret 2009 sett under ett for alle skadeforsikringsselskapene som bidrar med grunnlagsdata til bransjeregnskapet.

Tabell 1.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2009. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykkes- forsikringer	Yrkessykdoms- forsikringer
Opptjente bruttopremier	2 740.4	2 050.8	689.5
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning ¹⁾	417.3	292.7	124.6
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	12.0	9.9	2.1
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 348.1	– 2 011.6	– 336.4
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 2 511.9	– 1 929.1	– 582.8
– Brutto avviklingsresultat	163.9	– 82.5	246.4
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 332.2	– 250.2	– 82.0
Forsikringsteknisk bruttoresultat	489.4	91.5	397.8

1) Dette er en beregningsteknisk størrelse, jf. kommentaren på side 7.

Det forsikringstekniske bruttoregnskapet for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer viser et overskudd i 2009 på 489.4 mill. kr (svarende til 17.9 prosent av opptjent bruttopremie), noe som er vesentlig mindre enn overskuddet i 2008 (721.0 mill. kr) men betydelig høyere enn i 2007 (199.4 mill. kroner).

I delbransjen Yrkesulykkesforsikringer er det forsikringstekniske overskuddet på bruttobasis 91.5 mill. kr (dvs. 4.5 prosent av delbransjens opptjente bruttopremie), mens overskuddet i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer utgjør 397.8 mill. kr (dvs. 57.7 prosent av delbransjens opptjente bruttopremie).

Både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene har en relativt høy brutto investeringsavkastning bidratt til de positive forsikringstekniske bruttoresultatene i 2009. Videre har det i 2009 vært et positivt avviklingsresultat både for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer og for hovedbransjen. I delbransjen Yrkesulykkesforsikringer har derimot brutto avviklingsresultat vært negativt i 2009.

For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har opptjent bruttopremie falt med 22.7 mill. kr eller 0.8 prosent fra 2008 til 2009. (Det er de samme selskapene som bidrar med grunnlagsdata i 2009 som i 2008.)

Fra 2008 til 2009 har de anslåtte brutto erstatningskostnader blitt redusert med 73.7 mill. kr eller 2.9 prosent for hovedbransjen sett under ett.⁴ I delbransjen Yrkesulykkesforsikringer har det imidlertid vært en økning på 18.0 mill. kr (0.9 prosent), mens delbransjen Yrkessykdomsforsikringer kan vise til en reduksjon i de anslåtte brutto erstatningskostnader på 91.7 mill. kr (13.6 prosent).

Av de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader på 332.2 mill. kr er 75.3 prosent allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, mens de resterende 24.7 prosent er allokert til delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. De samlede brutto driftskostnader utgjør 12.1 prosent av de samlede bruttopremier. Hvis brutto driftskostnader alternativt beregnes med utgangspunkt i de opptjente bruttopremier eksklusive det å priori forventede RTV-bidraget (dvs. i prosent av 10/22-deler av de opptjente bruttopremier oppgitt i tabell 1.1), gir dette en kostnadsprosent på i underkant av 27 (prosent) for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett.

Siden de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader er fordelt mellom delbransjene i samme forhold som de opptjente bruttopremier, vil de forannevnte kostnadsprosenten nødvendigvis bli de samme for de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.⁵

Ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning (årsgjennomsnitt) benyttet som beregningsgrunnlag. Den forsikringstekniske rente som er anvendt på dette beregningsgrunnlaget, er den samme som den rente som benyttes ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. oversikten i kapittel 8. Av den samlede beregningstekniske brutto investeringsavkastning på 417.3 mill. kr er 70 prosent tilordnet delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, mens de resterende 30 prosent er tilordnet delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

I denne sammenheng skal det påpekes at størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning strengt tatt bare har mening i de tilfeller der skadeforsikringsselskapene ikke avgir noe av den tegnede bruttoforretning til sine reassurandører. I de tilfeller der selskapene avgir deler av den tegnede forretning, noe som er tilfelle for de aktuelle selskap, vil ikke selskapene forvalte gjenforsikringsandelen av hhv. brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er imidlertid innarbeidet i det forsikringstekniske bruttoregnskapet slik at malen for dette regnskapet så langt det er mulig skal falle sammen med malen for det tekniske regnskapet for skadeforsikringsselskaper, jf. § 4-4 i forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper.

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av betalte bruttoerstatninger i løpet av et regnskapsår til Arbeids- og velferdsetaten (tidligere Rikstrygdeverket) innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår.⁶ Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt ha renteinntekter av den forvaltede RTV-refusjonen i et halvt år, noe det er tatt høyde for i bransjeregnskapet. I beregningen av disse renteinntektene benyttes den samme forsikringstekniske rente som ved beregningen av

⁴ De påløpne brutto erstatningskostnader er i samme periode redusert med 70.7 mill. kr (2.9 prosent).

⁵ Det kan likevel bli noen mindre forskjeller, noe som skyldes metoden som er benyttet for beregning av brutto driftskostnader. Den anvendte metoden innebærer at man først beregner brutto driftskostnader pr. forsikret (i hele kroner) – for både hovedbransjen og de to delbransjene – og deretter multipliserer med antall forsikrede.

⁶ Av praktiske grunner benyttes fortsatt begrepene RTV-refusjon og RTV-andel av betalte bruttoerstatninger i denne rapporten

allokert investeringsavkastning, jf. kommentarene i kapittel 8. Av tabell 1.1 fremgår det at renteinntektene på RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger utgjør 12.0 mill. kr for regnskapsår 2009. Ca. 82 ½ prosent av dette beløpet er relatert til betalte bruttoerstatninger for yrkesulykker, mens de resterende 17 ½ prosent gjelder betalte bruttoerstatninger for yrkessykdommer.

De anslåtte brutto erstatningskostnader for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er i 2009 lavere enn de opptjente bruttopremier. Tilsvarende gjelder for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett er anslått brutto skadeprosent (dvs. de anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjente bruttopremier) 91.7 for regnskapsåret 2009. På grunn av det positive avviklingsresultatet på bruttobasis er den påløpne brutto skadeprosenten 6.0 prosentpoeng lavere enn dette. Videre er anslått brutto skadeprosent 9.6 prosentpoeng høyere i delbransjen Yrkesulykkesforsikringer enn i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. På grunn av avviklingstapet i delbransjen Yrkesulykkesforsikringer er påløpt brutto skadeprosent 4.0 prosentpoeng høyere enn anslått brutto skadeprosent i denne delbransjen. I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer medfører imidlertid den markerte avviklingsgevinsten en påløpt brutto skadeprosent som er 35.7 prosentpoeng lavere enn anslått brutto skadeprosent. Det vises også til oversikten i tabell 1.2.

Tabell 1.2. Brutto skadeprosent for regnskapsår 2009. Prosent.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykkes- forsikringer	Yrkessykdoms- forsikringer
Anslått brutto skadeprosent	91.7	94.1	84.5
Påløpt brutto skadeprosent	85.7	98.1	48.8

1.2 Brutto avviklingsresultat i 2009

Av tabell 1.1 fremgår det at den samlede avviklingsgevinsten på bruttobasis for regnskapsår 2009 utgjør 163.9 mill. kr for skadeårgangene 1991–2008 sett under ett. I tabell 1.3 nedenfor er det vist hvorledes avviklingstapet er fordelt på disse skadeårgangene – både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene:

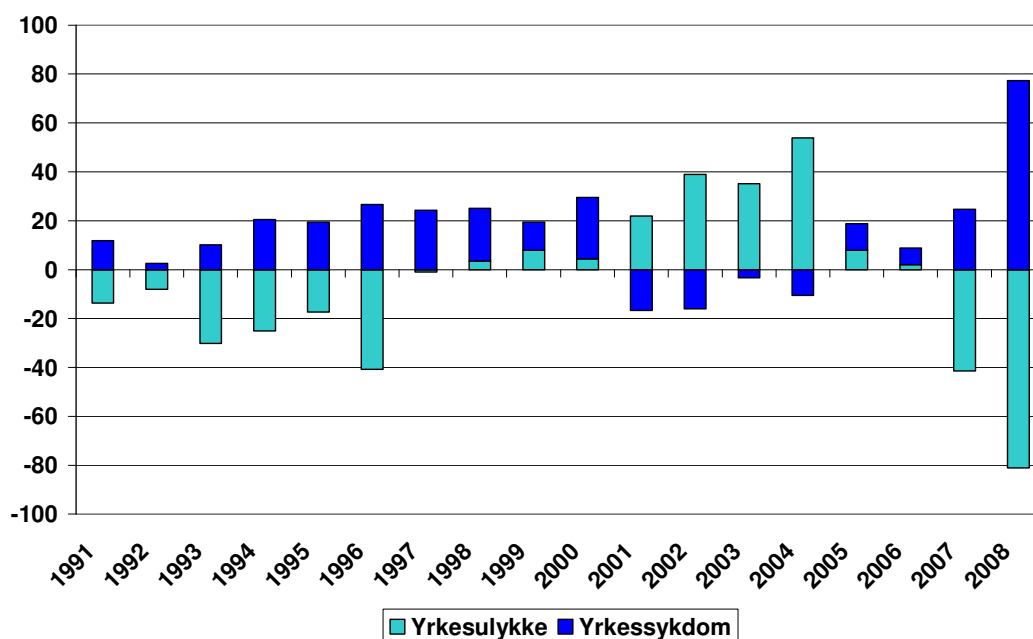
- I hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er det registrert avviklingstap for skadeårgangene 1991–1994, 1996 og 2007–2008. For skadeårgangene 1995 og 1997–2006 er det registrert avviklingsgevinster.
- I delbransjen Yrkesulykkesforsikringer er det registrert avviklingstap for skadeårgangene 1991–1997 og 2007–2008. Spesielt for 2008-årgangen er avviklingstapet betydelig. For skadeårgangene 1998–2006 er registrert avviklingsgevinster, og da spesielt for skadeårgangene 2001–2004.
- I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er det registrert avviklingsgevinster for skadeårgangene 1991–2000 og 2005–2008, jf. spesielt 2008-årgangen. For skadeårgangene 2001–2004 er det registrert relativt beskjedne avviklingstap.

Avviklingsresultatet for regnskapsår 2009 er også illustrert i figur 1.1.

Tabell 1.3. Brutto avviklingsresultat i 2009 fordelt på skadeårgangene 1991–2008. Mill. kr.

Skadeårgang	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 1.8	– 13.6	11.7
1992	– 5.5	– 8.1	2.5
1993	– 20.0	– 30.2	10.2
1994	– 4.5	– 25.0	20.5
1995	2.2	– 17.3	19.5
1996	– 14.1	– 40.7	26.7
1997	23.3	– 1.0	24.3
1998	25.1	3.5	21.5
1999	19.5	7.9	11.6
2000	29.5	4.4	25.1
2001	5.2	21.9	– 16.7
2002	23.0	39.0	– 16.0
2003	31.7	35.1	– 3.4
2004	43.3	53.9	– 10.7
2005	18.7	7.9	10.9
2006	8.8	2.0	6.7
2007	– 16.7	– 41.4	24.7
2008	– 3.8	– 81.1	77.3
2009			
I alt	163.9	– 82.5	246.4

Figur 1.1. Brutto avviklingsresultat i 2009 fordelt på delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Skadeårgangene 1991–2008. Mill. kr.

1.3 Utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2009

Utviklingen i de forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer fra utløpet av 2008 til utløpet av 2009 er vist i tabell 1.4.A.

*Tabell 1.4.A. Forsikringstekniske bruttoavsetninger pr. 31. desember i 2008 og 2009.
Hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2008	Pr. 31.12.2009
Brutto premieavsetning	676.2	671.2
Brutto erstatningsavsetning	14 423.2	15 144.7
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	15 099.5	15 816.0

Av tabell 1.4.A fremgår det bl.a. at de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger økte med 716.5 mill. kr (dvs. 4.7 prosent) fra utløpet av 2008 til utløpet av 2009. Videre fremgår det at selskapenes samlede brutto erstatningsavsetninger i løpet av 2009 økte med 721.5 mill. kr (5.0 prosent).

Tilsvarende oversikter over utviklingen av de forsikringstekniske avsetninger i løpet av 2009 for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er gitt ved tabellene 1.4.B og 1.4.C nedenfor.

De samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer økte med 667.1 mill. kr (6.3 prosent) i løpet av 2009. I samme periode var økningen i brutto erstatningsavsetning 667.2 mill. kr (6.7 prosent) i denne delbransjen.

*Tabell 1.4.B. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2008 og 2009.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2008	Pr. 31.12.2009
Brutto premieavsetning	497.9	497.8
Brutto erstatningsavsetning	10 010.9	10 678.1
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	10 508.8	11 175.9

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer økte de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger med 49.4 mill. kr (1.1 prosent) i løpet av 2009. Av dette utgjør økningen i brutto erstatningsavsetning 54.4 mill. kr, noe som tilsvarer en økning i denne bruttoavsetningskomponenten på 1.2 prosent.

*Tabell 1.4.C. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2008 og 2009.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2008	Pr. 31.12.2009
Brutto premieavsetning	178.3	173.4
Brutto erstatningsavsetning	4 412.3	4 466.7
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	4 590.7	4 640.1

En samlet oversikt over de forsikringstekniske bruttoresultater for regnskapsårene 1991–2009 er gitt i vedlegg A.

Utfyllende oversikter over utviklingen gjennom perioden 1991–2009 i de forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer med tilhørende delbransjer er gitt i vedlegg B.

Boks 1. Definisjoner mv. av størrelsene anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader.

Anslåtte brutto erstatningskostnader og påløpne brutto erstatningskostnader

Begrepene anslåtte brutto erstatningskostnader (anslått brutto skadeprosent) og påløpne brutto erstatningskostnader (påløpt brutto skadeprosent) anvendes gjentatte ganger i den foreliggende rapporten om bransjeregnskapet for Yrkesskadeforsikringer. Nedenfor blir det gitt noen definisjoner av og kommentarer til disse begrepene.

Anslåtte brutto erstatningskostnader

Med anslåtte brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes summen av betalte bruttoerstatninger for skader inntruffet i løpet av skadeåret og de brutto erstatningsavsetninger som er foretatt for å dekke skader som er inntruffet i løpet av skadeåret men som på betraktningstidspunktet ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet. De sistnevnte skader inndeles vanligvis i to grupper:

- skader som er meldt til forsikringsselskapet, men der behandlingen av skadesaken ennå ikke er avsluttet i forsikringsselskapet (de såkalte RBNS-skader),
- skader som er inntruffet men ennå ikke meldt til forsikringsselskapet (de såkalte IBNR-skader).

Anslaget på brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår blir oppdatert etterhvert som forsikringsselskapet får mer informasjon om den aktuelle skadeårgangen. Ved utarbeidingen av slike anslag benytter selskapet som regel informasjon fra flere kilder, herunder bl.a. erfaringene fra tidligere skadeårganger, kunnskap om forhold som vil påvirke utviklingen av gjennomsnittlig (brutto) erstatningsbeløp eller erstatningsbeløpene relatert til spesielle typer av skader som faller inn under den aktuelle skadeforsikringsbransje mv.

Med anslått brutto skadeprosent for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes skadeårets anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for den samme årgangen. Anslått brutto skadeprosent vil nødvendigvis bli oppdatert i takt med oppdateringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader.

Påløpne brutto erstatningskostnader

Med påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår menes summen av følgende størrelser:

- de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret uavhengig av hvilket skadeår disse bruttoerstatningene er relatert til,
- brutto erstatningsavsetningene for alle skader som er inntruffet innen utløpet av regnskapsåret (uavhengig av i hvilket skadeår skaden har inntruffet) men som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet, fratrasket brutto erstatningsavsetningene for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Boks 1 (forts.).

De påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår vil bli fastsatt en gang for alle og vil – i motsetning til de anslåtte brutto erstatningskostnader – ikke være gjenstand for (årlige) oppdateringer.

Med påløpt brutto skadeprosent for et gitt regnskapsår menes regnskapsårets påløpte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for regnskapsåret. Også den påløpte brutto skadeprosent (for gitt regnskapsår) vil være fastsatt en gang for alle.

Sammenhengen mellom anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader

En finere inndeling av de komponenter som til sammen utgjør de påløpne bruttoerstatninger er følgende:

- (1) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret,
- (2) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet før det aktuelle regnskapsåret,
- (3) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet i løpet av regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (4) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet før det aktuelle regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (5) brutto erstatningsavsetninger for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Av dette følger:

- De påløpne brutto erstatningskostnader for det aktuelle regnskapsår er lik summen av postene (1)–(4) fratrasket post (5).
- De anslåtte brutto erstatningskostnader slik dette anslaget utarbeides ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret er lik summen av postene (1) og (3).
- Brutto avviklingsresultat for det aktuelle regnskapsår defineres som post (5) fratrasket summen av postene (2) og (4).

For det aktuelle regnskapsår gir dette videre følgende definisjonssammenheng:

$$\text{Påløpne bruttoerstatninger} = \text{Anslåtte bruttoerstatninger} - \text{Brutto avviklingsresultat}$$

Hvis avviklingsresultatet er positivt, vil de påløpne bruttoerstatninger være mindre enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

Hvis avviklingsresultatet er negativt, vil de påløpne bruttoerstatninger være større enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

2. Forsikringstekniske bruttoresultater og brutto avviklingsresultater mv. for regnskapsårene 1991–2009

2.1 Forsikringstekniske bruttoresultater

I tabell 1.1 foran er det vist at forsikringsselskapene som bidrar med grunnlagsdata til bransje-regnskapet har et positivt forsikringsteknisk bruttoresultat på til sammen 489 ½ mill. kr i 2009, noe som er vesentlig lavere enn i 2008 (721 mill. kr) men samtidig vesentlig høyere enn i 2007 (199 mill. kr) og 2006 (166 mill. kr). De forsikringstekniske bruttoresultatene for årene 2006–2009 er dermed kraftig forbedret i forhold til de foregående regnskapsår. I 2003, 2004 og 2005 var selskapenes forsikringstekniske underskudd på bruttobasis hhv. 569 mill. kr, 365 mill. kr og 185 mill. kr.

For regnskapsårene 1991–2009 sett under ett har imidlertid selskapene erfart et samlet negativt bruttoresultat på 1 493 mill. kr. Det er de dårlige resultatene for regnskapsårene 1997–2000 samt årene 2003–2005 som er hovedårsak til det negative resultatet for hele perioden sett under ett, jf. tabell 2.1. For de fire siste regnskapsårene er det et samlet positivt forsikringsteknisk bruttoresultat på 1 576 mill. kr.

Tabell 2.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat 1991–2009. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 43.8	–	–
1992	– 5.5	–	–
1993	51.7	–	–
1994	222.2	85.3	137.0
1995	326.2	138.2	188.0
1996	160.9	– 125.2	286.2
1997	– 430.6	– 434.5	4.0
1998	– 924.8	– 791.6	– 133.2
1999	– 1 021.5	– 921.6	– 99.9
2000	– 294.3	– 295.6	1.2
2001	– 18.1	– 19.0	0.9
2002	28.0	183.6	– 155.6
2003	– 569.4	– 75.2	– 494.2
2004	– 364.5	– 174.9	– 189.7
2005	– 185.3	– 181.8	– 3.6
2006	166.3	144.7	21.5
2007	199.4	219.6	– 20.3
2008	721.0	289.8	431.2
2009	489.4	91.5	397.8
Sum 1994–2009	– 1 495.1	– 1 866.7	371.6
Sum 1991–2009	– 1 492.7	–	–

Tabell 2.1 viser også hvorledes det forsikringstekniske bruttoresultatet for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er fordelt mellom de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og

Yrkessykdomsforsikringer. Denne fordelingen omfatter imidlertid ikke regnskapsårene 1991–1993. Av tabellen fremgår det at samlet negativt bruttoresultat for regnskapsårene 1994–2009 beløper seg til 1 495 mill. kr.

Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer har i denne perioden et samlet negativt bruttoresultat på 1 867 mill. kr – i hovedsak som følge av store negative bruttoresultater i hvert av regnskapsårene 1996–2000 samt 2004 og 2005.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har et samlet positivt bruttoresultat for regnskapsårene 1994–2009 sett under ett på 371 mill. kr, bl.a. som følge av de store forsikringstekniske overskudd på bruttobasis de to siste regnskapsår.

Hovedårsaken til de negative tekniske bruttoresultatene for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjen Yrkesulykkesforsikringer er å finne i det forhold at de opptjente bruttopremiene ikke har vært tilstrekkelige til å dekke de påløpne brutto erstatningskostnader. Dette gjelder spesielt for regnskapsårene 1997–2000 og 2003–2005, der kombinasjonen av følgende to forhold har bidratt til at de negative utslagene har blitt særlig store:

- Et markert fall i brutto premieinntekter sammenliknet med nivået i regnskapsårene 1994 og 1995. (Dette forholdet er ikke relevant for regnskapsårene 2003–2005.)
- En sterk økning i de påløpne brutto erstatningskostnader bl.a. som følge av store negative avviklingsresultater.⁷

Som en konsekvens av de ovennevnte forhold økte påløpt brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra et nivå på ca. 75–100 for regnskapsårene 1991–1996 via ca. 160 i regnskapsår 1997 til rundt 230 for regnskapsårene 1998 og 1999, jf. tabell 2.2.A.

Fra 1999 til 2002 falt imidlertid påløpt brutto skadeprosent fra ca. 230 til i underkant av 115. Dette skyldes for det første en markert økning i de opptjente bruttopremier i løpet av de tre årene og for det andre betydelig lavere avviklingstap i regnskapsårene 2000 og 2001 (og i noe mindre grad i 2002) enn i regnskapsårene 1998 og 1999. I regnskapsårene 2003 og 2004 var imidlertid påløpt brutto skadeprosent høyere enn i 2002 – i hovedsak som følge av de store avviklingstapene i disse to årene, mens påløpt brutto skadeprosent i 2005 ble redusert til et noe lavere nivå enn i 2002. Fra 2005 til 2009 har påløpt brutto skadeprosent falt ytterligere med til sammen over 27 prosentpoeng til (fra 112.9 til 85.7) bl.a. som følge av bedringen i avviklingsresultatene, jf. de forhold som er kommentert i avsnitt 1.1.

I tabellene 2.2.B og 2.2.C gis tilsvarende sammenlikninger av opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Disse oversiktene omfatter imidlertid ikke regnskapsårene 1991–1994.

⁷ Mer detaljerte opplysninger om oppjusteringen av brutto erstatningsavsetninger og brutto erstatningskostnader relatert til de tidligere skadeårganger gis i forbindelse med drøftingen i kapitlene 4–6.

Tabell 2.2.A. *Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosenter. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1991	836.3	795.1	95.1 pst
1992	1 020.4	1 039.6	101.9 pst
1993	1 075.0	1 043.0	97.0 pst
1994	1 058.2	897.3	84.8 pst
1995	1 016.0	774.0	76.2 pst
1996	896.3	800.3	89.3 pst
1997	802.9	1 278.1	159.2 pst
1998	820.3	1 854.5	226.1 pst
1999	904.3	2 083.8	230.4 pst
2000	1 110.2	1 678.5	151.2 pst
2001	1 364.5	1 663.3	121.9 pst
2002	1 740.3	1 994.7	114.6 pst
2003	1 985.3	2 704.4	136.2 pst
2004	2 096.0	2 552.9	121.8 pst
2005	2 247.3	2 537.8	112.9 pst
2006	2 393.3	2 452.3	102.5 pst
2007	2 576.6	2 780.8	107.9 pst
2008	2 763.1	2 418.8	87.5 pst
2009	2 740.4	2 348.1	85.7 pst
Sum 1991–2009	29 446.7	33 697.3	114.4 pst

Utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i delbransjen Yrkesulykkesforsikringer har klare likhetstrekk med utviklingen som selskapene har erfart hva angår hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Imidlertid startet den negative utviklingen noe tidligere i delbransjen. I regnskapsårene 1994 og 1995 lå påløpt brutto skadeprosent for Yrkesulykkesforsikringer på rundt 90–95, for deretter å øke kraftig til 240–250 i regnskapsårene 1998 og 1999. Fra 1999 til 2002 ble påløpt skadeprosent kraftig redusert fra ca. 250 til 101 ½ for å øke med 12–13 prosentpoeng fra 2002 til 2004/2005. Fra 2005 til 2008/2009 har påløpt brutto skadeprosent igjen falt med til sammen drøyt 16 prosentpoeng til ca. 98, jf. de forhold som er kommentert i avsnitt 1.1.

Tabell 2.2.B. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr. Påløpne brutto skadeprosenter. Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1994	704.4	669.1	95.0 pst
1995	718.2	640.8	89.2 pst
1996	639.4	816.6	127.7 pst
1997	571.9	1 047.0	183.1 pst
1998	623.3	1 497.9	240.3 pst
1999	688.8	1 732.4	251.5 pst
2000	849.3	1 356.9	159.8 pst
2001	1 041.5	1 276.4	122.6 pst
2002	1 341.9	1 364.9	101.7 pst
2003	1 530.2	1 700.4	111.1 pst
2004	1 591.8	1 819.0	114.3 pst
2005	1 692.9	1 935.8	114.3 pst
2006	1 804.7	1 804.0	100.0 pst
2007	1 930.9	1 974.8	102.3 pst
2008	2 072.5	2 025.2	97.7 pst
2009	2 050.8	2 011.6	98.1 pst
Sum 1994–2009	19 852.5	23 672.8	119.2 pst

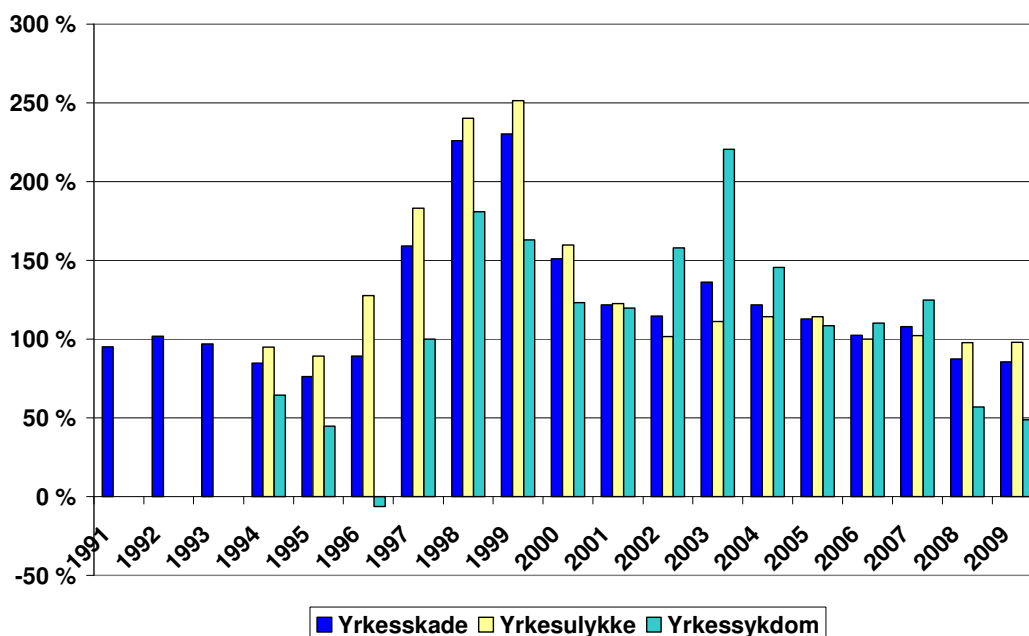
I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har påløpt brutto skadeprosent hatt en ganske annerledes utvikling. Bl.a. som følge av store positive avviklingsresultater for denne delbransjen i regnskapsårene 1995 og 1996 var påløpt brutto skadeprosent særlig lav i disse to regnskapsårene. For regnskapsåret 1996 var det positive avviklingsresultatet faktisk større enn anslått brutto erstatningskostnad, slik at påløpt brutto skadeprosent ble negativ. I løpet av 1997 og 1998 økte imidlertid påløpt brutto skadeprosent kraftig til hhv. 100 og drøyt 180, for deretter å falle markert i løpet av de tre neste regnskapsårene til snaut 120 i 2001. Fra 2001 til 2003 økte imidlertid påløpt brutto skadeprosent igjen kraftig til over 220 som følge av meget store avviklingstap. Siden avviklingstapene i 2004 og særlig i 2005 og 2006 var vesentlig lavere enn i 2003, falt påløpt skadeprosent til hhv. 108.6 i 2005 og 110.1 i 2006. Betydelige avviklingstap i 2007 medførte en ny økning i påløpt skadeprosent til ca. 125, mens de store avviklingsgevinstene i 2008 og 2009 har gitt som resultat at påløpt skadeprosent har blitt mer enn halvert (til i underkant av 50).

*Tabell 2.2.C. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosent. Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosent
1994	353.8	228.1	64.5 pst
1995	297.7	133.3	44.8 pst
1996	256.9	– 16.3	– 6.3 pst
1997	231.0	231.1	100.0 pst
1998	197.1	356.7	181.0 pst
1999	215.5	351.4	163.1 pst
2000	260.9	321.5	123.2 pst
2001	323.0	386.9	119.8 pst
2002	398.4	629.8	158.1 pst
2003	455.0	1 004.0	220.7 pst
2004	504.2	733.9	145.6 pst
2005	554.4	602.0	108.6 pst
2006	588.6	648.3	110.1 pst
2007	645.7	806.0	124.8 pst
2008	690.6	393.6	57.0 pst
2009	689.5	336.4	48.8 pst
Sum 1994–2009	6 662.3	7 146.7	107.3 pst

I figur 2.1 nedenfor illustreres forskjellene mellom Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer hva angår utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i perioden 1994–2009. Videre vises utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i hele perioden 1991–2009 for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett.

Figur 2.1. Påløpne brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

2.2 Brutto avviklingsresultater

I tabell 2.3.A illustreres den negative utviklingen i hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer hva angår brutto avviklingsresultat. I tabellen er det for hvert av regnskapsårene 1991–2009 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

Av tabellen fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene hadde store positive brutto avviklingsresultater i regnskapsårene 1994–1996 på til sammen nesten 410 mill. kr etter et samlet avviklingstap i 1992 og 1993 på snaut 60 mill. kr. Etter 1996 snudde imidlertid denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1997–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I de to regnskapsårene 2000 og 2001 var avviklingstapene vesentlig lavere enn i årene 1998 og 1999 før trenden igjen snudde, noe som førte til store avviklingstap i 2002 og særlig i 2003. I løpet av regnskapsårene 2004–2006 ble det årlige brutto avviklingstapet gradvis redusert før det igjen ble nesten fordoblet fra 2006 til 2007.

Etter at selskapene har måttet tåle betydelige avviklingstap 11 år på rad, har de i 2008 og 2009 oppnådd positive avviklingsresultater på hhv. 167 mill. kr og 164 mill. kr. Det samlede avviklingstapet for regnskapsårene 1991–2009 sett under ett beløper seg likevel til 3 660 mill. kr.

Tabell 2.3.A. *Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1991–2009.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatnings- kostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatnings- kostnader	Brutto avviklings- resultat	Akk. brutto avviklings- resultat
1991	795.1	795.1	0.0	0.0
1992	968.8	1 039.6	– 70.8	– 70.8
1993	1 055.2	1 043.0	12.2	– 58.6
1994	1 034.6	897.3	137.3	78.7
1995	952.7	774.0	178.7	257.4
1996	892.2	800.3	91.9	349.3
1997	1 069.2	1 278.1	– 208.9	140.4
1998	1 346.4	1 854.5	– 508.1	– 367.7
1999	1 499.5	2 083.8	– 584.3	– 952.0
2000	1 511.0	1 678.5	– 167.5	– 1 119.5
2001	1 517.4	1 663.3	– 145.9	– 1 265.4
2002	1 689.4	1 994.7	– 305.3	– 1 570.7
2003	1 907.8	2 704.4	– 796.6	– 2 367.3
2004	1 979.5	2 552.9	– 573.4	– 2 940.7
2005	2 101.8	2 537.8	– 436.0	– 3 376.7
2006	2 244.8	2 452.3	– 207.5	– 3 584.2
2007	2 374.1	2 780.8	– 406.7	– 3 990.9
2008	2 585.6	2 418.8	166.8	– 3 824.1
2009	2 511.9	2 348.1	163.9	– 3 660.3

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

En mer detaljert oversikt over brutto avviklingsresultat for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer (dvs. er fordelt på de enkelte skadeårganger), er gitt i vedlegg C.

I tabellene 2.3.B og 2.3.C illustreres på tilsvarende måte den negative utviklingen hva angår brutto avviklingsresultat for delbransjene Yrkessulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. I begge tabeller er det for hvert av regnskapsårene 1994–2009 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

Av tabell 2.3.B fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene i regnskapsårene 1994 og 1995 hadde positive brutto avviklingsresultater i delbransjen Yrkesulykkesforsikringer på til sammen drøyt 110 mill. kr. Fra og med 1996 snudde denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1996–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I 2000 var imidlertid avviklingstapet vesentlig lavere enn i 1999 og 1998 og også lavere enn i 1997. En ytterligere reduksjon av avviklingstapene fant sted i 2001 og 2002, men avviklingstapene økte deretter markert i løpet av perioden 2003–2005 til hhv. ca. 285 mill. kr i 2003 og ca. 385 mill. kr i 2004 og 2005. I perioden 2006–2009 har de årlige avviklingstapene vært betydelig lavere enn i perioden 2003–2005, men det samlede avviklingstapet for de fire siste regnskapsårene beløper seg likevel til ca. 570 mill. kr.

Etter 14 år på rad med avviklingstap utgjør det akkumulerte tapet for regnskapsårene 1994–2009 sett under ett til 3 220 mill. kr.

*Tabell 2.3.B. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2009.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat	Akk. brutto avviklingsresultat
1994	726.4	669.1	57.3	57.3
1995	695.2	640.8	54.4	111.7
1996	689.0	816.6	– 127.6	– 15.9
1997	790.5	1 047.0	– 256.5	– 272.4
1998	1 023.7	1 497.9	– 474.2	– 746.6
1999	1 169.7	1 732.4	– 562.7	– 1 309.3
2000	1 182.5	1 356.9	– 174.4	– 1 483.7
2001	1 201.3	1 276.4	– 75.1	– 1 558.8
2002	1 330.2	1 364.9	– 34.7	– 1 593.5
2003	1 416.4	1 700.4	– 284.0	– 1 877.5
2004	1 433.1	1 819.0	– 385.9	– 2 263.4
2005	1 549.6	1 935.8	– 386.2	– 2 649.6
2006	1 653.3	1 804.0	– 150.7	– 2 800.3
2007	1 751.4	1 974.8	– 223.4	– 3 023.7
2008	1 911.1	2 025.2	– 114.1	– 3 137.8
2009	1 929.1	2 011.6	– 82.5	– 3 220.3

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

Det fremgår av tabell 2.3.C at selskapene i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer hadde avviklingsgevinster på til sammen over 470 mill. kr i løpet av regnskapsårene 1994–1997. (Disse avviklingsgevinstene gjelder først og fremst regnskapsårene 1995 og 1996.) I perioden 1998–2007 hadde imidlertid selskapene avviklingstap hvert år – dog med unntak av regnskapsår 2000. I løpet av regnskapsårene 2001–2003 økte det årlige avviklingstapet kraftig for deretter å bli like kraftig redusert fra 2003 til 2005/2006. I 2007 økte avviklingstapet igjen kraftig, men denne økningen har blitt nøytralisert av større avviklingsgevinster i 2008 og 2009. For perioden 1994–2009 sett under ett har selskapene erfart et samlet avviklingstap på drøyt 380 mill. kr i denne delbransjen.

*Tabell 2.3.C. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2009.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatnings- kostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatnings- kostnader	Brutto avviklings- resultat	Akk. brutto avviklings- resultat
1994	308.2	228.1	80.1	80.1
1995	257.6	133.3	124.3	204.4
1996	203.2	– 16.3	219.5	423.9
1997	278.6	231.1	47.5	471.4
1998	322.6	356.7	– 34.1	437.3
1999	329.7	351.4	– 21.7	415.6
2000	328.5	321.5	7.0	422.6
2001	316.1	386.9	– 70.8	351.8
2002	359.2	629.8	– 270.6	81.2
2003	491.3	1 004.0	– 512.7	– 431.5
2004	546.4	733.9	– 187.5	– 619.0
2005	552.1	602.0	– 49.9	– 668.9
2006	591.5	648.3	– 56.8	– 725.7
2007	622.8	806.0	– 183.2	– 908.9
2008	674.5	393.6	280.9	– 628.0
2009	582.8	336.4	246.4	– 381.6

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

Mer detaljerte oversikter over brutto avviklingsresultat for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer, er gitt i vedleggene D (delbransjen Yrkesulykkesforsikringer) og E (delbransjen Yrkessykdomsforsikringer).

2.3 Brutto erstatningsavsetning

Utviklingen av brutto erstatningsavsetning for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra utløpet av regnskapsår 1991 til utløpet av regnskapsår 2009 er illustrert i tabell 2.4. Av tabellen fremgår det at bruttoavsetningen har økt fra drøyt 760 mill. kr til drøyt 15.1 mrd. kr i løpet av denne perioden. Tabellen viser også utviklingen av brutto erstatningsavsetning for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer i løpet av perioden 1994–2009.

Tabell 2.4. Brutto erstatningsavsetning ved utløpet av regnskapsårene 1991–2009. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	762.4	–	–
1992	1 744.3	–	–
1993	2 626.7	–	–
1994	3 229.1	2 289.6	939.5
1995	3 547.0	2 530.2	1 016.8
1996	3 831.8	2 878.4	953.4
1997	4 411.1	3 326.3	1 084.8
1998	5 307.1	4 013.6	1 293.5
1999	6 261.8	4 796.1	1 465.7
2000	6 726.9	5 157.7	1 569.2
2001	7 168.5	5 465.9	1 702.6
2002	7 823.1	5 761.6	2 061.5
2003	9 059.5	6 368.4	2 691.1
2004	10 116.1	7 029.0	3 087.1
2005	11 318.9	7 899.3	3 419.6
2006	12 257.8	8 489.5	3 768.3
2007	13 569.8	9 273.0	4 296.8
2008	14 423.2	10 010.9	4 412.3
2009	15 144.7	10 678.1	4 466.7

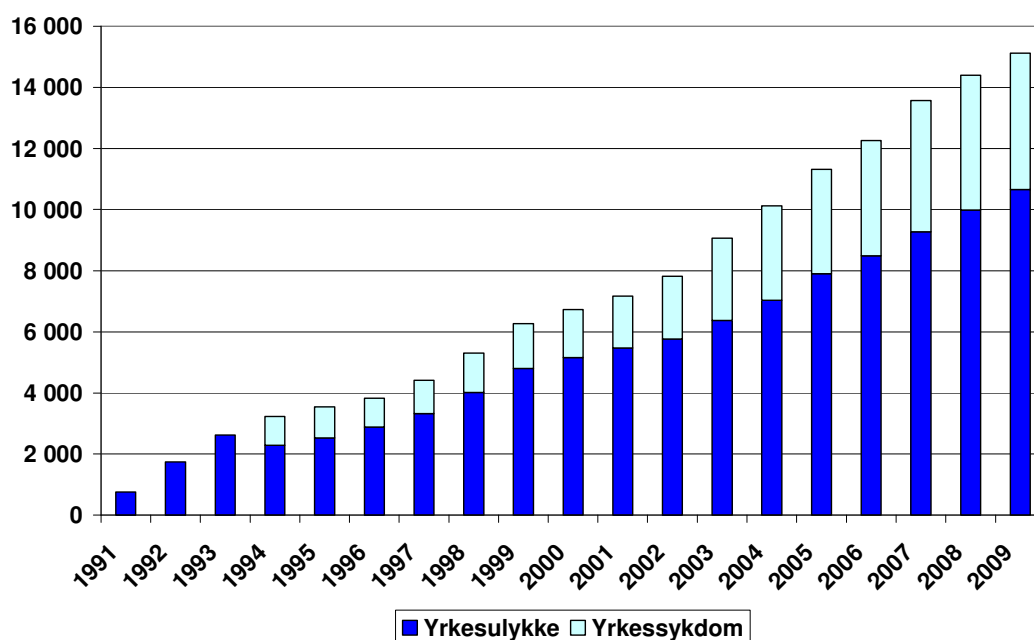
I forbindelse med tabell 2.4 er det for øvrig verdt å merke seg at andelen av samlet brutto erstatningsavsetning som er allokert til delbransjen Yrkessykdomsforsikringer faller fra 29 prosent i 1994 til 23 ¼ prosent i 2000, for deretter å øke markert til 31 ¾ prosent ved utløpet av 2007. I løpet av de to siste årene har andelen igjen falt noe og utgjør 29 ½ prosent ved utløpet av 2009.

Utviklingen av samlet brutto erstatningsavsetning i løpet av perioden 1991–2009 er videre illustrert i figur 2.2, der det fra og med regnskapsår 1994 også vises hvordan denne avsetningskomponenten er fordelt på de to delbransjene.

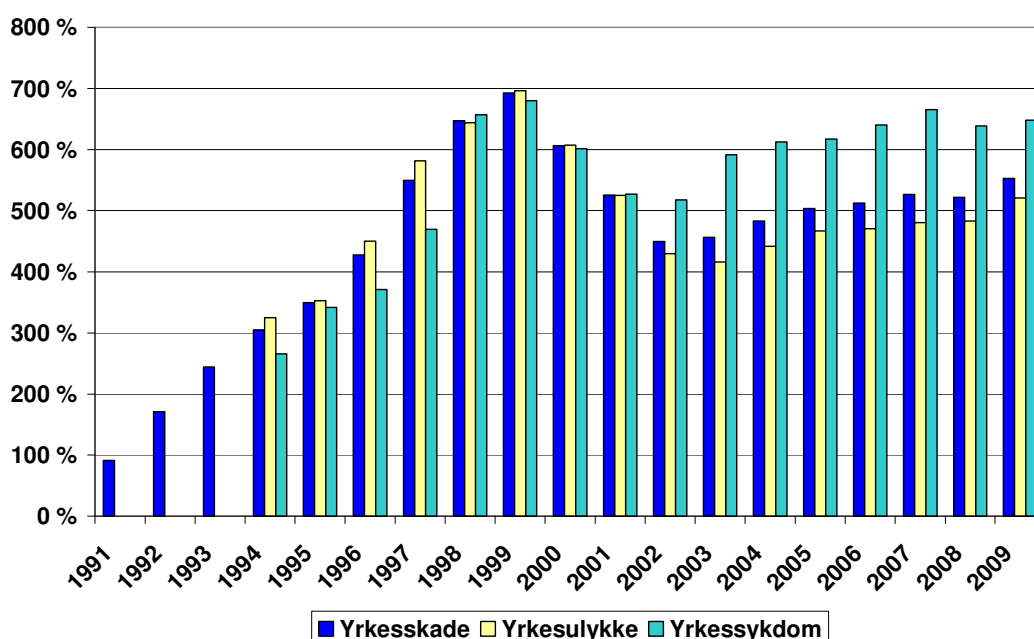
I figur 2.3 blir det dessuten vist hvorledes brutto erstatningsavsetning regnet i prosent av opptjent bruttopremie har utviklet seg i løpet av perioden 1991–2009. Frem til og med regnskapsår 1998 er økningen i dette forholdstallet også påvirket av at den opptjente bruttopremien avtar fra 1993 til 1997/1998. I årene 2000–2002 er veksten i opptjent bruttopremie vesentlig høyere enn veksten i brutto erstatningsavsetning, slik at forholdstallet avtar. I løpet av de syv siste regnskapsårene (2003–2009) har det imidlertid igjen vært en økning i brutto erstatnings-

avsetning regnet i prosent av opptjent bruttopremie. Under forutsetning av at den opptjente bruttopremien for perioden 2007–2009 på en rimelig måte gjenspeiler risikoen – og dette forholdet vil vedvare – må det forventes at brutto erstatningsavsetning for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer i tiden fremover vil utgjøre minst 5–5 ½ ganger hovedbransjens opptjente bruttopremie.

Figur 2.2. Brutto erstatningsavsetning ved utløpet av regnskapsårene 1991–2009. Mill. kr. For regnskapsårene 1994–2009 fordelt på de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

Figur 2.3. Brutto erstatningsavsetning i prosent av opptjent bruttopremie. Regnskapsårene 1991–2009.

2.4 Estimert RTV-refusjon pr. regnskapsår

Avslutningsvis blir det i tabell 2.5 illustrert hvorledes de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår har utviklet seg i løpet av perioden 1991–2009. Tabellen inneholder også en oversikt over hvor stor andel den estimerte refusjonen til Arbeids- og velferdsetaten (RTV-refusjonen) utgjør av de betalte bruttoerstatninger. (Den estimerte RTV-refusjonen er satt til 12/22-deler av de betalte bruttoerstatninger.)

Av tabellen fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet i regnskapsåret 2009 har utbetalt 1 626.5 mill. kr i bruttoerstatninger for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2009. Av dette beløpet utgjør den estimerte RTV-refusjonen 887.2 mill. kr.

Under forutsetning av at antall forsikrede (i forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet) forblir rimelig konstant, må det forventes at de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår vil fortsette å øke noe inntil selskapenes erfaringsgrunnlag omfatter (minst) 22–25 skadeårganger (som alle vil være i ulike faser av avviklingsprosessen), det vil i tilfelle si frem mot regnskapsår 2012–2015.

Tabell 2.5. Betalte bruttoerstatninger og estimert RTV-refusjon pr. regnskapsår. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.

Regnskapsår	Betalte bruttoerstatninger	Estimert refusjon til RTV/NAV
1991	32.7	17.8
1992	57.7	31.5
1993	160.6	87.6
1994	294.9	160.9
1995	456.2	248.8
1996	515.5	281.2
1997	698.8	381.2
1998	958.6	522.9
1999	1 129.1	615.9
2000	1 205.8	657.7
2001	1 221.7	666.4
2002	1 340.0	730.9
2003	1 468.0	800.7
2004	1 496.2	816.1
2005	1 335.1	728.2
2006	1 513.5	825.5
2007	1 468.8	801.2
2008	1 565.4	853.9
2009	1 626.5	887.2

3. Opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og skadeprosenter

I dette kapitlet gis noen hovedoversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2009. Oversiktene omfatter både samlede bruttopremier og brutto erstatningskostnader og brutto premier og brutto erstatningskostnader pr. forsikret. Mer detaljerte oversikter over utviklings-trekk hva angår brutto erstatningskostnader både for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer og de to delbransjene finnes i kapitlene 4–6.

3.1 Opptjente bruttopremier – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.1.A blir det vist hvorledes de samlede opptjente bruttopremier har utviklet seg i perioden 1991–2009 for selskapene som leverer grunnlagsdata til bransjeregnskapet. Tabellen gir dessuten informasjon om antall forsikrede samt opptjent bruttopremie pr. forsikret i den samme perioden. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkes-sykdomsforsikringer fremgår av tabellene 3.1.B og 3.1.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun årene 1994–2009.

Tabell 3.1.A. Opptjente bruttopremier 1991–2009.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer.

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Antall forsikrede	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1991	836.3	1 022 525	818
1992	1 020.4	1 178 314	866
1993	1 075.0	1 225 744	877
1994	1 058.2	1 234 829	857
1995	1 016.0	1 338 246	759
1996	896.3	1 301 327	689
1997	802.9	1 394 795	576
1998	820.3	1 434 454	572
1999	904.3	1 392 258	650
2000	1 110.2	1 298 204	855
2001	1 364.5	1 297 191	1052
2002	1 740.3	1 448 246	1202
2003	1 985.3	1 428 380	1390
2004	2 096.0	1 419 486	1477
2005	2 247.3	1 433 567	1568
2006	2 393.3	1 446 143	1655
2007	2 576.6	1 485 369	1735
2008	2 763.1	1 674 804	1650
2009	2 740.4	1 721 310	1592

*Tabell 3.1.B. Opptjente bruttopremier 1994–2009.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1994	704.4	570
1995	718.2	537
1996	639.4	491
1997	571.9	410
1998	623.3	434
1999	688.8	495
2000	849.3	654
2001	1 041.5	803
2002	1 341.9	927
2003	1 530.2	1071
2004	1 591.8	1121
2005	1 692.9	1181
2006	1 804.7	1248
2007	1 930.9	1300
2008	2 072.5	1237
2009	2 050.8	1191

*Tabell 3.1.C. Opptjente bruttopremier 1994–2009.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1994	353.8	286
1995	297.7	222
1996	256.9	197
1997	231.0	166
1998	197.1	137
1999	215.5	155
2000	260.9	201
2001	323.0	249
2002	398.4	275
2003	455.0	319
2004	504.2	355
2005	554.4	387
2006	588.6	407
2007	645.7	435
2008	690.6	412
2009	689.5	401

Av tabell 3.1.A fremgår det bl.a. at bruttopremien pr. forsikret falt kraftig fra 1993 til 1997/1998 etter å ha økt fra 818 kr i 1991 til 877 kr i 1993. I 1997 og 1998 utgjorde bruttopremien pr. forsikret rundt $\frac{2}{3}$ av bruttopremien pr. forsikret i 1992 og 1993. Fra 1998 til 2007 ble imidlertid bruttopremien pr. forsikret tredoblet og den er i 2007 nesten dobbelt så høy som i 1993. Fra 2007 til 2009 har imidlertid bruttopremien pr. forsikret falt med 8 $\frac{1}{4}$ prosent.

En tilsvarende utvikling kan registreres når det gjelder bruttopremien pr. forsikret i delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, jf. tabellene 3.1.B og 3.1.C. Brutttopremien pr. forsikret for Yrkesulykkesforsikringer var imidlertid på sitt laveste i 1997.

Når det gjelder den relative fordelingen av den samlede opptjente bruttopremien mellom delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, så har denne endret seg noe i løpet av perioden 1994–2009. Av tabell 3.2 fremgår det at andelen av de samlede opptjente bruttopremier som er allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, økte fra i underkant av 67 prosent i 1994 til 77 prosent i 2002/2003. I løpet av de siste regnskapsårene har imidlertid denne andelen blitt nedjustert med drøyt 2 prosentpoeng til ca. 75 prosent for skadeårgangene 2007–2009. I denne forbindelse bør det også påpekes at i de første årene ble premien fastsatt for yrkesskedeforsikringsproduktet som helhet og ikke separat for de to delbransjene. Premiefordelingen for denne perioden er basert på hvorledes selskapene på det aktuelle tidspunkt mente erstatningskostnadene ville fordele seg mellom de to delbransjene. Senere har den stadige økningen i andelen yrkesulykker medført en tilsvarende glidning i premiefordelingen, men likevel slik at premiefordelingen – for alle selskapene sett under ett – har vært relativt stabil siden 1998/1999.

Tabell 3.2. Relativ fordeling av opptjente bruttopremier 1994–2009. Prosent.

Regnskapsår (Skadeårgang)	Andeler av samlet opptjent bruttopremie	
	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	66.6	33.4
1995	70.7	29.3
1996	71.3	28.7
1997	71.2	28.8
1998	76.0	24.0
1999	76.2	23.8
2000	76.5	23.5
2001	76.3	23.7
2002	77.1	22.9
2003	77.1	22.9
2004	75.9	24.1
2005	75.3	24.7
2006	75.4	24.6
2007	74.9	25.1
2008	75.0	25.0
2009	74.8	25.2

3.2 Anslåtte brutto erstatningskostnader – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.3.A blir det vist hvorledes selskapenes anslåtte brutto erstatningskostnader har utviklet seg i perioden 1991–2009. Tabellen gir informasjon både om de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader og om anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er gitt i tabellene 3.3.B og 3.3.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2009. Det skal presiseres at for alle skadeårganger er dataene over brutto erstatningskostnader som presenteres i tabellene 3.3.A–C og 3.4 basert på anslag pr. 31. desember 2009.

Av tabell 3.3.A fremgår det at mens anslaget på brutto erstatningskostnad pr. forsikret for Yrkesskedeforsikringer sett under ett faller noe fra 1991 (967 kr) til 1993 (944 kr), øker dette anslaget gradvis i løpet av perioden 1993–2007 og utgjør 1595 kr for skadeårgang 2007. Fra 2007 til 2009 faller imidlertid anslaget med 8 ½ prosent til 1459 kr. Det vises også til figur 3.1 der utviklingen av brutto erstatningskostnader pr. forsikret i perioden 1991–2009 blir sammenliknet med utviklingen av opptjent bruttopremie pr. forsikret i samme periode.

En tilsvarende utvikling har funnet sted i delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer:

- For delbransjen Yrkesulykkesforsikringer øker anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret økt 786 kr for skadeårgang 1994 til 1218 kr for skadeårgang 2007, jf. tabell 3.3.B og figur 3.2. Deretter faller anslått brutto erstatningskostnader pr. forsikret med 8 prosent til 1121 kr ved utløpet av 2009.
- I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer registreres en økning i anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret fra 244 kr for skadeårgangene 1994 og 1995 til 377 kr for skadeårgang 2007, jf. tabell 3.3.C samt figur 3.3. Deretter reduseres denne størrelsen med 10 prosent frem til utløpet av 2009 (339 kr). I denne delbransjen er det større år-til-år fluktuasjoner i brutto erstatningskostnad pr. forsikret enn det selskapene erfarer i delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.

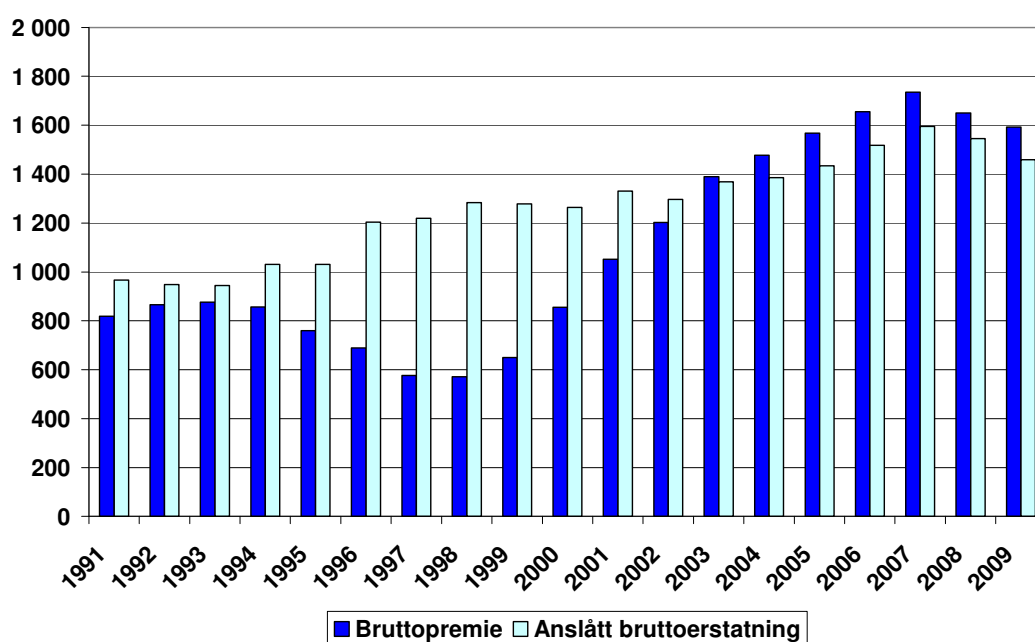
En oversikt over den relative fordelingen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader mellom delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer for skadeårgangene 1994–2009 er gitt i tabell 3.4.

Av tabellen fremgår det at andelen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer varierer fra 73.9 til 79.3 prosent i perioden 1994–2009. For de fire siste årganger ligger denne andelen mellom 76 ½ og 77 prosent.

Tabell 3.3.A. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1991–2009.
Hovedbransjen Yrkesskadeborsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1991	988.5	967
1992	1 117.8	949
1993	1 156.9	944
1994	1 271.8	1030
1995	1 378.4	1030
1996	1 566.1	1203
1997	1 701.6	1220
1998	1 841.5	1284
1999	1 779.6	1278
2000	1 641.4	1264
2001	1 725.1	1330
2002	1 876.7	1296
2003	1 956.0	1369
2004	1 966.8	1386
2005	2 056.2	1434
2006	2 195.2	1518
2007	2 369.0	1595
2008	2 589.5	1546
2009	2 511.9	1459

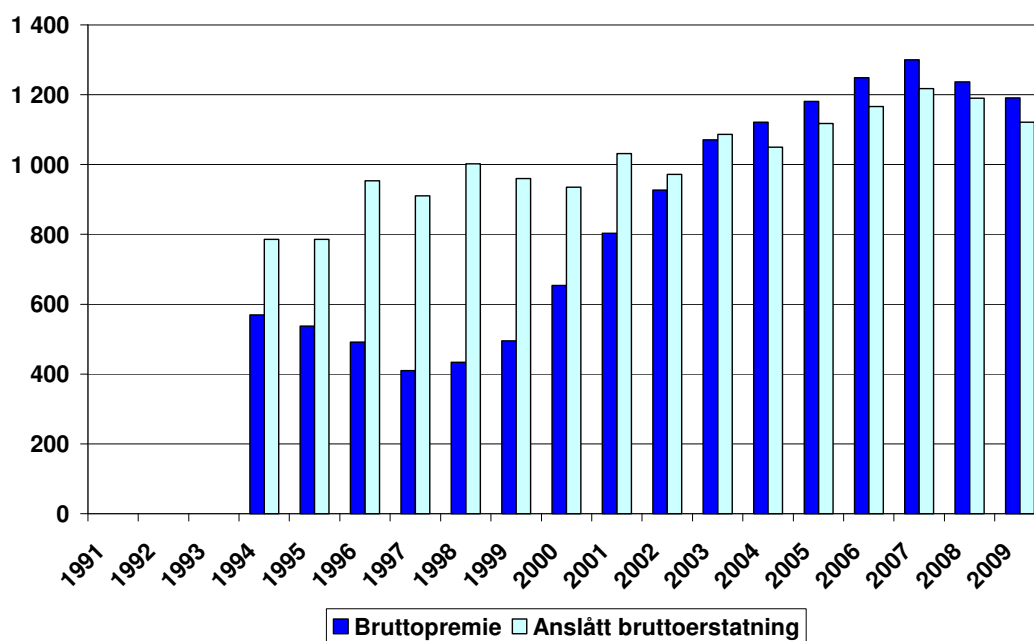
Figur 3.1. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Hovedbransjen Yrkesskadeborsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.3.B. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2009.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	970.3	786
1995	1 051.5	786
1996	1 241.5	954
1997	1 269.6	910
1998	1 437.9	1002
1999	1 336.5	960
2000	1 213.6	935
2001	1 338.0	1031
2002	1 407.5	972
2003	1 551.1	1086
2004	1 489.0	1049
2005	1 602.9	1118
2006	1 686.4	1166
2007	1 809.2	1218
2008	1 992.2	1190
2009	1 929.1	1121

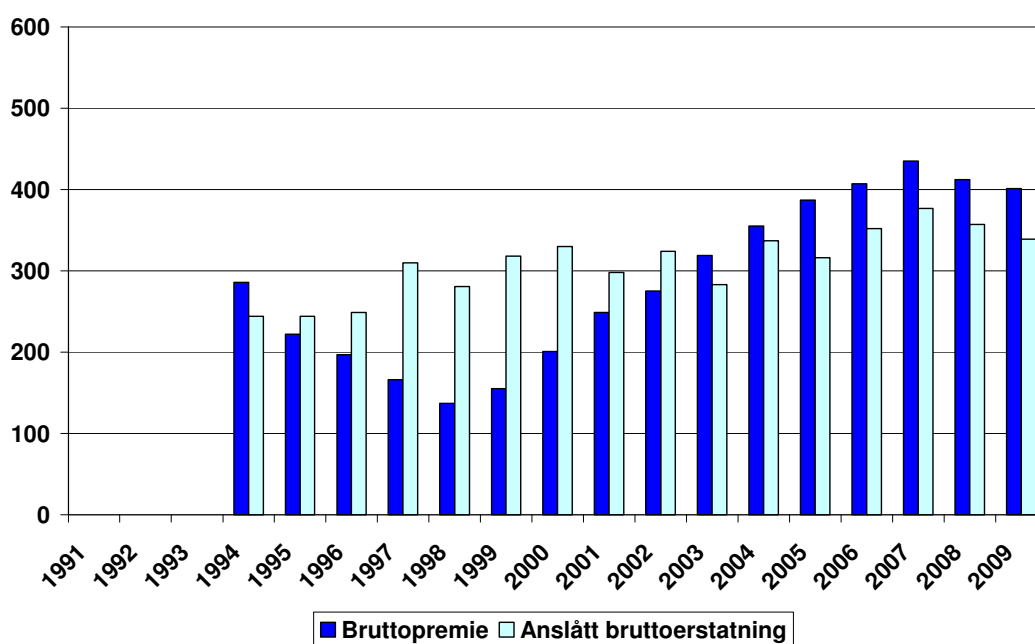
Figur 3.2. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.3.C. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2009.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	301.5	244
1995	326.9	244
1996	324.6	249
1997	432.0	310
1998	403.6	281
1999	443.0	318
2000	427.8	330
2001	387.0	298
2002	469.2	324
2003	404.8	283
2004	477.8	337
2005	453.3	316
2006	508.8	352
2007	559.8	377
2008	597.2	357
2009	582.8	339

Figur 3.3. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.4. Relativ fordeling av anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2009. Prosent.

Skadeårgang	Andeler av samlet anslått brutto erstatning	
	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	76.3	23.7
1995	76.3	23.7
1996	79.3	20.7
1997	74.6	25.4
1998	78.1	21.9
1999	75.1	24.9
2000	73.9	26.1
2001	77.6	22.4
2002	75.0	25.0
2003	79.3	20.7
2004	75.7	24.3
2005	78.0	22.0
2006	76.8	23.2
2007	76.4	23.6
2008	76.9	23.1
2009	76.8	23.2

3.3 Anslåtte brutto skadeprosent

I tabell 3.5 gis en oversikt over anslåtte brutto skadeprosent for skadeårgangene 1991–2009, slik disse er fastsatt ved utløpet av 2009. Oversikten omfatter både hovedbransjen Yrkes-skadeforsikringer og de to delbransjene. Dataene for delbransjene dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2009. En tilsvarende illustrasjon er gitt i figur 3.4.

Av tabell 3.5 og figur 3.4 fremgår det at anslått brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkes-skadeforsikringer øker kraftig fra 1993 til 1998, etter en viss nedjustering fra skadeårgang 1991 (118.2 prosent) til skadeårgang 1993 (107.6 prosent). For skadeårgang 1998 er anslaget på brutto skadeprosent 224.5. I løpet av skadeårgangene 1999–2004 blir imidlertid anslaget på brutto skadeprosent mer enn halvert – en utvikling som først og fremst har sammenheng med de markerte økninger i bruttopremiene i løpet av den første delen av denne perioden. For skadeårgangene 2004–2009 ligger anslått brutto skadeprosent i området 91 ½–93 ¾.

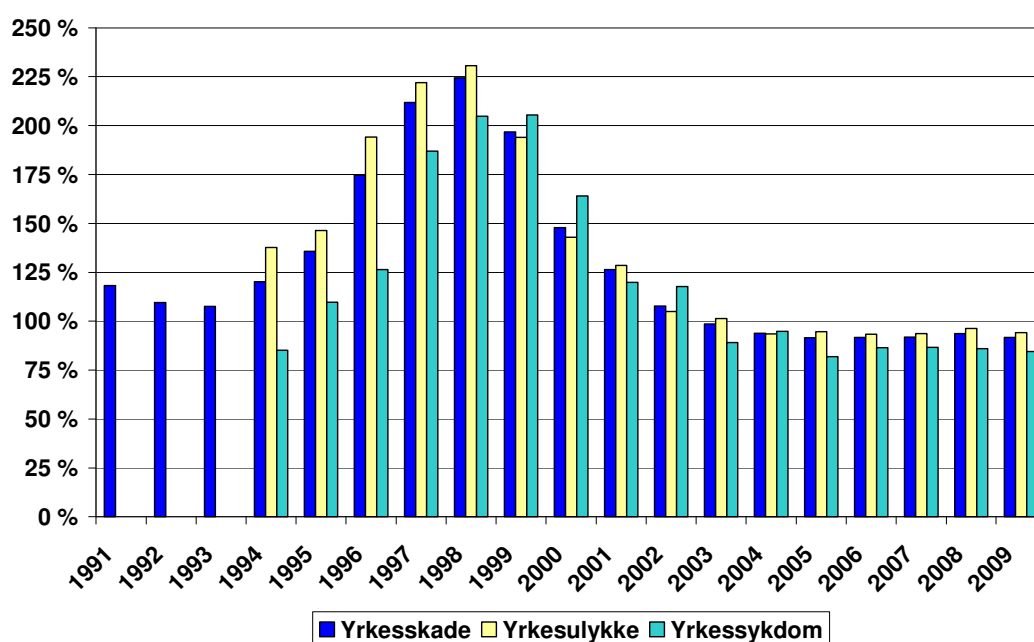
En tilsvarende utvikling har funnet sted i delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkes-sykdomsforsikringer:

- I delbransjen Yrkesulykkesforsikringer øker anslått brutto skadeprosent fra 137.7 for skadeårgang 1994 til 230.7 for skadeårgang 1998. I løpet av perioden fra 1999 til 2004 blir anslaget på brutto skadeprosent kraftig nedjustert for denne delbransjen – fra 231 til 93.5. I perioden 2004–2009 ligger anslått brutto skadeprosent i området 93 ½–96 ¼.
- I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer øker anslått brutto skadeprosent fra 85.2 for skadeårgang 1994 til 205.5 for skadeårgang 1998. Deretter reduseres skadeprosenten kraftig til 89 i 2003 og ligger etter dette under 90 (med ett unntak (2004)).

Tabell 3.5. Anslåtte brutto skadeprosjenter pr. 31. desember 2009.

Skadeårgang	Yrkesskedeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	118.2	—	—
1992	109.5	—	—
1993	107.6	—	—
1994	120.2	137.7	85.2
1995	135.7	146.4	109.8
1996	174.7	194.2	126.4
1997	211.9	222.0	187.0
1998	224.5	230.7	204.8
1999	196.8	194.0	205.5
2000	147.9	142.9	164.0
2001	126.4	128.5	119.8
2002	107.8	104.9	117.8
2003	98.5	101.4	89.0
2004	93.8	93.5	94.8
2005	91.5	94.7	81.8
2006	91.7	93.4	86.5
2007	91.9	93.7	86.7
2008	93.7	96.3	85.9
2009	91.7	94.1	84.5

Figur 3.4. Anslåtte brutto skadeprosjenter for skadeårgangene 1991–2009.
Estimert pr. 31. desember 2009.

Avslutningsvis skal det bemerkes at det er til dels betydelig avvik mellom de årgangsspesifikke anslåtte brutto skadeprosenter som er oppgitt i tabell 3.5 og de årlige påløpne brutto skadeprosenter som er oppgitt i tabellene 2.2.A–C. Dette forholdet henger sammen med de årlige avviklingstap eller avviklingsgevinster som selskapene erfarer. Videre er det registrert til dels betydelige justeringer av de anslåtte brutto skadeprosenter fra utløpet av de respektive skadeårganger fram til utløpet av 2009. En nærmere dokumentasjon av disse utviklingstrekkene er gitt i kapitlene 4–6.

Oversiktene over opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader mv. som er presentert i avsnittene 3.1–3.3 foran er basert på nominelle størrelser (dvs. størrelser målt i løpende priser). Dette innebærer at det må vises varsomhet ved sammenlikninger over tid av både premier og erstatningskostnader siden det også må tas høyde for effekter av den underliggende inflasjonen.

I vedlegg F gis det noen illustrasjoner på utviklingen av inflasjonskorrigerte bruttopremier og brutto erstatningskostnader og en sammenlikning/vurdering av forskjellene mellom de nominelle og de inflasjonskorrigerte premie- og erstatningsstørrelser.

4. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesskadeforsikringer

Nedenfor gis oversikter over bl.a. hvordan anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har utviklet seg over tid. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkessulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer gis i kapitlene 5 og 6.

Tabell 4.1 gir en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2009 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2008 og 2009. Tabell 4.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1991–2009) har utviklet seg.

Av tabell 4.1 fremgår bl.a. følgende:

- For alle skadeårganger med unntak av årgangene 2004–2007 har det vært til dels meget kraftige oppjusteringer av anslagene på brutto erstatningskostnader fra utgangen av de respektive skadeårganger frem til utgangen av 2009. Oppjusteringene har vært spesielt store (minst 15 prosent) for skadeårgangene 1991, 1992 og 1994–1999.

*Tabell 4.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2008	pr. 31.12.2009
1991	795.1	986.7	988.5
1992	968.8	1 112.3	1 117.8
1993	1 055.2	1 136.9	1 156.9
1994	1 034.6	1 267.3	1 271.8
1995	952.7	1 380.6	1 378.4
1996	892.2	1 552.1	1 566.1
1997	1 069.2	1 724.9	1 701.6
1998	1 346.4	1 866.6	1 841.5
1999	1 499.5	1 799.1	1 779.6
2000	1 511.0	1 670.9	1 641.4
2001	1 517.4	1 730.3	1 725.1
2002	1 689.4	1 899.7	1 876.7
2003	1 907.8	1 987.6	1 956.0
2004	1 979.5	2 010.1	1 966.8
2005	2 101.8	2 074.9	2 056.2
2006	2 244.8	2 204.0	2 195.2
2007	2 374.1	2 352.3	2 369.0
2008	2 585.6	2 585.6	2 589.5
2009	2 511.9	–	2 511.9

- For skadeårgangene 1991–1994, 1996 og 2007–2008 har de anslåtte brutto erstatningskostnader blitt oppjustert også i løpet av 2009, jf. kommentarene i avsnitt 1.2 om avviklingsresultatet i 2009.

Når det gjelder tabell 4.2 kan følgende utviklingstrekk registreres:

- Oppjusteringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader har også medført kraftige oppjusteringer i de anslåtte brutto skadeprosenter for et flertall av skadeårgangene. Som følge av den markerte reduksjonen i de opptjente bruttopremier frem til 1998 samt det forhold at selskapene måtte bruke flere år på å få premiene tilbake til nivået fra 1993, er de anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1994–2001 svært høye (120–225) ved utløpet av 2009.

*Tabell 4.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2008	pr. 31.12.2009
1991	95.1	118.0	118.2
1992	94.9	109.0	109.5
1993	98.2	105.8	107.6
1994	97.8	119.8	120.2
1995	93.8	135.9	135.7
1996	99.5	173.2	174.7
1997	133.2	214.8	211.9
1998	164.1	227.5	224.5
1999	165.8	198.9	196.8
2000	136.1	150.5	147.9
2001	111.2	126.8	126.4
2002	97.1	109.2	107.8
2003	96.1	100.1	98.5
2004	94.4	95.9	93.8
2005	93.5	92.3	91.5
2006	93.8	92.1	91.7
2007	92.1	91.3	91.9
2008	93.6	93.6	93.7
2009	91.7	–	91.7

I de to foregående tabellene er det vist hvorledes anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter har utviklet seg fra utløpet av de respektive skadeårganger frem til utløpet av 2009 (siste rapporteringstidspunkt). Det er imidlertid av interesse også å kartlegge hvordan de anslåtte brutto erstatningskostnader – ved et gitt rapporteringstidspunkt – er fordelt mellom de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR-avsetninger).

I tabellene 4.3 og 4.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2009 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1991–2009) på de tre forannevnte komponenter. Tabell 4.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 4.4 angir de relative andeler.

*Tabell 4.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2009.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	919.6	35.4	33.5
1992	1 042.9	27.1	47.8
1993	1 050.7	45.8	60.3
1994	1 157.1	45.8	68.9
1995	1 265.4	32.8	80.2
1996	1 403.2	79.5	83.5
1997	1 470.4	79.2	152.1
1998	1 576.0	90.6	174.9
1999	1 486.0	84.6	208.9
2000	1 298.6	122.4	220.4
2001	1 155.9	182.1	387.1
2002	1 145.8	152.4	578.5
2003	1 015.4	225.5	715.1
2004	789.9	324.3	852.7
2005	705.9	390.3	960.0
2006	469.0	592.4	1 133.9
2007	332.1	664.8	1 372.2
2008	196.8	712.9	1 679.8
2009	64.8	496.6	1 950.6

Av tabell 4.3 og 4.4 fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare 2 ½ prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt med skadeårgangens "alder". For årgangene 1991 og 1992 utgjør de betalte bruttoerstatninger ca. 93 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning hele 77 ½ prosent av anslått brutto erstatningskostnad for 2009-årgangen. IBNR-andelen avtar raskt med skadeårgangens "alder" og utgjør 3 ½ prosent for 1991-årgangen.
- Hva angår brutto avsetninger for de meldte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger) viser tabellene at disse avsetningenes andel av anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–3 år gamle skadeårganger (27–28 prosent).
- For skadeårgangene 1991 og 1992 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte skader, hhv. 96.6 og 95.7 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto

”yngre” skadeårgangen er, og utgjør hhv. 35.1 og 22.4 prosent for 2008-årgangen og 2009-årgangen.

*Tabell 4.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2009.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Relativ fordeling (prosent).*

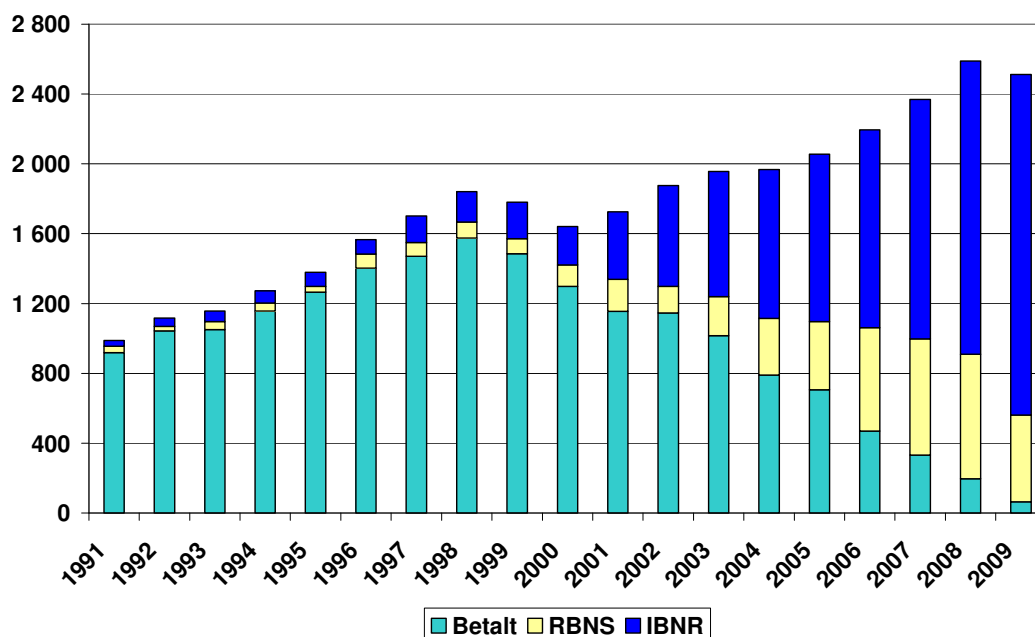
Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	93.0	3.6	3.4
1992	93.3	2.4	4.3
1993	90.8	4.0	5.2
1994	91.0	3.6	5.4
1995	91.8	2.4	5.8
1996	89.6	5.1	5.3
1997	86.4	4.7	8.9
1998	85.6	4.9	9.5
1999	83.5	4.8	11.7
2000	79.1	7.5	13.4
2001	67.0	10.6	22.4
2002	61.1	8.1	30.8
2003	51.9	11.5	36.6
2004	40.2	16.5	43.4
2005	34.3	19.0	46.7
2006	21.4	27.0	51.7
2007	14.0	28.1	57.9
2008	7.6	27.5	64.9
2009	2.6	19.8	77.6

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 4.1 og 4.2.

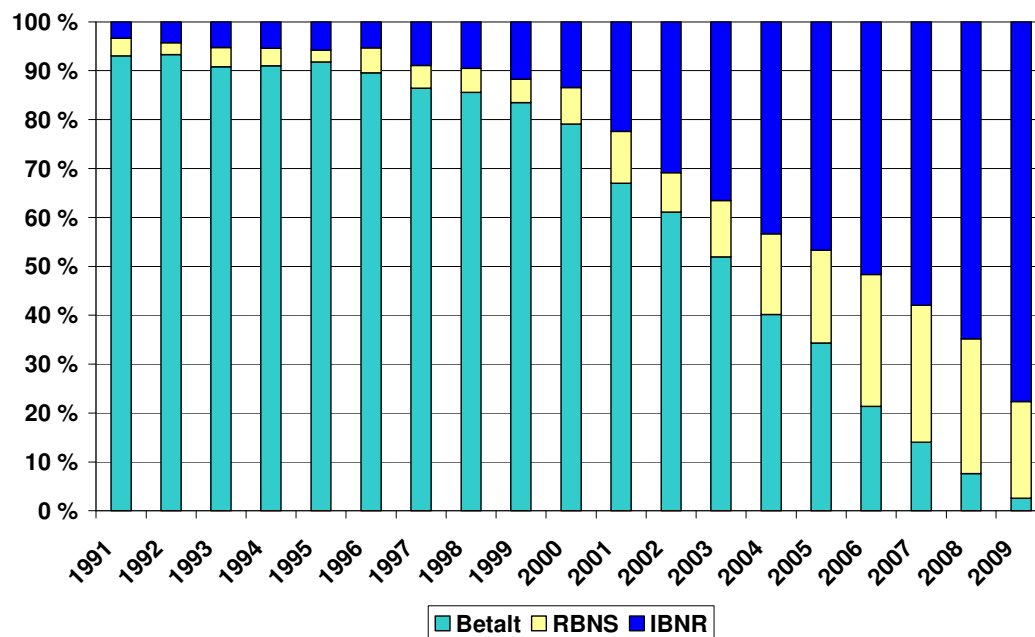
I figurene 4.1 og 4.2 er det – for hver av skadeårgangene 1991–2009 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2008 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Forholdet mellom betalte bruttoerstatninger og anslåtte brutto erstatningskostnader kan imidlertid sammenliknes (og illustreres) også på andre måter:

- (A) Man kan sammenlikne de ulike skadeårgangene ved å se på forholdet mellom de akkumulerte brutto erstatningsutbetalinger ved utløpet av hvert avviklingsår og anslaget på skadeårgangens brutto erstatningskostnader (pr. 31. desember 2009), dvs. ved å sammenlikne de årgangsspesifikke avviklingskurver. Dette er illustrert ved figurene 4.3–4.6 nedenfor.
- (B) Man kan betrakte en skadeårgang av gangen og undersøke hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad har blitt endret fra og med utløpet av skadeårgangen til og med det aktuelle betraktningstidspunktet (utløpet av 2009). Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg i perioden fra utgangen av skadeårgangen frem til betraktningstidspunktet. Dette er illustrert ved figurene 4.7–4.22 nedenfor.

Figur 4.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Skadeårgangene 1991–2009.
Data pr. 31. desember 2009. Mill. kr.

Figur 4.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Skadeårgangene 1991–2009.
Data pr. 31. desember 2009. Relative andeler.

(A) En sammenlikning av avviklingskurvene

I figurene 4.3–4.6 nedenfor foretas en sammenlikning av avviklingskurvene for skadeårgangene 1991–2009 basert på den enkelte skadeårgangs akkumulerte brutto erstatningsutbetalinger og de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2009. For skadeårgang nr. J illustreres med andre ord utviklingen av følgende størrelser:

$$Q_{J,E} = ABE_{J,E}/BEK_J, \quad J = 1991, \dots, 2009 \text{ og } E = 0, \dots, 2009-J,$$

der $ABE_{J,E}$ er de akkumulerte brutto erstatningsutbetalinger for skadeårgang nr. J ved utløpet av regnskapsår nr. J+E, mens BEK_J er anslaget på brutto erstatningskostnader for skadeårgang nr. J pr. 31. desember 2009 (betraktningstidspunktet).

Avviklingskurvene for skadeårgangene 1991–1994 er illustrert i figur 4.3. Tilsvarende avviklingskurver for skadeårgangene 1995–1998, 1999–2002 og 2003–2009 er illustrert i hhv. figur 4.4, 4.5 og 4.6.

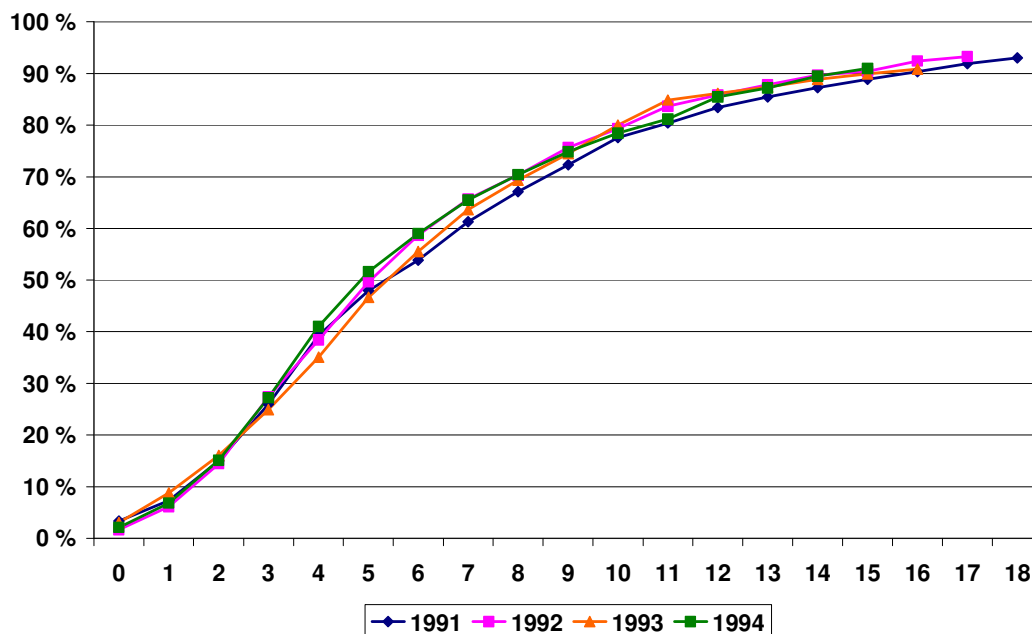
Av figurene 4.3–4.6 (jf. også tabell C.7 i vedlegg C) fremgår bl.a. følgende:

- Avviklingskurven for skadeårgang 1991 ligger markert under avviklingskurvene for skadeårgangene 1992–1994 fra og med avviklingsår nr. 6, jf. figur 4.3. Videre er det gjennomgående små forskjeller mellom avviklingskurvene for skadeårgangene 1992 og 1994, mens avviklingskurven for skadeårgang 1993 har et noe mer ”uryddig” forløp.
- Avviklingskurven for skadeårgang 1995 ligger markert over avviklingskurvene for skadeårgangene 1996–1998 fra og med avviklingsår nr. 4. Tilsvarende ligger avviklingskurven for skadeårgang 1997 under kurvene for skadeårgangene 1995, 1996 og 1998 fra og med avviklingsår nr. 4, jf. figur 4.4.
- Avviklingskurven for skadeårgang 2001 og spesielt avviklingskurven for skadeårgang 2002 antyder en betydelig langsommere avvikling av disse årgangene enn av årgangene 1999 og 2000, jf. figur 4.5. Avviklingskurven for 2002-årgangen ligger også til dels markert under avviklingskurvene for alle tidligere årganger (1991–2001). Det er gjennomgående små forskjeller mellom avviklingskurvene for skadeårgangene 1999 og 2000.
- Når det gjelder avviklingskurvene skadeårgangene 2003–2009 er antall observasjoner til dels så få at det må tas forbehold hva angår kommentarene til disse. En foreløpig vurdering tilsier imidlertid at avviklingen av disse årgangene kan bli (minst) like langsom som skadeårgang 2002, jf. figur 4.6.

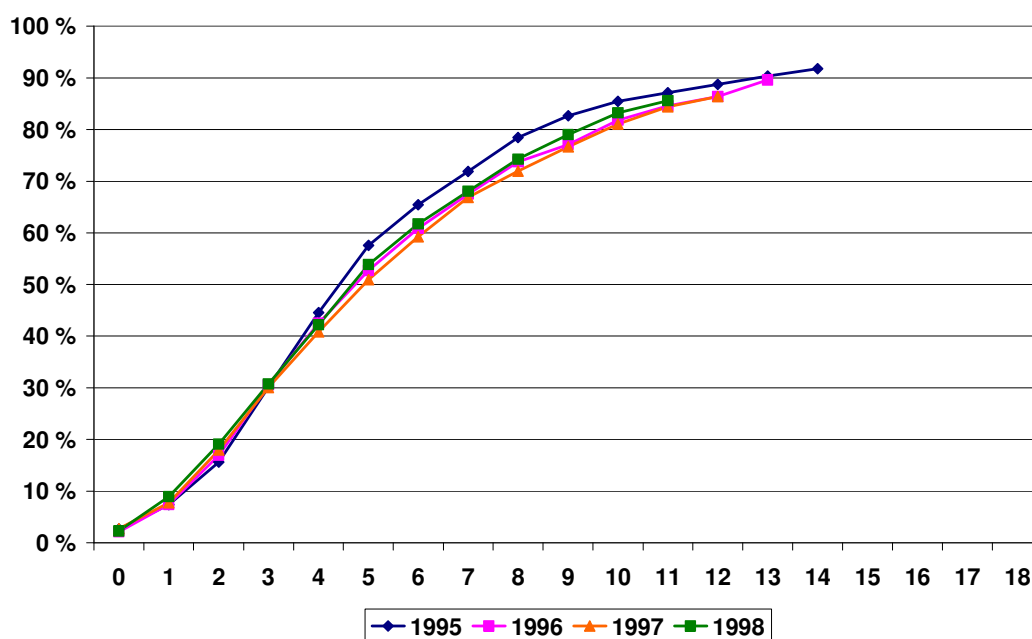
I tilknytning til figurene 4.3–4.6 skal det for øvrig påpekes at avviklingskurvene ved utløpet av et gitt regnskapsår i betydelig grad vil være påvirket av anslaget på brutto erstatningsavsetning for den aktuelle skadeårgang (på det aktuelle tidspunkt). Spesielt vil man kunne observere justeringer av avviklingskurvene sammenliknet med status ved utløpet av det (de) foregående regnskapsår, bl.a. som følge av avviklingsgevinster eller avviklingstap relatert til den enkelte skadeårgang.

Det vises for øvrig til den mer detaljerte oversikten i vedlegg C (tabell C.7).

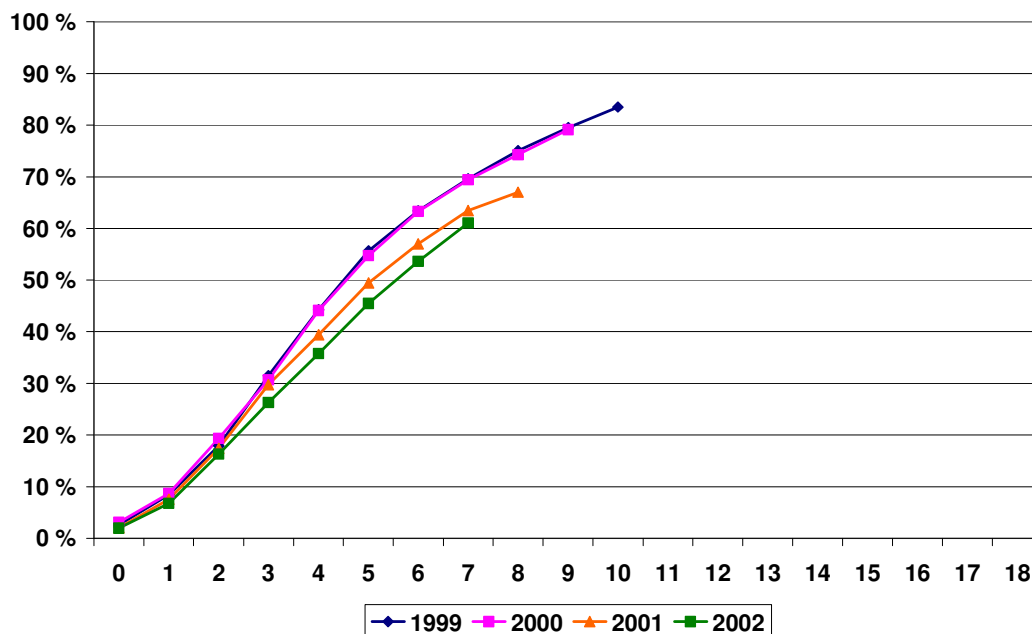
Figur 4.3. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 1991–1994.
Status ved utløpet av regnskapsår 2009. Prosent.

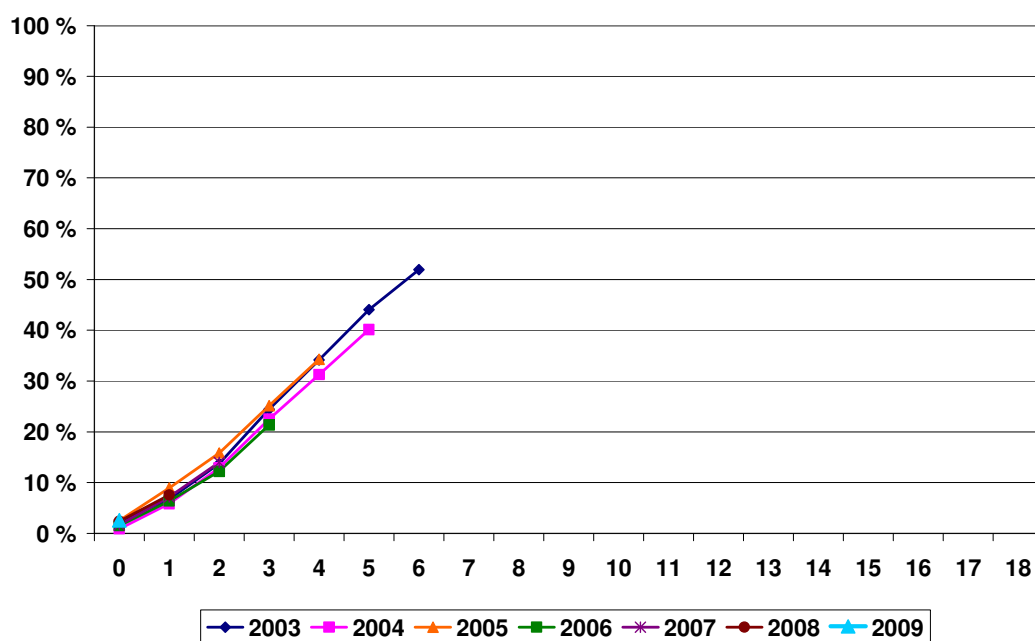
Figur 4.4. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 1995–1998.
Status ved utløpet av regnskapsår 2009. Prosent.

Figur 4.5. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 1999–2002.
Status ved utløpet av regnskapsår 2009. Prosent.

Figur 4.6. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 2003–2009.
Status ved utløpet av regnskapsår 2009. Prosent.

(B) Utviklingen av anslaget på brutto erstatningskostnader for den enkelte skadeårgang

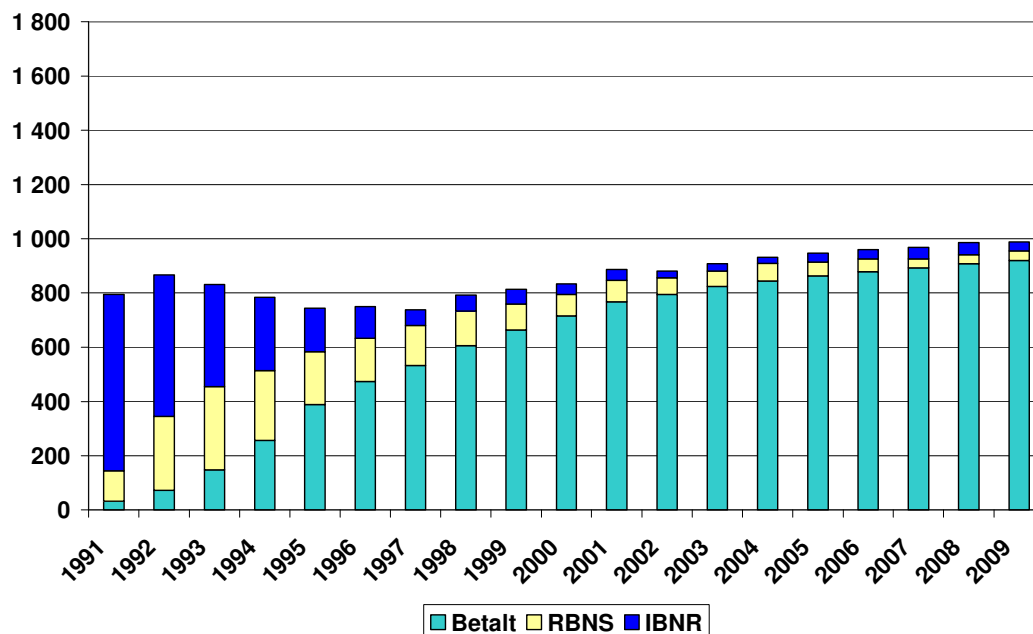
I figur 4.7 nedenfor blir det illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1991 har blitt endret fra og med utløpet av 1991 (dvs. utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2009. Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1992–2006 er gitt ved figurene 4.8–4.22.

Av figurene 4.7–4.22 ser man bl.a. følgende:

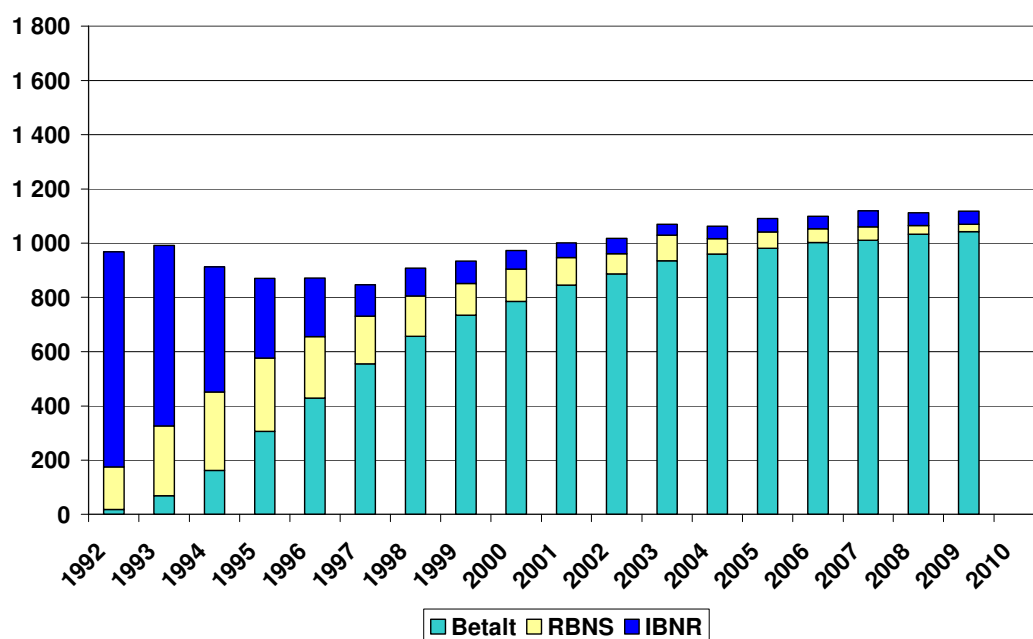
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (1–4 ½ prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (75–85 ½ prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1991–1994 har blitt markert oppjustert siden utløpet av (regnskapsår) 1997, etter at disse anslagene hadde blitt nedjustert i løpet av perioden 1994–1997.
For skadeårgangene 1991–1994 er dessuten de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2009 til dels betydelig høyere enn det anslaget på samlet brutto erstatningskostnad som forelå ved utgangen av 1997, og gjennomgående også høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader for de respektive skadeårganger.
- Når det gjelder skadeårgangene 1995–1998 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2009. For disse skadeårgangene gjelder for øvrig at de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2009 er til dels betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på samlet brutto erstatningskostnad.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1999–2002 er ved utløpet av 2009 betydelig høyere (130–280 mill. kr) enn det opprinnelige anslaget for de respektive årganger. For skadeårgang 1999 og spesielt skadeårgang 2000 ble for øvrig anslaget på brutto erstatningskostnad noe nedjustert i løpet av de første avviklingsårene.
- For skadeårgangene 2003–2006 ble anslaget på brutto erstatningskostnad noe oppjustert i løpet av de første avviklingsårene, men har siden blitt nedjustert. Hva angår 2003-årgangen er anslaget på brutto erstatningskostnad fortsatt noe høyere enn det opprinnelige anslaget. For skadeårgangene 2004–2006 er imidlertid det siste anslaget noe lavere enn anslaget som forelå ved utgangen av de respektive årganger.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg C.

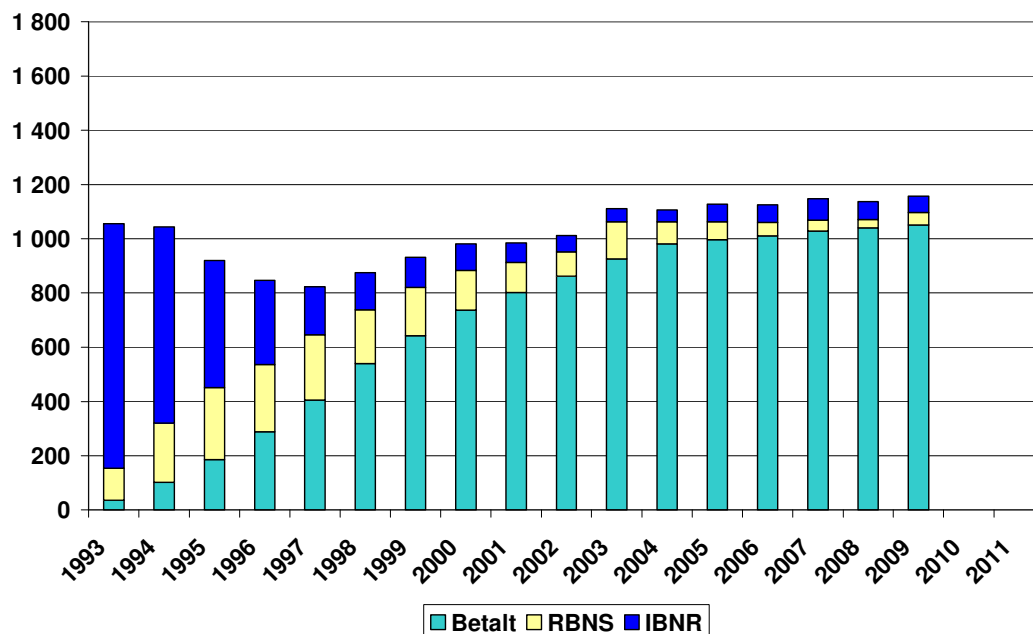
Figur 4.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1991.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1991–2009. Mill. kr.

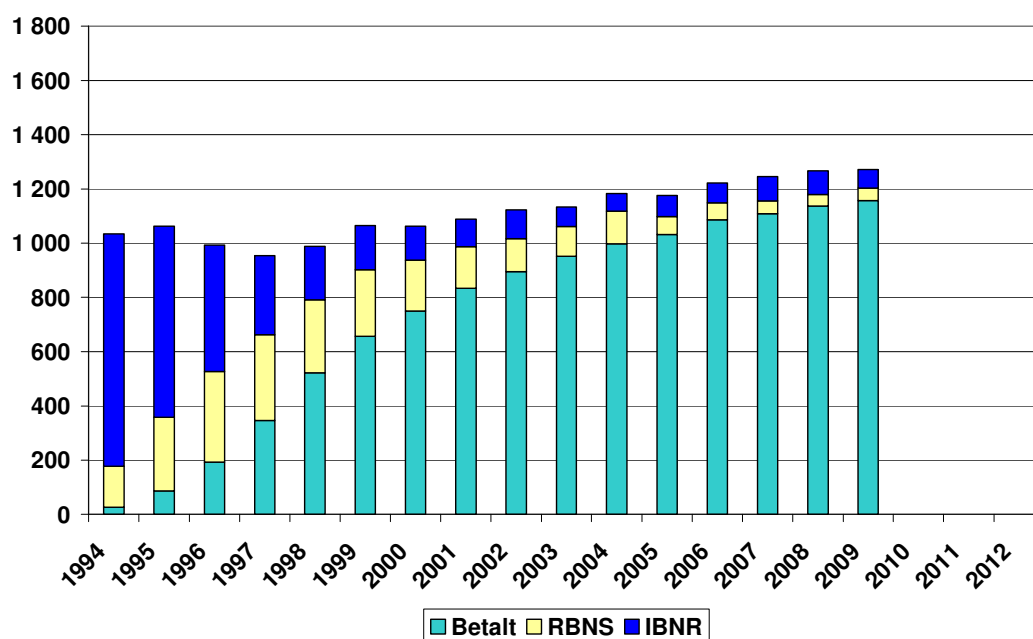
Figur 4.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1992.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1992–2009. Mill. kr.

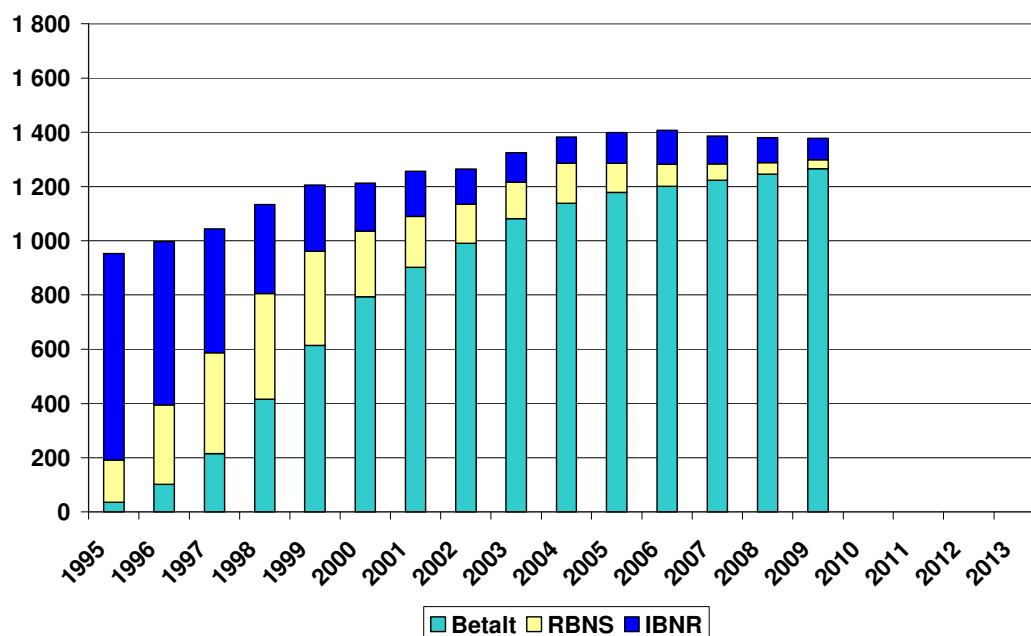
Figur 4.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1993.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1993–2009. Mill. kr.

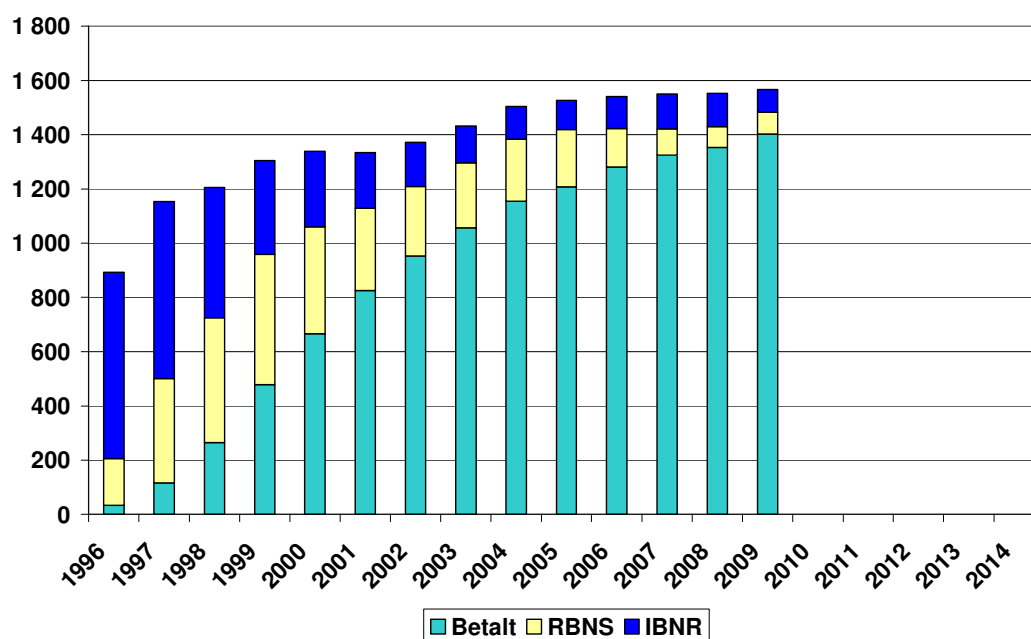
Figur 4.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2009. Mill. kr.

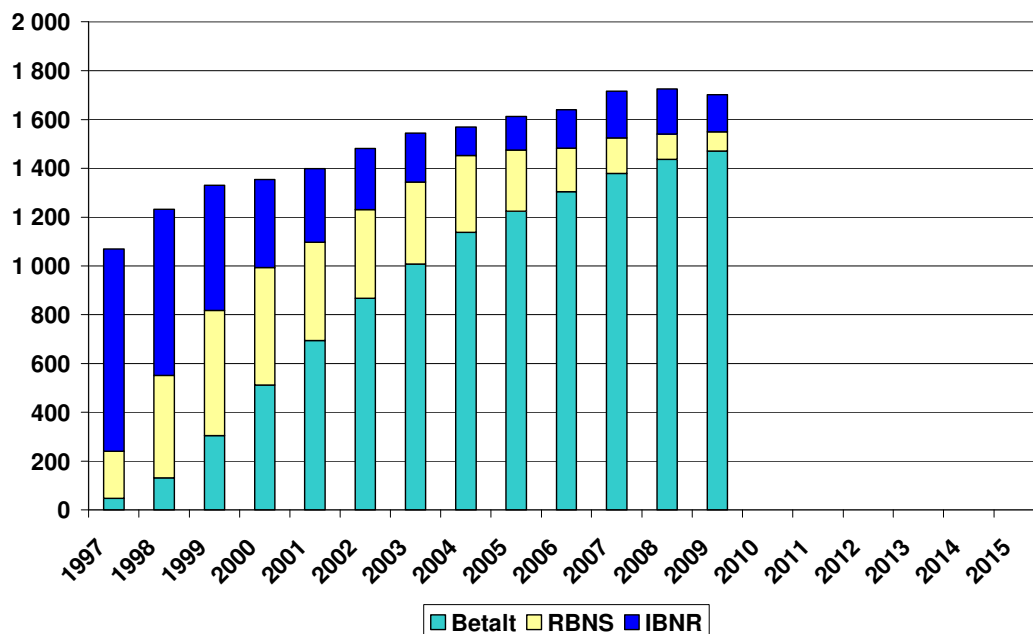
Figur 4.11. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2009. Mill. kr.

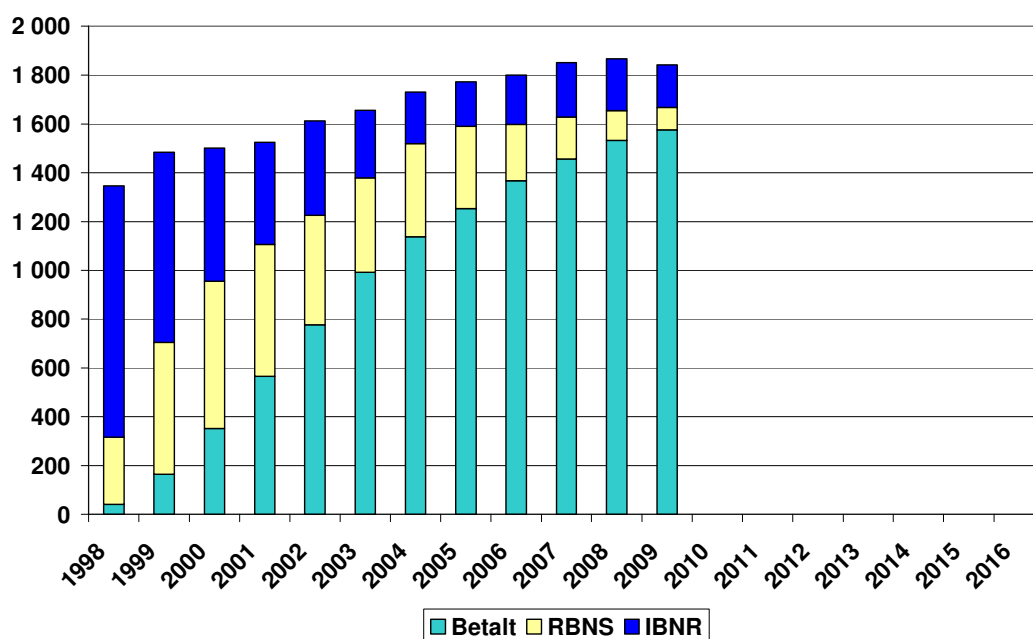
Figur 4.12. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2009. Mill. kr.

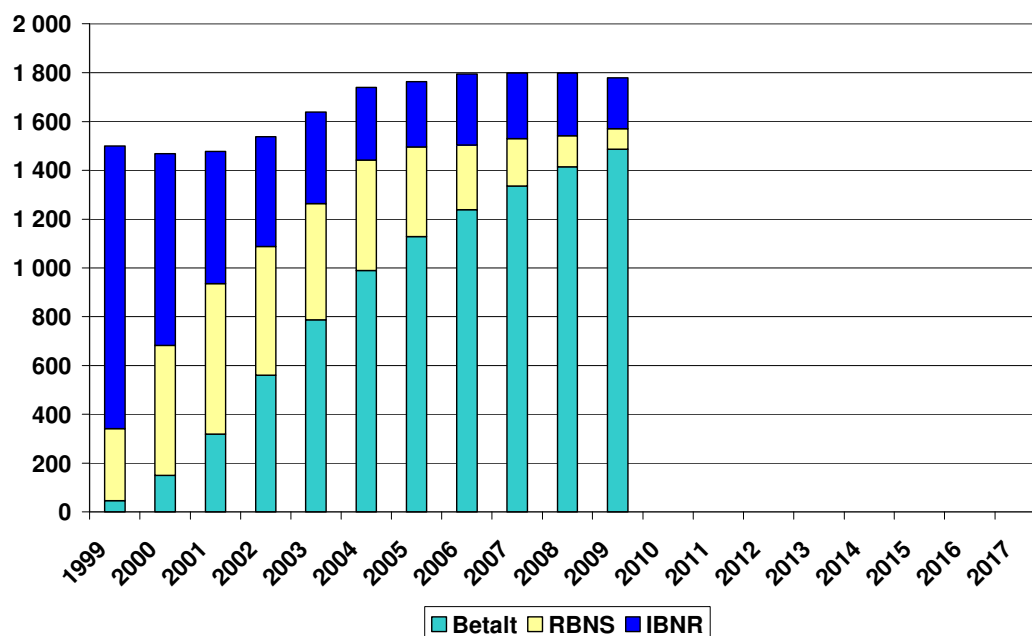
Figur 4.13. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2009. Mill. kr.

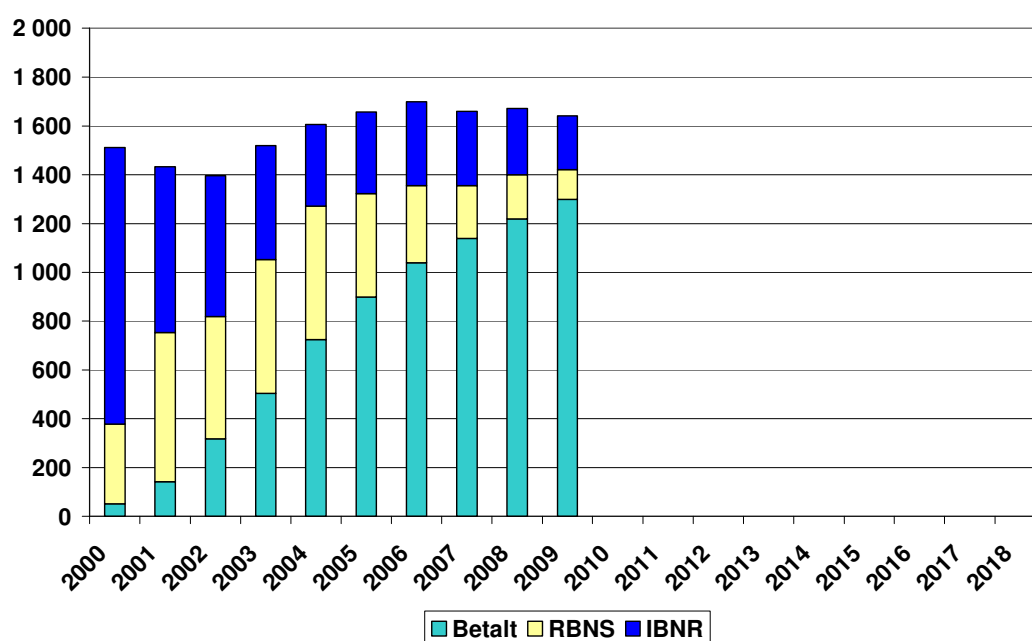
Figur 4.14. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2009. Mill. kr.

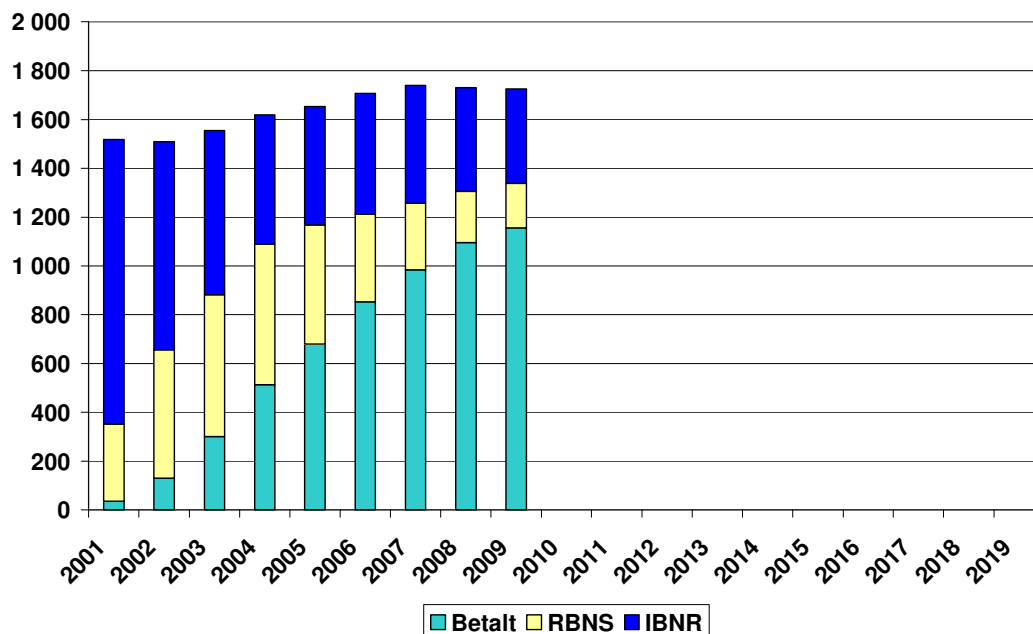
Figur 4.15. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2009. Mill. kr.

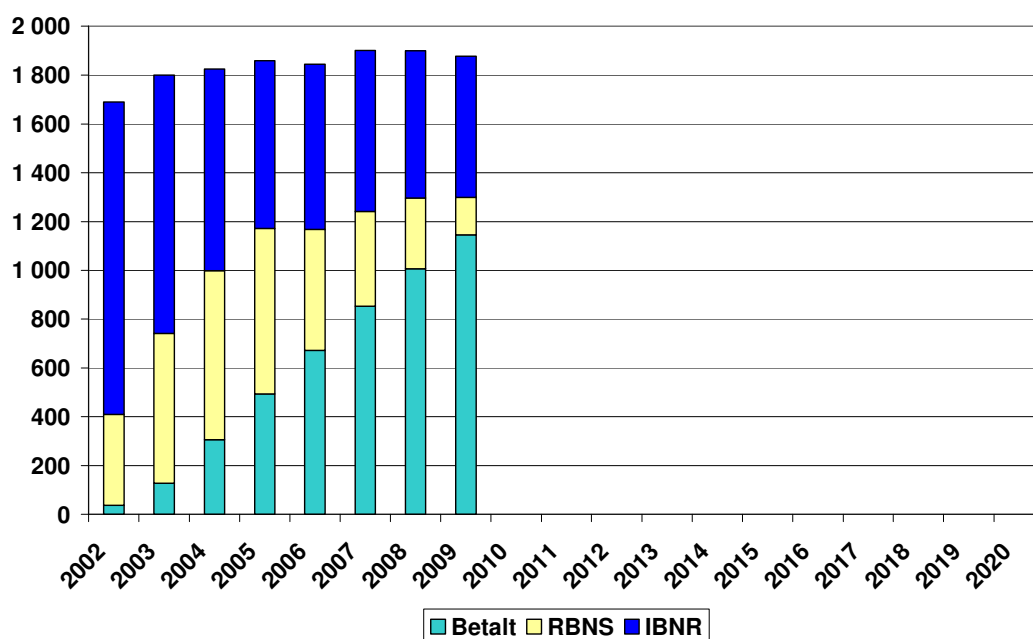
Figur 4.16. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 2000.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2000–2009. Mill. kr.

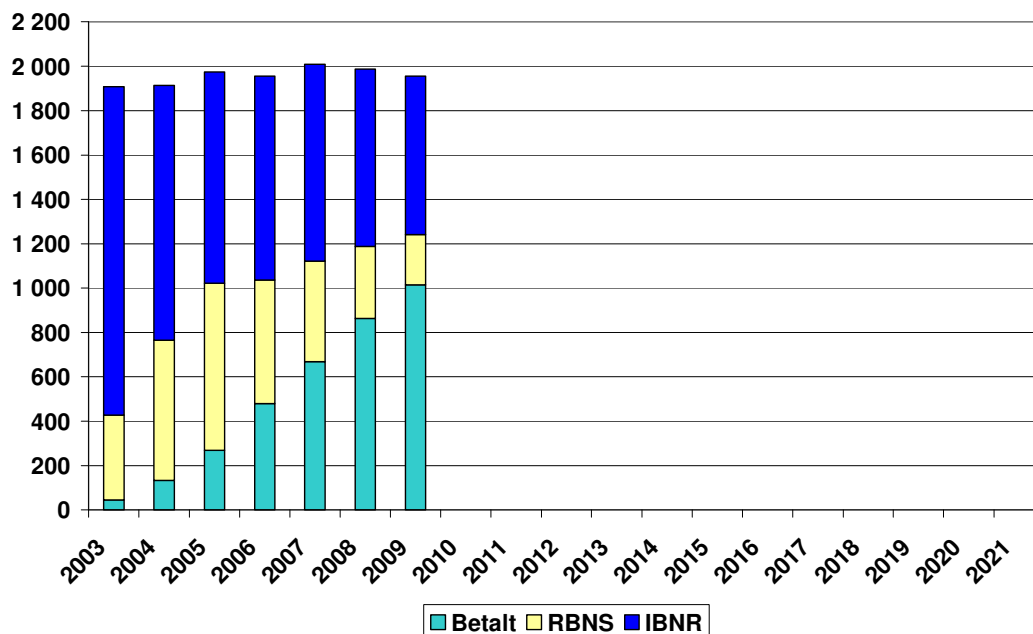
Figur 4.17. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 2001.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2001–2009. Mill. kr.

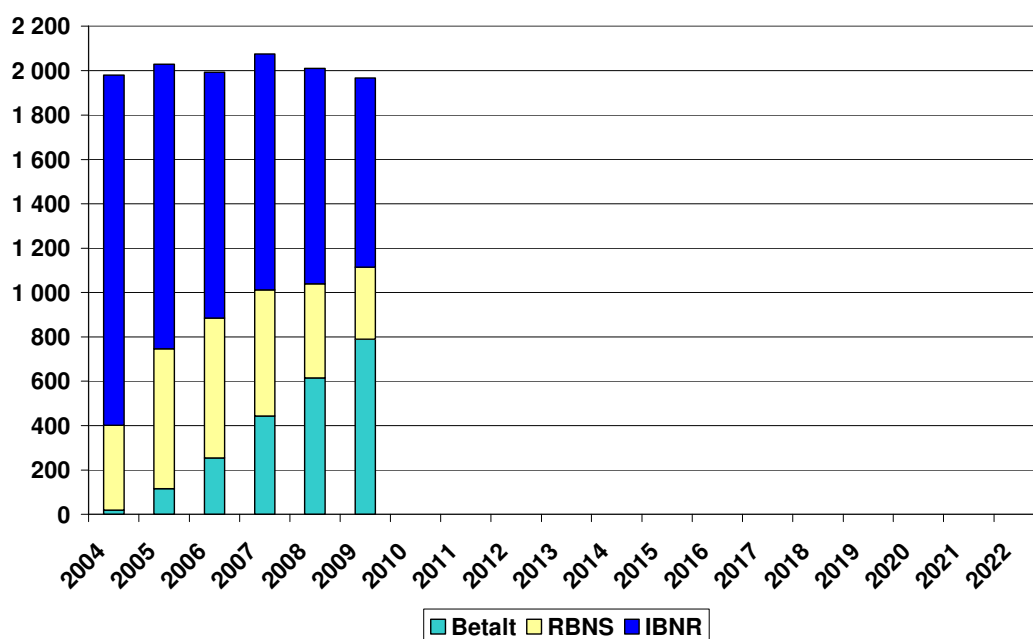
Figur 4.18. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 2002.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2002–2009. Mill. kr.

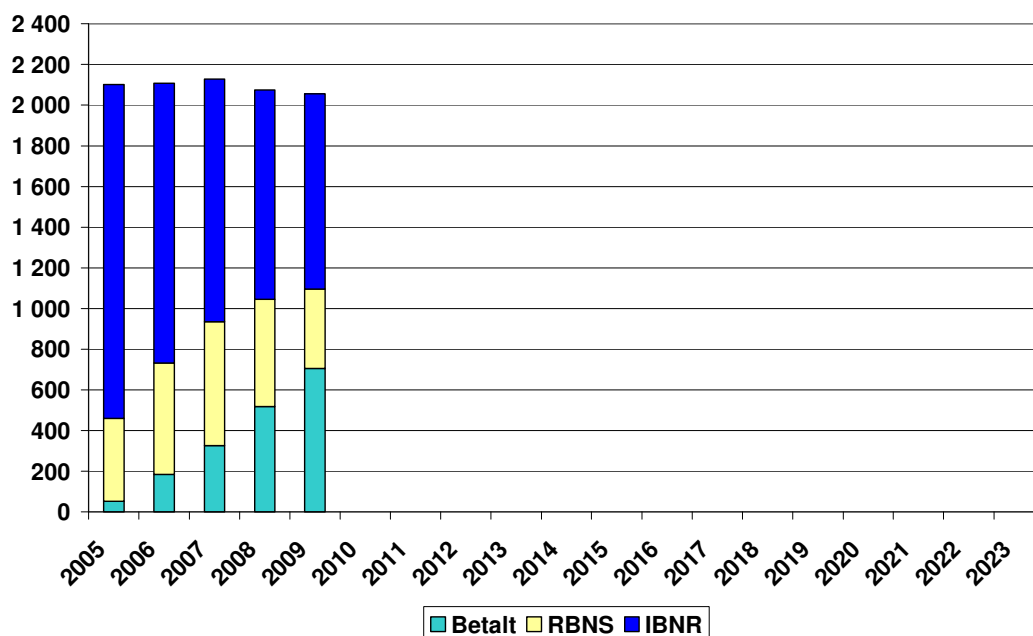
Figur 4.19. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer – Skadeårgang 2003.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2003–2009. Mill. kr.

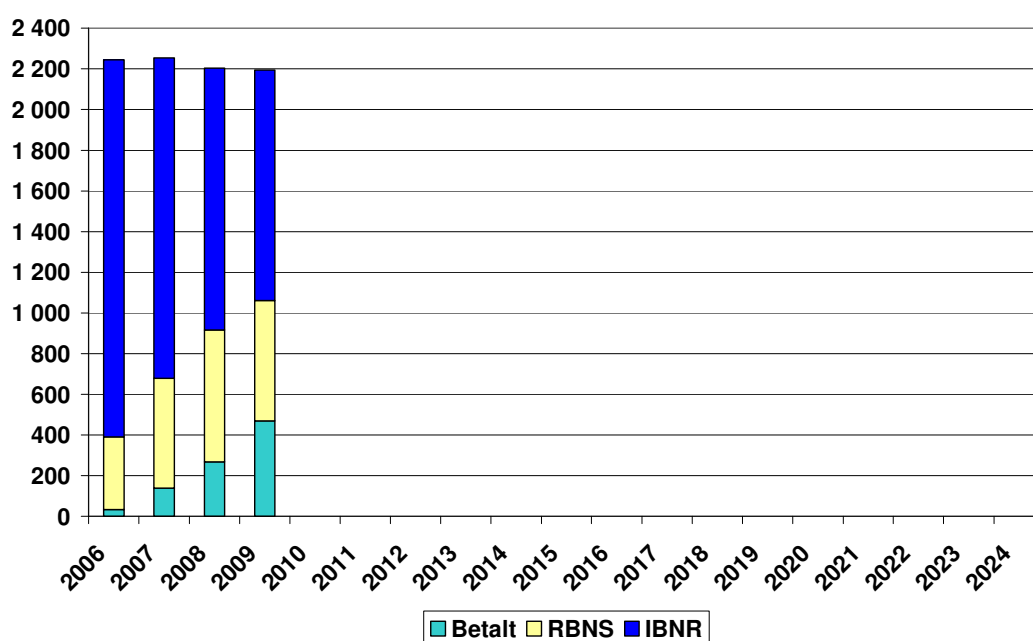
Figur 4.20. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer – Skadeårgang 2004.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2004–2009. Mill. kr.

Figur 4.21. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer – Skadeårgang 2005.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2005–2009. Mill. kr.

Figur 4.22. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer – Skadeårgang 2006.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2006–2009. Mill. kr.

5. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesulykkesforsikringer

I tabell 5.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesulykker inntruffet i årene 1994–2009 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2008 og 2009. Tabell 5.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2009) har utviklet seg.

Når det gjelder delbransjen Yrkesulykkesforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader klare likhetstrekk med den utviklingen som er registrert for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett. For alle skadeårgangene 1994–1999 har anslaget på brutto erstatningskostnader blitt til dels kraftig oppjustert (fra ca. 15 til 80 prosent) i løpet av perioden fra utgangen av de respektive skadeårganger frem til utgangen av 2009.

Oppjusteringene av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 2000–2008 har i samme periode stort sett vært mer beskjeden – med unntak for skadeårgangene 2001 og 2003, der de anslåtte brutto erstatningskostnader har blitt oppjustert med hhv. 11 ½ og 9 ½ prosent.

I løpet av 2009 har anslagene på brutto erstatningskostnader blitt oppjustert for skadeårgangene 1994–1997, 2007 og særlig for 2008. Anslaget har blitt nedjustert for de øvrige skadeårganger, men for årgangene 1998–2000, 2005 og 2006 er nedjusteringen ganske beskjeden.

*Tabell 5.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2008	pr. 31.12.2009
1994	726.4	945.3	970.3
1995	695.2	1 034.2	1 051.5
1996	689.0	1 200.8	1 241.5
1997	790.5	1 268.6	1 269.6
1998	1 023.7	1 441.4	1 437.9
1999	1 169.7	1 344.5	1 336.5
2000	1 182.5	1 218.1	1 213.6
2001	1 201.3	1 359.9	1 338.0
2002	1 330.2	1 446.5	1 407.5
2003	1 416.4	1 586.2	1 551.1
2004	1 433.1	1 542.9	1 489.0
2005	1 549.6	1 610.8	1 602.9
2006	1 653.3	1 688.4	1 686.4
2007	1 751.4	1 767.8	1 809.2
2008	1 911.1	1 911.1	1 992.2
2009	1 929.1	–	1 929.1

I delbransjen Yrkesulykkesforsikringer er anslagene på brutto skadeprosent til dels meget høye ved utløpet av 2009 for skadeårgangene 1994–2001, jf. tabell 5.2. Ved å sammenlikne tabell 5.2 med tabell 4.2 ses dessuten at anslaget på brutto skadeprosent for skadeårgangene 1994–1998 er betydelig høyere for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer enn for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett. Også for skadeårgangene 2001 og 2005–2009 er anslått skadeprosent for delbransjen noe høyere enn for hovedbransjen sett under ett. For skadeårgangene 1999, 2000, 2002 og 2003 er anslaget på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer en del lavere enn anslaget for hovedbransjen.

*Tabell 5.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2008	pr. 31.12.2009
1994	103.1	134.2	137.7
1995	96.8	144.0	146.4
1996	107.8	187.8	194.2
1997	138.2	221.8	222.0
1998	164.3	231.3	230.7
1999	169.8	195.2	194.0
2000	139.2	143.4	142.9
2001	115.3	130.6	128.5
2002	99.1	107.8	104.9
2003	92.6	103.7	101.4
2004	90.0	96.9	93.5
2005	91.5	95.1	94.7
2006	91.6	93.6	93.4
2007	90.7	91.6	93.7
2008	92.4	92.4	96.3
2009	94.1	–	94.1

I tabellene 5.3 og 5.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2009 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2009) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR-avsetninger).

Tabell 5.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 5.4 angir de relative andeler.

Av tabellene 5.3 og 5.4 fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare 3 ¼ prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt med skadeårgangens "alder". For årgangene 1994 og 1995 utgjør de betalte bruttoerstatninger over 94 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning for skadeårgang 2009 72 ¼ prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Denne andelen avtar raskt med skadeårgangens "alder" og utgjør ca. 3 prosent for årgangene 1994 og 1995.
- Brutto RBNS-avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–3 år gamle skadeårganger (31–33 ½ prosent).
- For skadeårgangene 1994 og 1995 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkesulykker, ca. 97 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto "yngre" skadeårgangen er, og utgjør hhv. 41 ½ og 27 ½ prosent for årgangene 2008 og 2009.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 5.1 og 5.2.

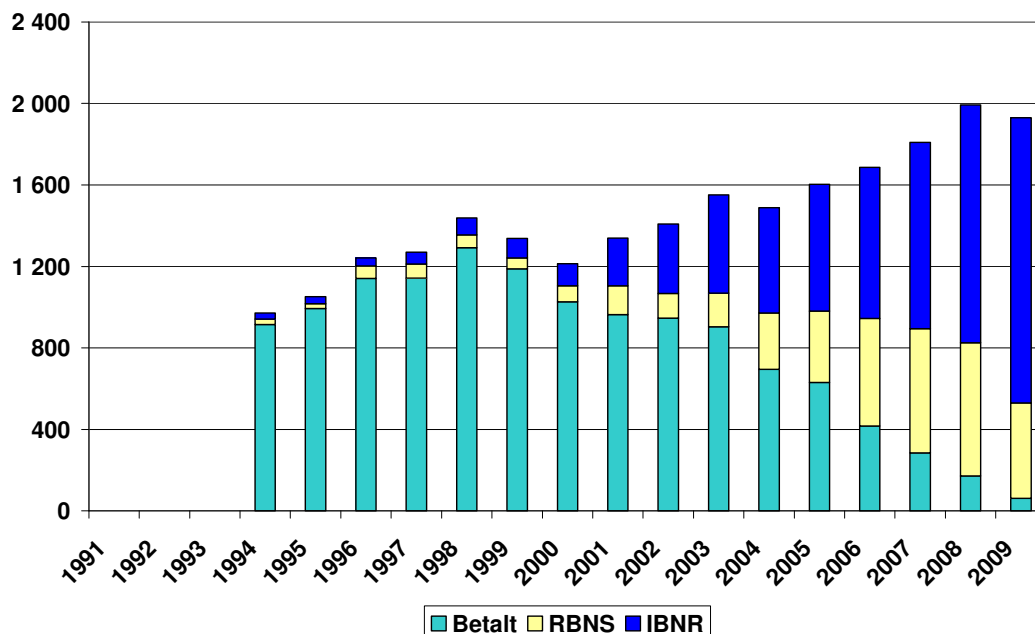
Tabell 5.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2009.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Mill. kr.

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	914.6	27.2	28.5
1995	993.4	24.3	33.8
1996	1 140.3	61.7	39.6
1997	1 141.7	70.1	57.8
1998	1 295.2	61.8	83.6
1999	1 188.6	52.5	95.4
2000	1 025.9	78.5	109.3
2001	964.0	140.4	233.7
2002	946.0	121.4	340.1
2003	903.0	166.7	481.4
2004	695.3	275.2	518.5
2005	629.5	351.8	621.7
2006	417.1	528.0	741.3
2007	285.7	608.4	915.2
2008	172.3	652.1	1 167.9
2009	61.7	467.6	1 399.9

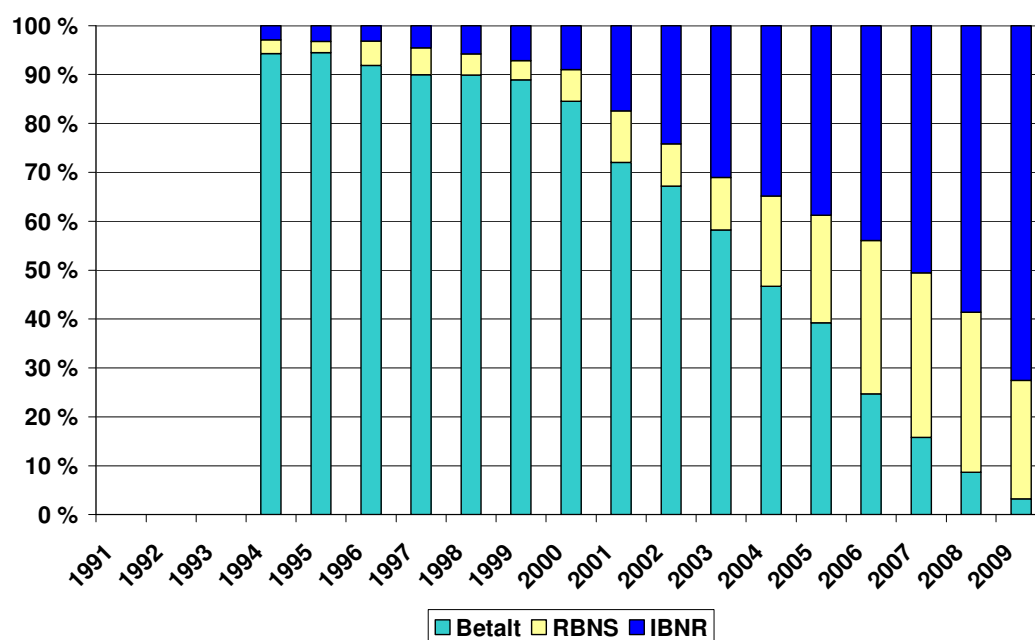
Tabell 5.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2009.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Relativ fordeling (prosent).

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	94.3	2.8	2.9
1995	94.5	2.3	3.2
1996	91.8	5.0	3.2
1997	89.9	5.5	4.6
1998	89.9	4.3	5.8
1999	88.9	3.9	7.1
2000	84.5	6.5	9.0
2001	72.0	10.5	17.5
2002	67.2	8.7	24.2
2003	58.2	10.8	31.0
2004	46.7	18.5	34.8
2005	39.3	22.0	38.8
2006	24.7	31.3	44.0
2007	15.8	33.6	50.6
2008	8.7	32.7	58.6
2009	3.2	24.2	72.6

Figur 5.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Skadeårgangene 1994–2009.
Data pr. 31. desember 2009. Mill. kr.

Figur 5.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Skadeårgangene 1994–2009.
Data pr. 31. desember 2009. Relative andeler.

I figurene 5.1 og 5.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2009 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2009 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 5.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2009. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2009.

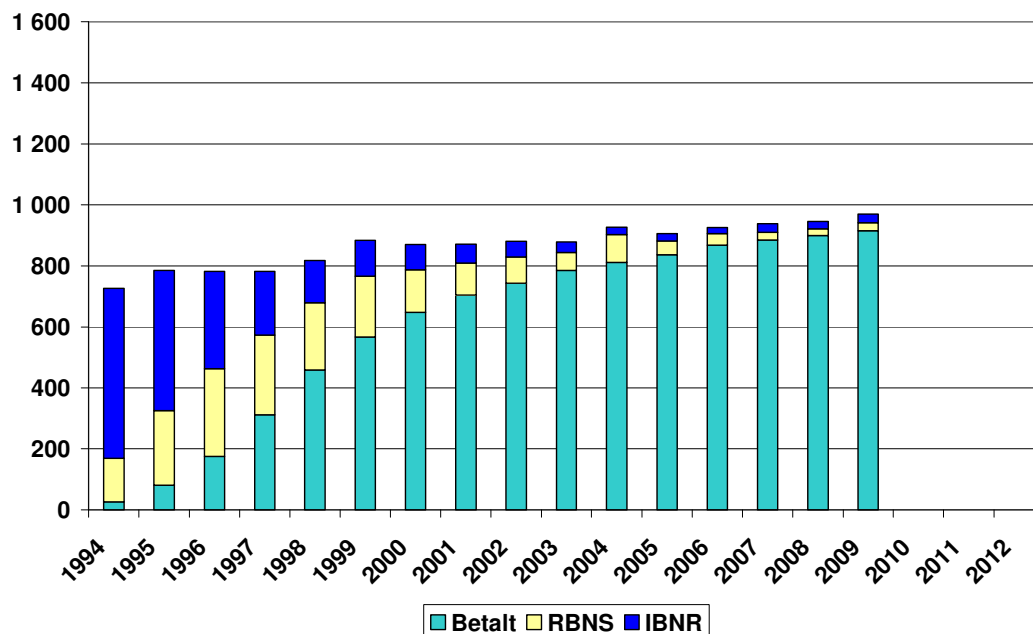
Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–2006 er gitt ved figurene 5.4–5.15.

Av figurene 5.3–5.15 ser man bl.a. følgende:

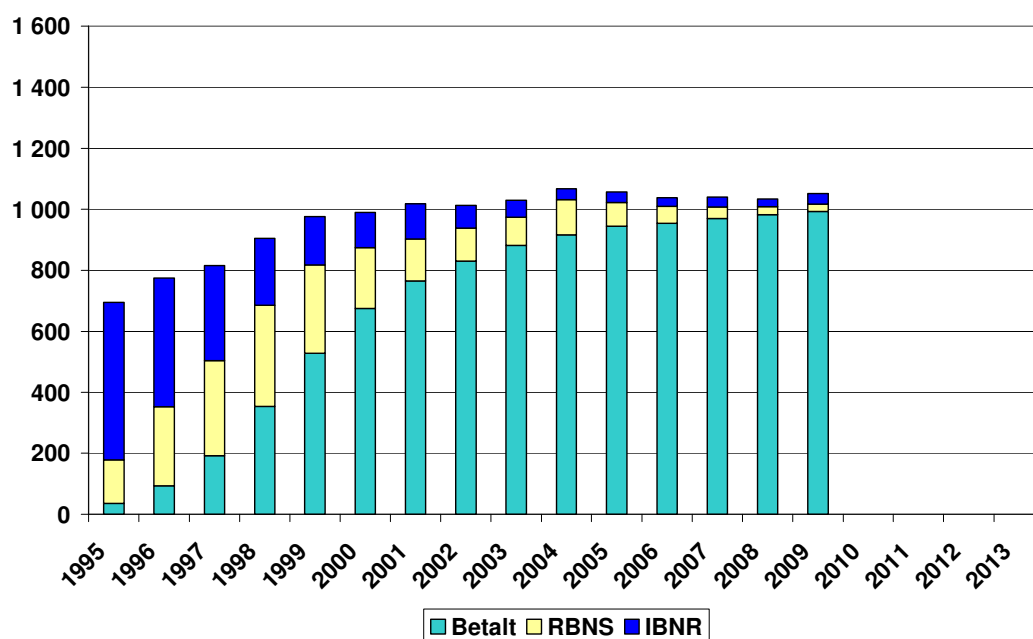
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (1–5 prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (71–78 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt betydelig oppjustert (33 ½ prosent) i løpet av regnskapsårene 1995–2009 betraktet under ett, og da først og fremst i årene 1995, 1999/2000 og 2004. Videre er de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utgangen av 2009 drøyt 25 prosent høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnad for denne skadeårgangen.
- Også for skadeårgangene 1995–1998 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert (40–80 prosent) fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2009, mens de betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2009 er til dels betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader for disse årgangene.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1999–2006 er oppjustert med mellom 2.0 og 14.3 prosent siden utløpet av de respektive årganger. Den største oppjusteringen gjelder skadeårgangene 1999 (14.3 prosent) og 2001 (11.4 prosent), mens det har vært minst oppjustering av anslagene for skadeårgangene 2006 (2.0 prosent) og 2000 (2.6 prosent).

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg D.

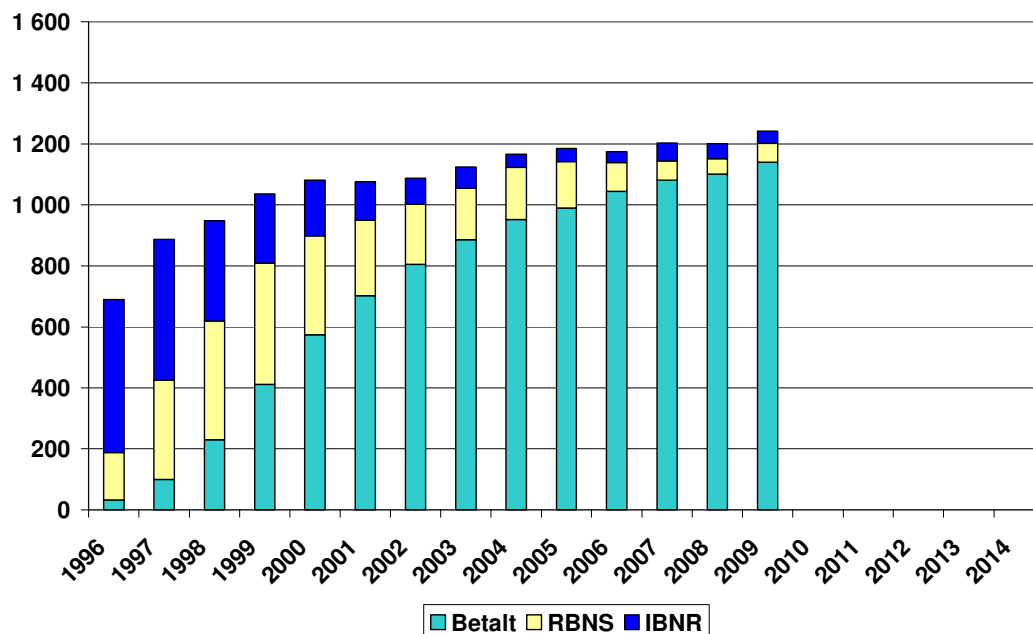
Figur 5.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 1994.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2009. Mill. kr.

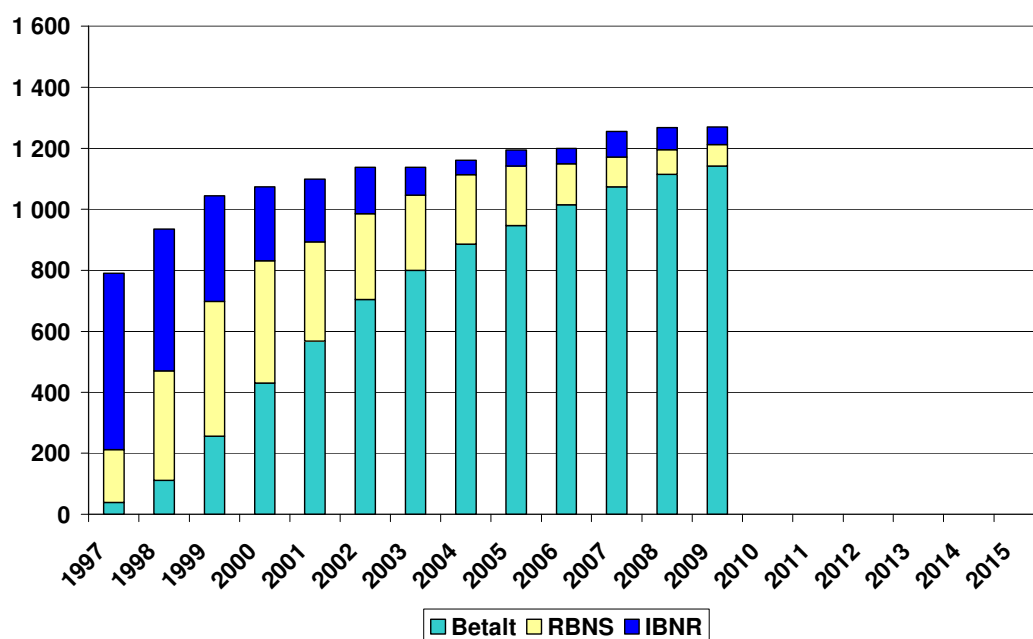
Figur 5.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 1995.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2009. Mill. kr.

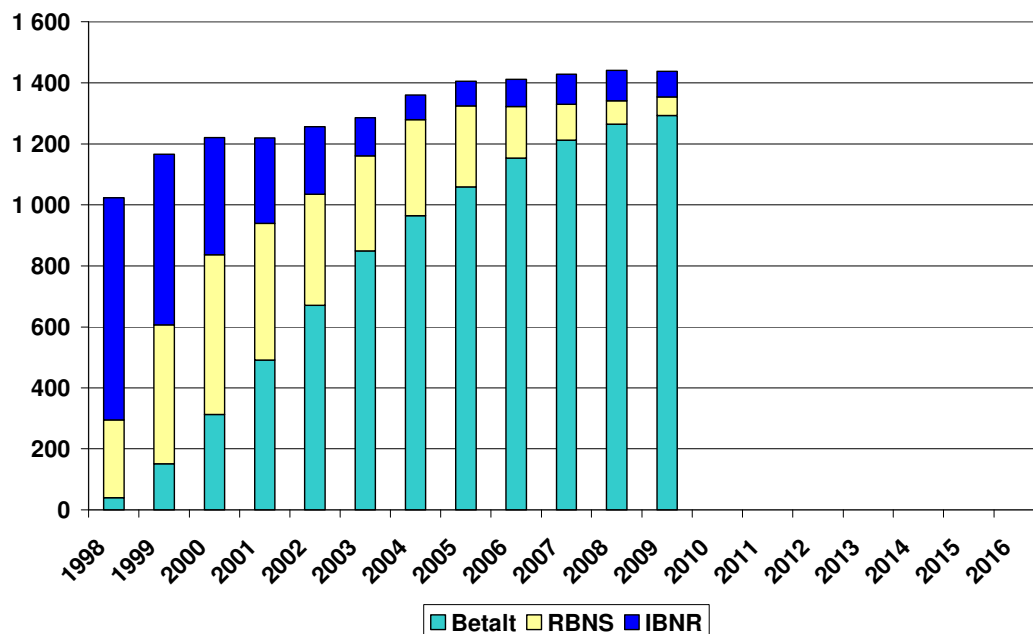
Figur 5.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2009. Mill. kr.

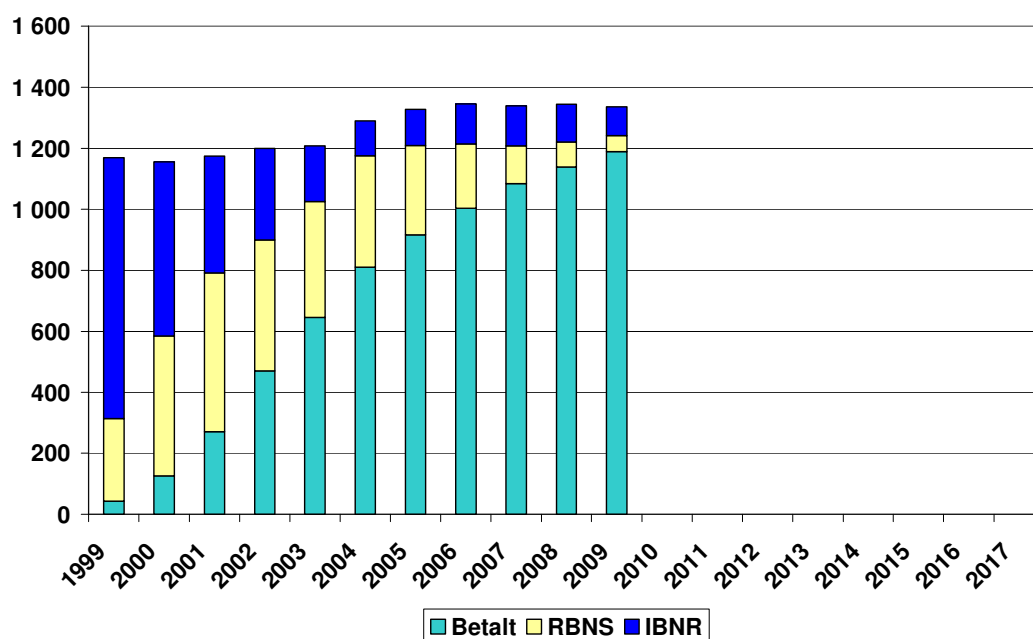
Figur 5.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2009. Mill. kr.

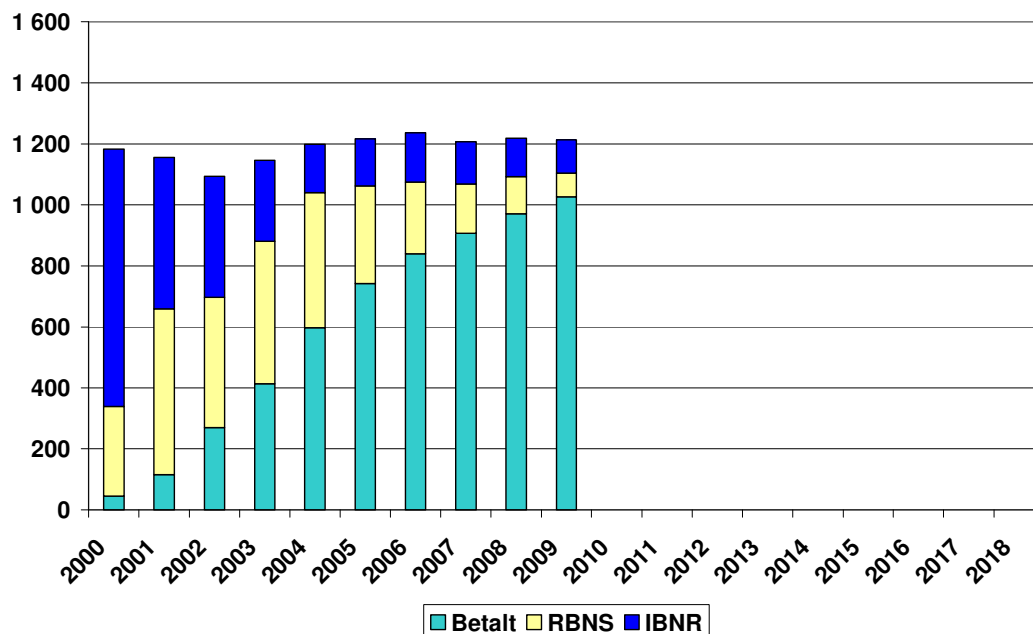
Figur 5.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2009. Mill. kr.

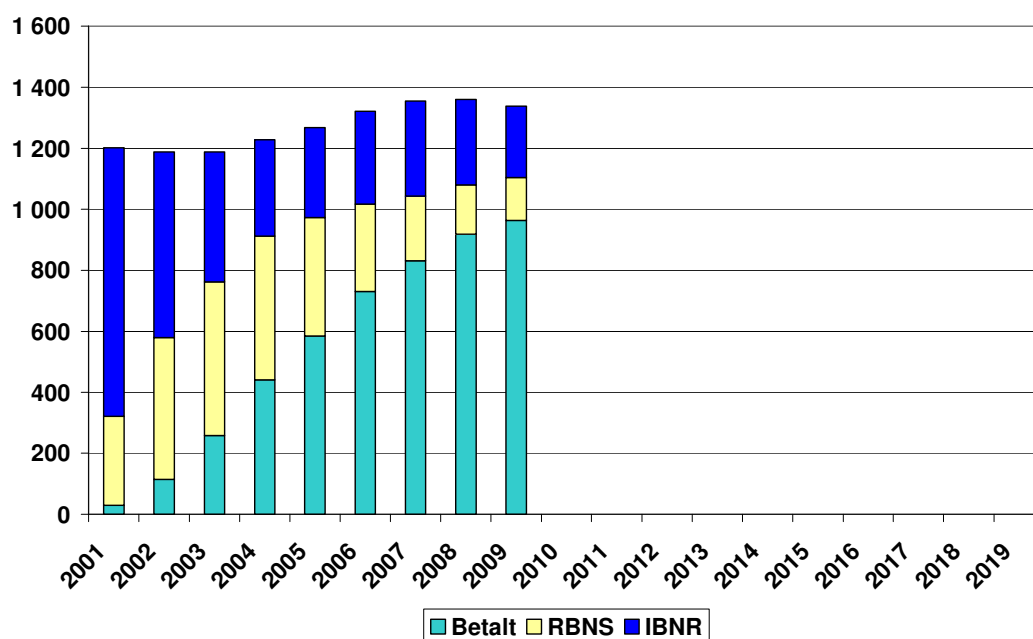
Figur 5.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2009. Mill. kr.

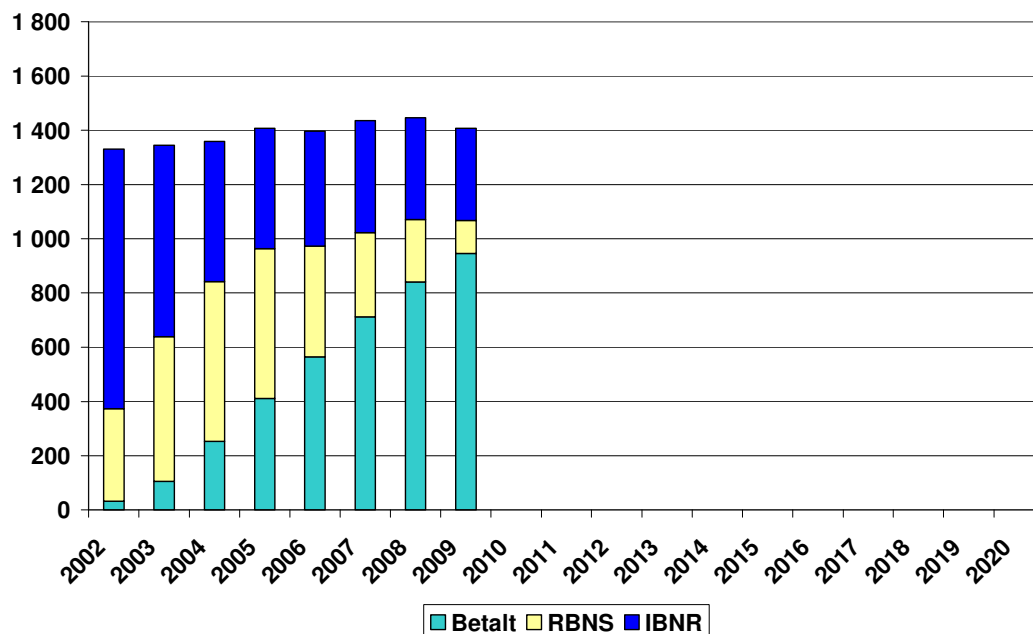
Figur 5.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 2000.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2000–2009. Mill. kr.

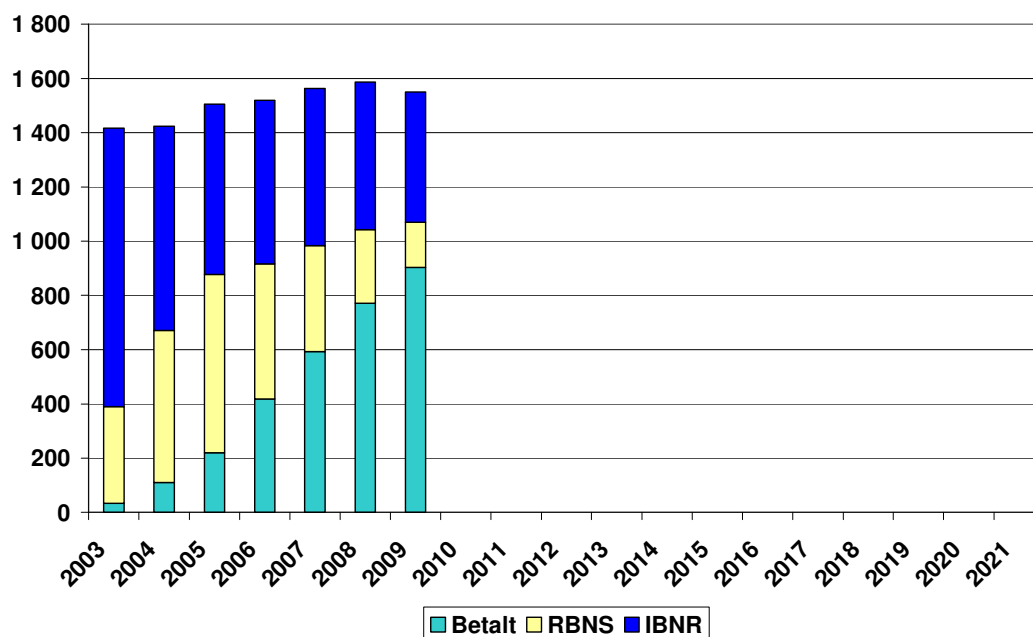
Figur 5.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 2001.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2001–2009. Mill. kr.

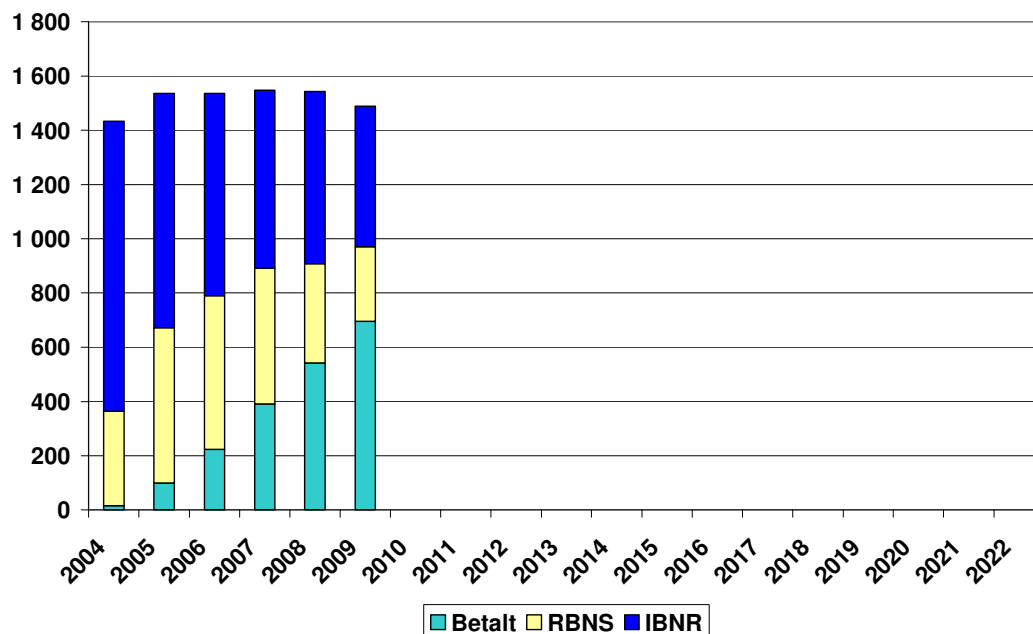
Figur 5.11. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 2002.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 2002–2009. Mill. kr.

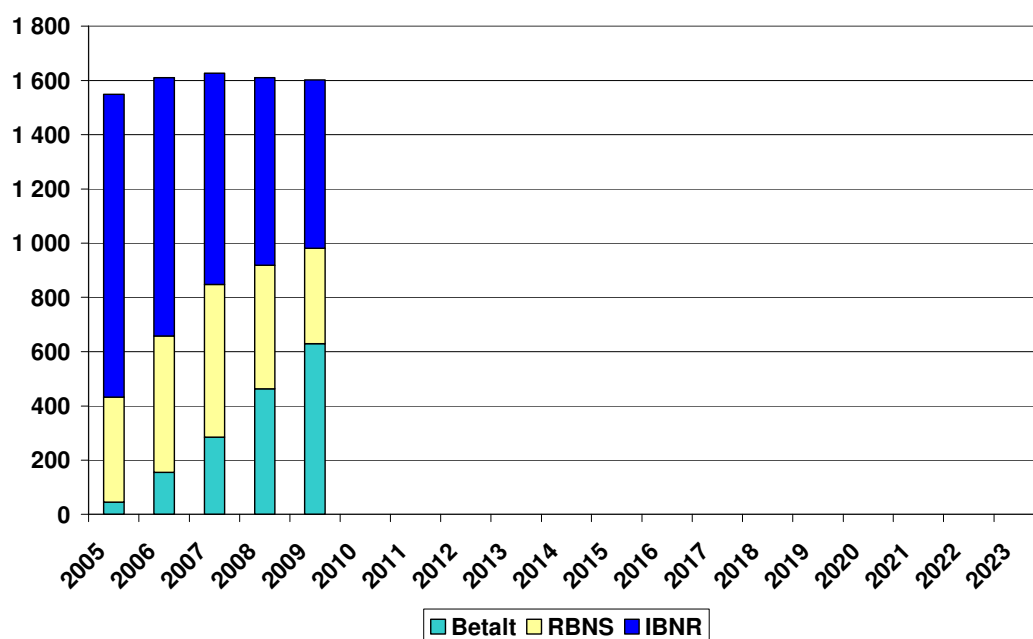
Figur 5.12. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 2003.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 2003–2009. Mill. kr.

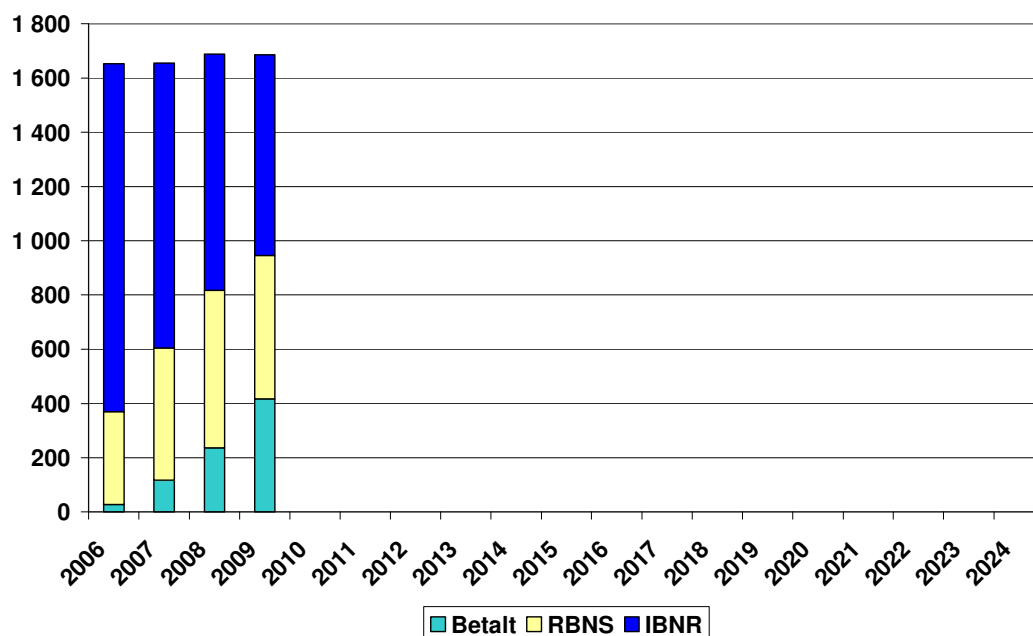
Figur 5.13. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 2004.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2004–2009. Mill. kr.

Figur 5.14. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 2005.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2005–2009. Mill. kr.

Figur 5.15. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer – Skadeårgang 2006.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 2006–2009. Mill. kr.

6. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkessykdomsforsikringer

I tabell 6.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkessykdommer inntruffet i årene 1994–2009 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2008 og 2009. Tabell 6.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2009) har utviklet seg.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 1994–2009 vært ganske forskjellig fra den utviklingen som er registrert både for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett og for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.

Det fremgår bl.a. av tabell 6.1 at skadeårgangene 1994 og 2003–2008 har lavere anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2009 enn ved utløpet av den aktuelle skadeårgangen. For skadeårgangene 1995–2002 er imidlertid de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2009 opptil 60 prosent høyere enn anslaget som ble utarbeidet ved utløpet av de respektive skadeårganger. Oppjusteringene er mest markert for skadeårgangene 1996 og 1997.

For alle skadeårganger med unntak av årgangene 2001–2004 er anslaget på brutto erstatningskostnader betydelig nedjustert i løpet av 2009. Nedjusteringen er størst for årgangene 1996 og 2008, der anslått brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2009 er hhv. 7 ½ og 11 ½ prosent lavere enn ved utløpet av 2008.

*Tabell 6.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2008	pr. 31.12.2009
1994	308.1	322.0	301.5
1995	257.6	346.4	326.9
1996	203.2	351.3	324.6
1997	278.6	456.3	432.0
1998	322.6	425.1	403.6
1999	329.7	454.6	443.0
2000	328.5	452.8	427.8
2001	316.1	370.3	387.0
2002	359.2	453.2	469.2
2003	491.3	401.4	404.8
2004	546.4	467.1	477.8
2005	552.1	464.1	453.3
2006	591.5	515.6	508.8
2007	622.8	584.5	559.8
2008	674.5	674.5	597.2
2009	582.8	–	582.8

Når det gjelder anslagene på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer, fremgår det av tabell 6.2 at denne fortsatt er lav for skadeårgang 1994. For skadeårgangene 1995–2002 ligger imidlertid anslått brutto skadeprosent mellom 110 (1995-årgangen) og 205 (årgangene 1998 og 1999). De anslåtte brutto skadeprosenter er spesielt høye for skadeårgangene 1997–2000 som alle oppviser skadeprosenter godt over 160.

*Tabell 6.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2008	pr. 31.12.2009
1994	87.1	91.0	85.2
1995	86.5	116.4	109.8
1996	79.1	136.8	126.4
1997	120.6	197.5	187.0
1998	163.7	215.8	204.8
1999	153.0	210.9	205.5
2000	125.9	173.6	164.0
2001	97.9	114.7	119.8
2002	90.2	113.8	117.8
2003	108.0	88.2	89.0
2004	108.4	92.6	94.8
2005	99.6	83.7	81.8
2006	100.5	87.6	86.5
2007	96.5	90.5	86.7
2008	97.0	97.0	85.9
2009	84.5	–	84.5

I tabellene 6.3 og 6.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2009 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2009) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR-avsetninger).

Tabell 6.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 6.4 angir de relative andeler.

Av tabellene 6.3 og 6.4 fremgår bl.a. følgende:

- For den siste skadeårgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger 0.5 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen øker imidlertid raskt med skadeårgangens ”alder”, og utgjør for årgangene 1994–1996 mer enn 80 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning for 2009-årgangen hele 94.5 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Andelen avtar raskt med skadeårgangens ”alder” og utgjør 13–14 prosent for årgangene 1994–1996.
- Med to unntak ligger brutto RBNS-avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader mellom 10 og 14 ½ prosent for skadeårgangene 2000–2008. (Unntakene gjelder årgangene 2002 (6.6 prosent) og 2005 (8.5 prosent).)
- For skadeårgangene 1994–1996 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkessykdommer, 86–86 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto ”yngre” skadeårgangen er, og utgjør hhv. 14 ¼ og 5 ½ prosent for årgangene 2008 og 2009.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 6.1 og 6.2.

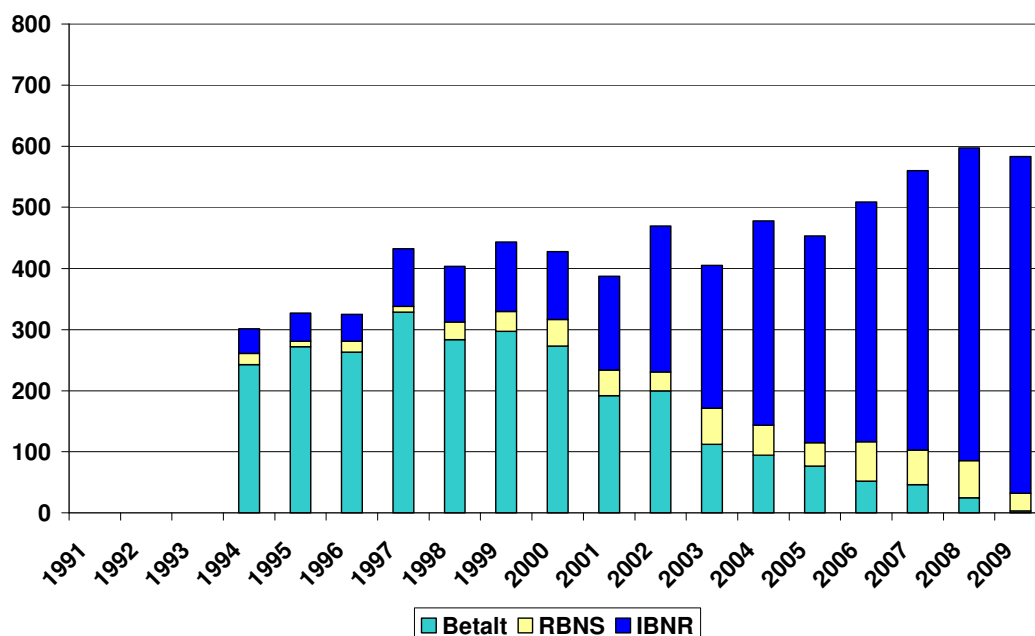
Tabell 6.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2009.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	242.5	18.6	40.4
1995	272.0	8.5	46.4
1996	262.9	17.8	43.9
1997	328.7	9.1	94.3
1998	283.5	28.8	91.3
1999	297.4	32.1	113.5
2000	272.7	43.9	111.1
2001	191.9	41.7	153.5
2002	199.8	31.0	238.4
2003	112.4	58.8	233.7
2004	94.5	49.1	334.2
2005	76.4	38.5	338.4
2006	51.9	64.4	392.5
2007	46.4	56.4	457.0
2008	24.5	60.8	511.9
2009	3.1	29.0	550.7

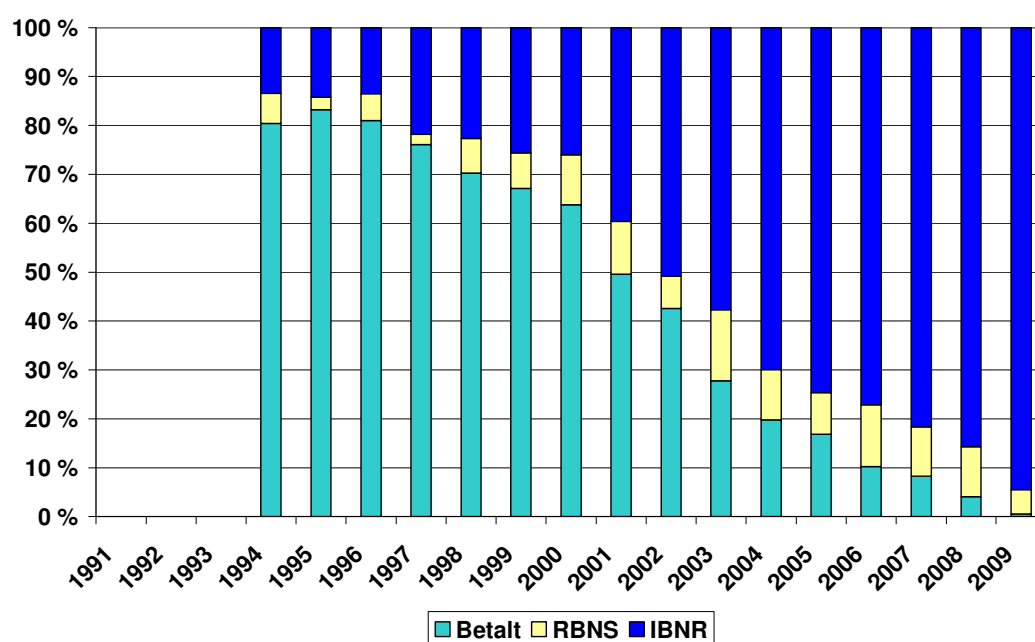
Tabell 6.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2009.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Relativ fordeling (prosent).

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	80.4	6.2	13.4
1995	83.2	2.6	14.2
1996	81.0	5.5	13.5
1997	76.1	2.1	21.8
1998	70.2	7.1	22.6
1999	67.1	7.3	25.6
2000	63.8	10.3	26.0
2001	49.6	10.8	39.7
2002	42.6	6.6	50.8
2003	27.8	14.5	57.7
2004	19.8	10.3	70.0
2005	16.9	8.5	74.7
2006	10.2	12.7	77.1
2007	8.3	10.1	81.6
2008	4.1	10.2	85.7
2009	0.5	5.0	94.5

Figur 6.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Skadeårgangene 1994–2009.
Data pr. 31. desember 2009. Mill. kr.

Figur 6.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Skadeårgangene 1994–2009.
Data pr. 31. desember 2009. Relative andeler.

I figurene 6.1 og 6.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2009 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2009 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 6.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2009. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2009. Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–2006 er gitt ved figurene 6.4–6.15.

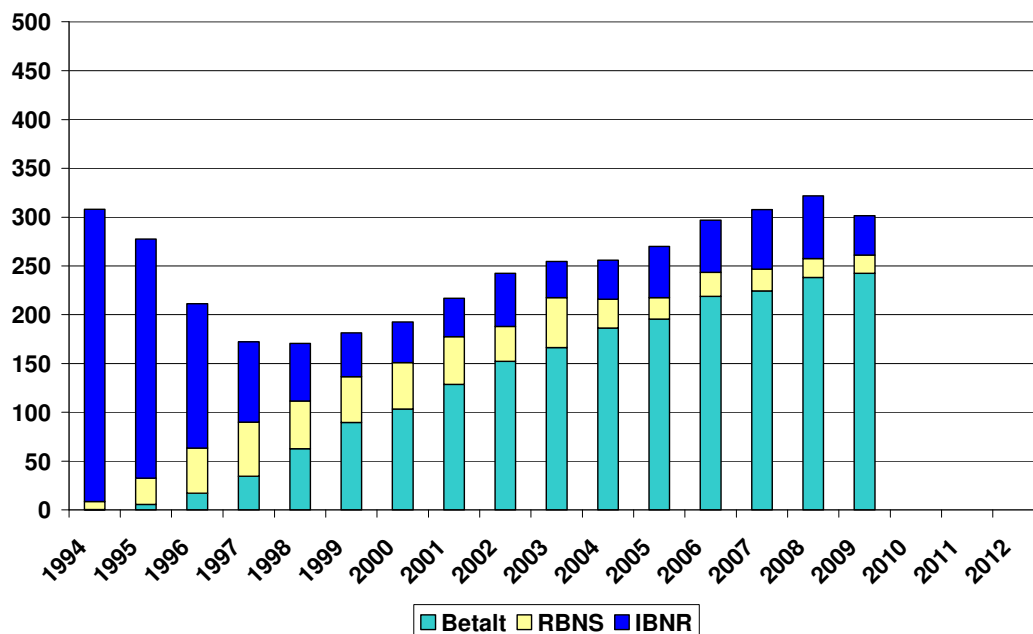
Det er enkelte likhetstrekk mellom figurene. De betalte bruttoerstatninger utgjør mindre enn 2 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger. (For halvparten av skadeårgangene utgjør denne andelen mindre enn 1 prosent.) Andelen øker deretter raskt. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en helt dominerende andel ved utløpet av skadeårgangene (88–97 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.

For øvrig kan det gis følgende kommentarer vedrørende utviklingen av anslaget på brutto erstatningskostnad for de enkelte skadeårganger:

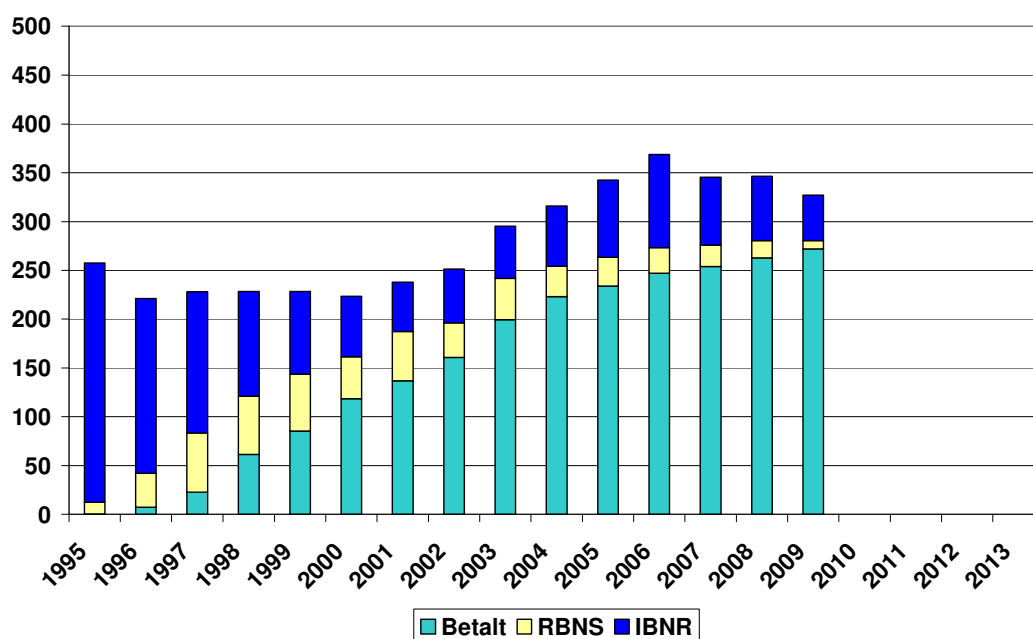
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 ble kraftig nedjustert i løpet av regnskapsårene 1995–1998. I hvert av de følgende 10 regnskapsårene ble imidlertid dette anslaget kraftig oppjustert, før det igjen har blitt nedjustert fra 2008 til 2009. Ved utløpet av 2009 er anslaget på brutto erstatningskostnad 2 prosent lavere enn det opprinnelige anslaget for denne skadeårgangen (figur 6.3).
- Når det gjelder skadeårgangene 1995–2000 har anslaget på brutto erstatningskostnad blitt betydelig oppjustert siden utløpet av de respektive regnskapsårene, selv om anslagene i løpet av det siste året har blitt noe nedjustert. For disse skadeårgangene er anslått brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2009 mellom 25 og 60 prosent høyere enn det opprinnelige anslaget.
- De anslåtte brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 2001 og 2002 har holdt seg relativt stabile de siste fem år etter at de ble betydelig oppjustert i løpet av 2003.
- For skadeårgangene 2003–2006 er det en klar tendens til nedjustering av de anslåtte brutto erstatningskostnader sammenliknet med anslaget ved utløpet av de respektive skadeårganger.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg E.

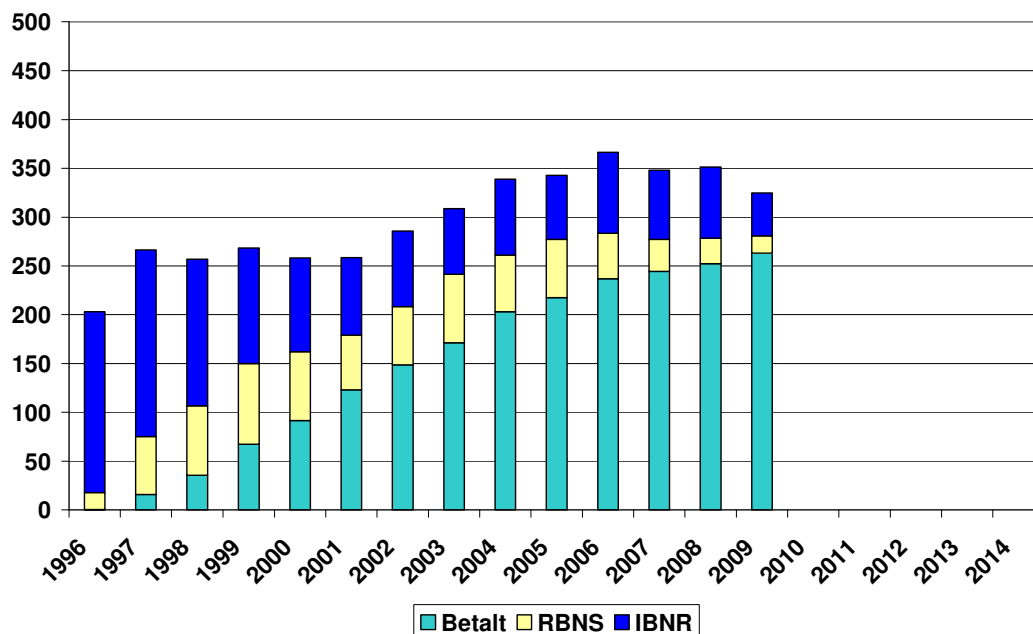
Figur 6.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2009. Mill. kr.

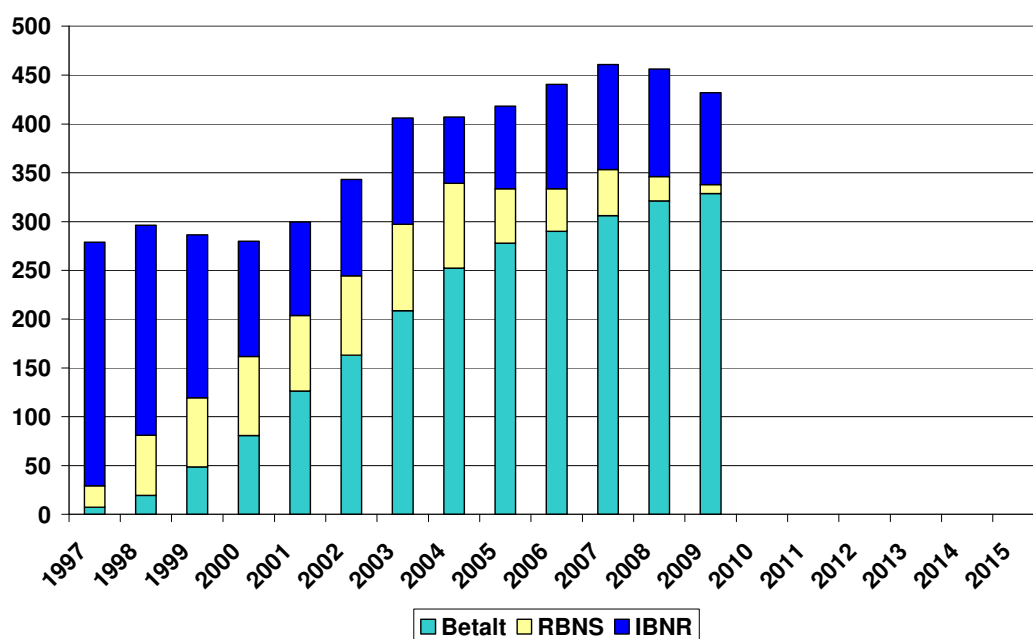
Figur 6.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2009. Mill. kr.

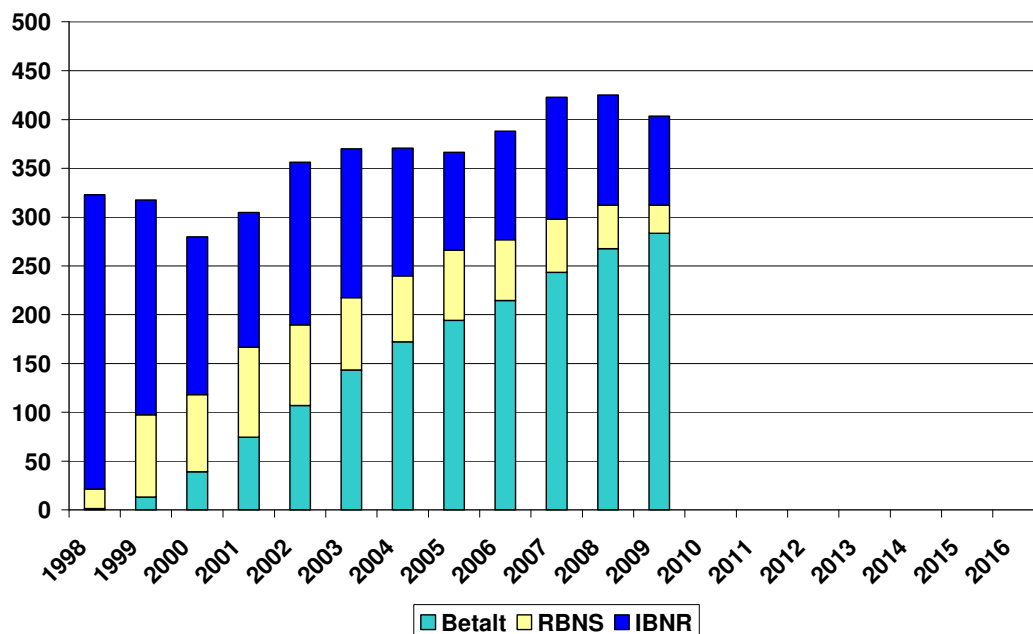
Figur 6.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2009. Mill. kr.

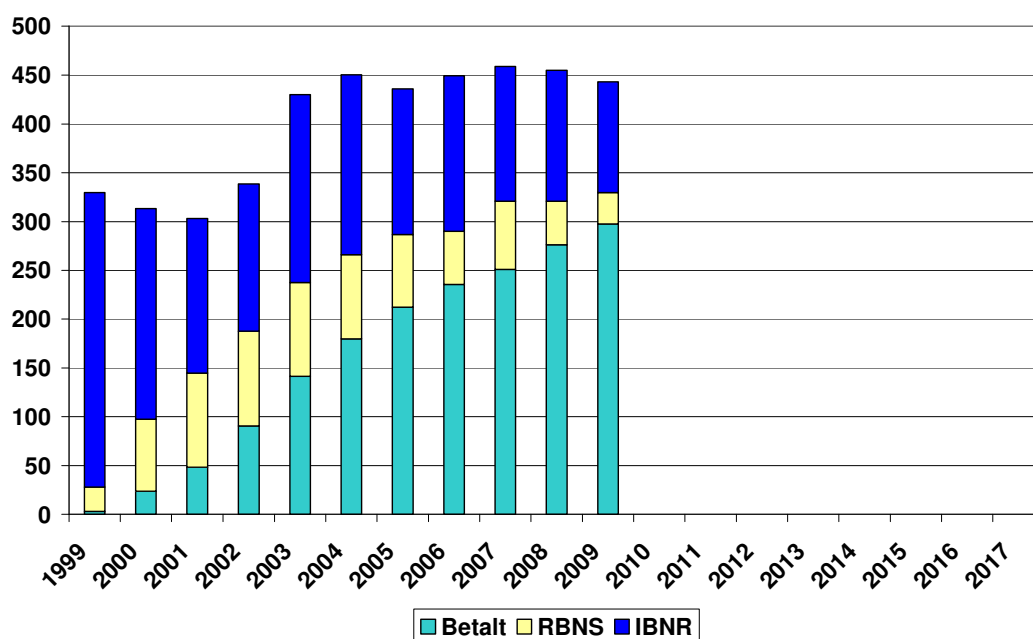
Figur 6.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2009. Mill. kr.

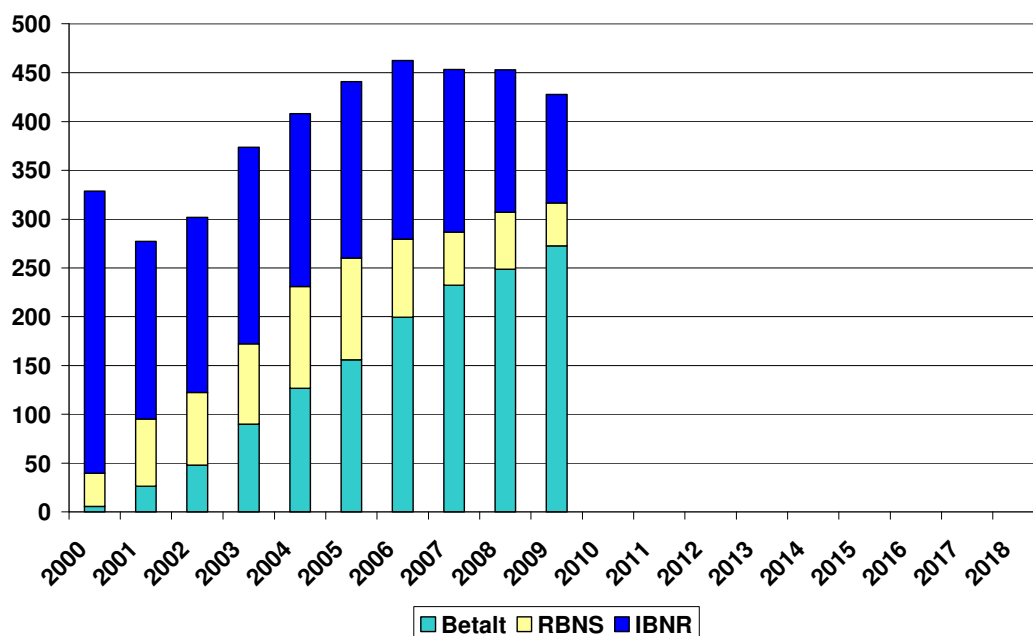
Figur 6.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2009. Mill. kr.

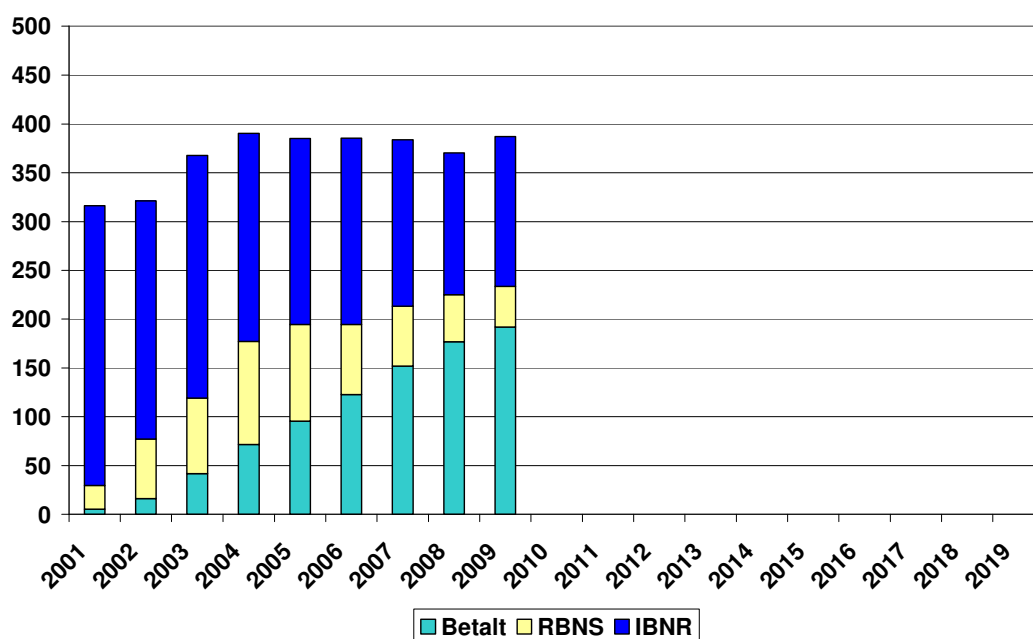
Figur 6.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2009. Mill. kr.

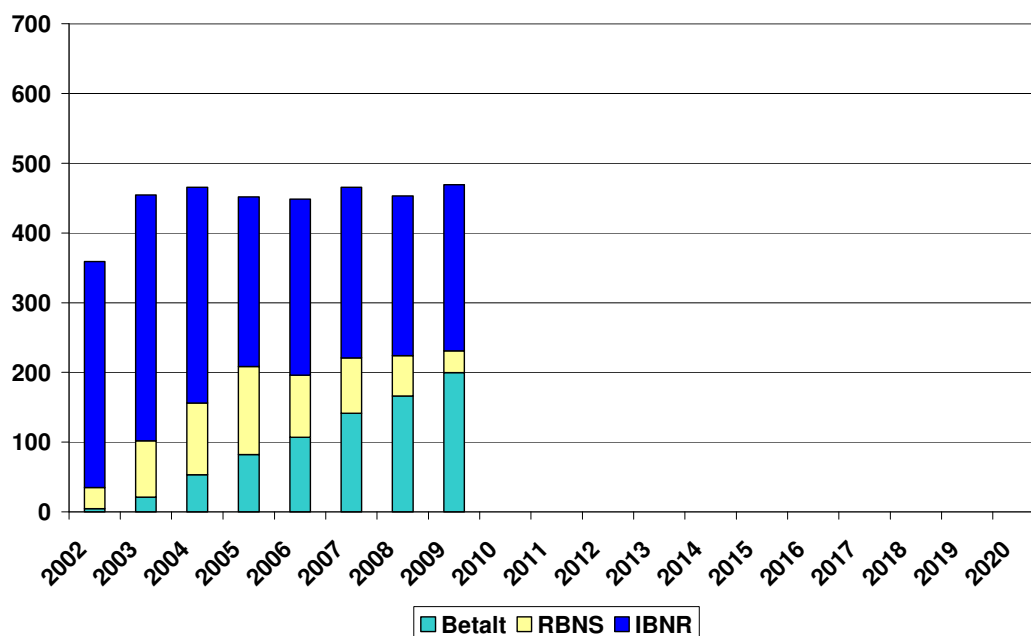
Figur 6.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2000.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2000–2009. Mill. kr.

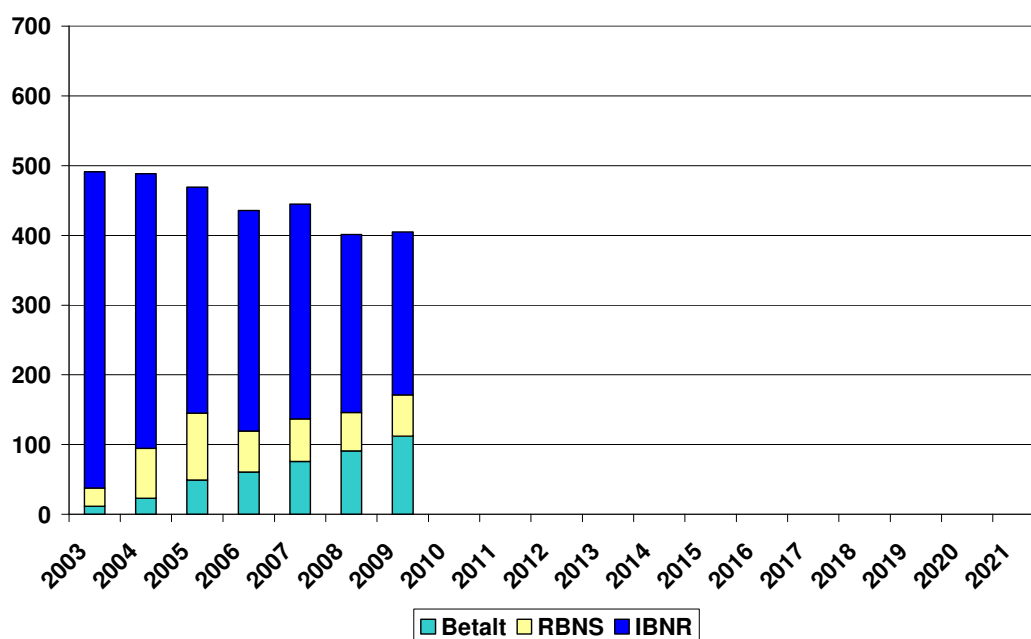
Figur 6.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2001.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2001–2009. Mill. kr.

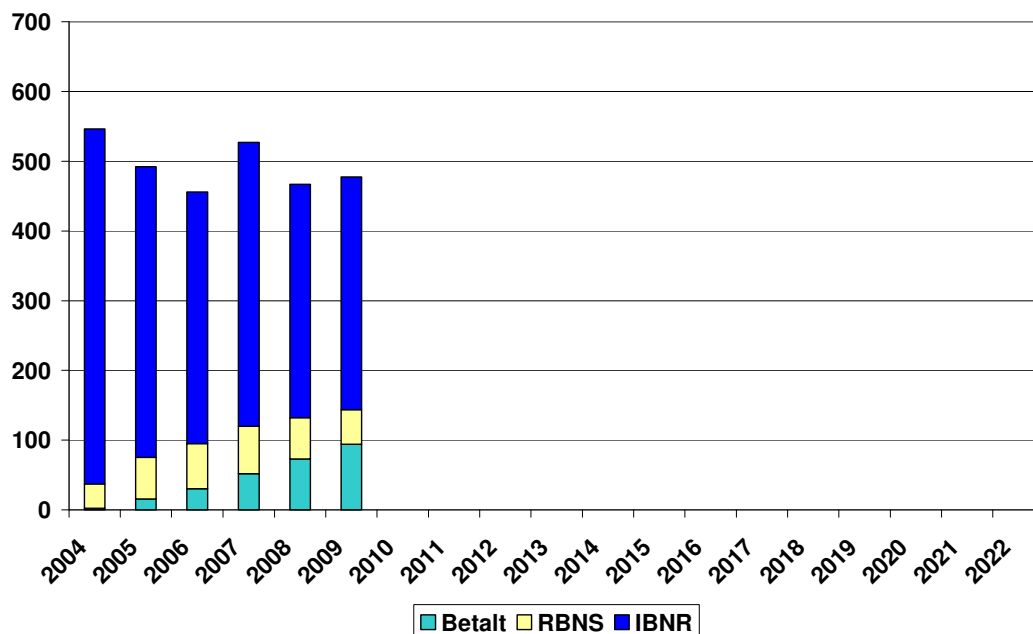
Figur 6.11. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2002.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2002–2009. Mill. kr.

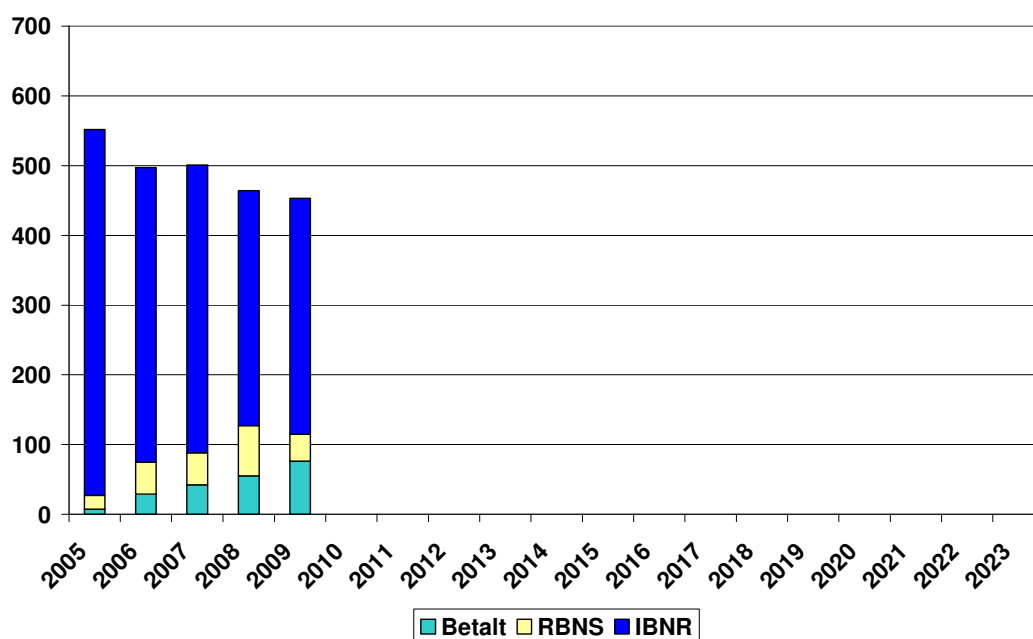
Figur 6.12. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2003.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2003–2009. Mill. kr.

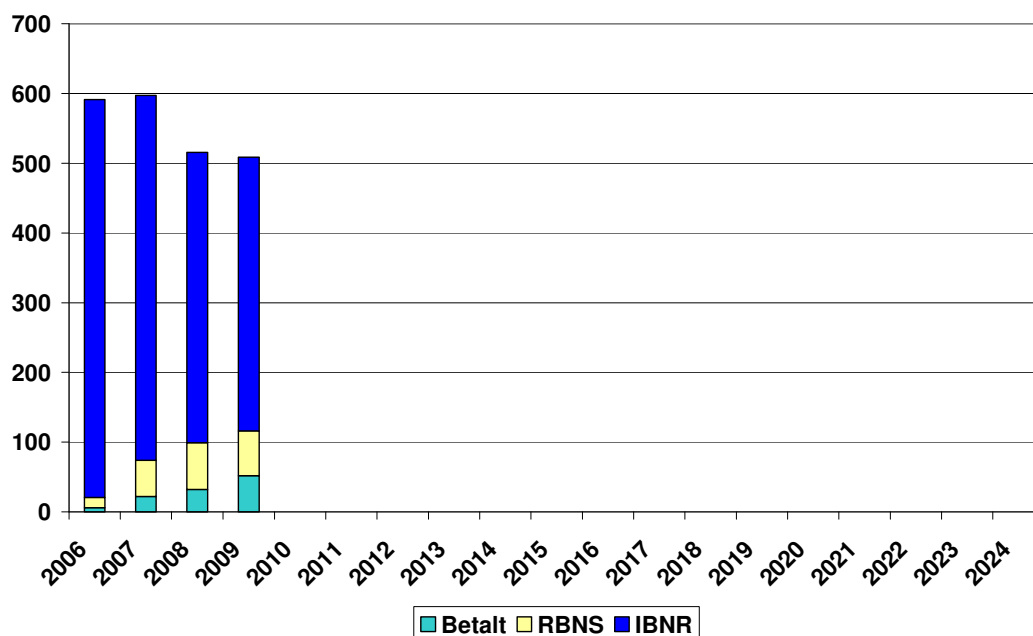
Figur 6.13. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2004.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2004–2009. Mill. kr.

Figur 6.14. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2005.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2005–2009. Mill. kr.

Figur 6.15. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2006.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2006–2009. Mill. kr.

7. Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader

I dette kapitlet blir det gitt en oversikt over utviklingen av de beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. I avsnitt 7.1 nedenfor sammenliknes de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som er beregnet med utgangspunkt i kostnadsundersøkelsene gjennomført i hhv. 2001 og 2006. Videre gis det en oversikt over de beregnede brutto driftskostnader pr. forsikret for hele perioden 1991–2009. Deretter gis det i avsnitt 7.2 en oversikt over de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som inngår i bransjeregnskapet for hvert av regnskapsårene 1991–2009.

7.1 Kort om kostnadsundersøkelsene

De beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som benyttes i bransjeregnskapet, er basert på resultatene av to kostnadsundersøkelser som har blitt gjennomført i regi av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH).⁸ Den mest omfattende av disse er undersøkelsen fra 2001 og denne er oppsummert i "Rapport for arbeidet med kostnadsundersøkelsen i yrkesskadeforsikring" (september 2001). Hovedresultatene fra denne rapporten er kommentert i tidligere rapporter om bransjeregnskapet for yrkesskadeforsikringer. En mindre omfattende undersøkelse ble gjennomført i løpet av første halvår 2006 og var i praksis en revisjon av undersøkelsen fra 2001.

Begge kostnadsundersøkelsene gjennomført i regi av FNH er basert på data fra fem av de største skadeforsikringsselskapene som tegner yrkesskadeforsikringer i det norske markedet, dvs. Gjensidige Forsikring BA (Gjensidige Forsikring ASA), If Skadeforsikring NUF, Vesta Forsikring AS (Tryg Forsikring NUF), KLP Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. For disse fem skadeforsikringsselskapene var de beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader fordelt mellom skadeoppgjørskostnader og salgskostnader som vist i tabell 7.1.

Tabell 7.1. Beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsårene 2001 og 2005. Mill. kr.

Kostnadsart	2001	2005
Skadeoppgjørskostnader	52.3	90.8
Salgskostnader	158.4	124.2
Forsikringsrelaterte driftskostnader i alt	210.7	215.0

Den kraftige økningen i skadeoppgjørskostnadene fra 2001 til 2005 (nærmere 75 prosent) kan forklares med bl.a. følgende forhold:

- (i) Økningen i årsverkskostnadene som er vesentlig høyere enn prisveksten målt ved økningen i konsumprisindeksen.
- (ii) Økningen i antall forsikrede personer.
- (iii) Innføring av aktiv skadebehandling (aktiv oppfølging av skadelidte).

⁸ Fra 1. januar 2010: Finansnæringens Fellesorganisasjon (FNO).

(iv) Større grad av advokatbistand fra de skadelidtes side.

Videre legges det til grunn at forsikringsselskapene hadde flere saker til behandling i 2005 enn i 2001, jf. bl.a. det forhold at RBNS-avsetningene økte markert i løpet av regnskapsårene 2001–2005.

På den annen side ble salgskostnadene redusert med over 20 prosent fra 2001 til 2005 til tross for at punktene (i) og (ii) i ovenstående liste også har betydning for disse kostnadene. Reduksjonen av salgskostnadene henger imidlertid sammen med en markert reduksjon i antall årsverk knyttet til salgsfunksjonen.

Av tabell 7.1 fremgår det at de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader økte med kun 4.3 mill. kr eller 2.0 prosent fra 2001 til 2005. Siden antall forsikrede personer i samme periode økte med ca. 5 ½ prosent, har de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret falt nominelt fra 2001 (163 kr) til 2005 (160 kr).

I FNHs kostnadsrapport fra 2001 er det også gitt oversikter over de beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for hvert av regnskapsårene 1991–2000. I denne sammenheng heter det i rapporten (jf. side 3) at

[d]isse er konstruert på basis av undersøkelsen for inneværende år under forutsetning om at kostnadsstrukturen for yrkesskedeforsikringsordningen i selskapene har vært den samme i angjeldende periode. De ulike driftskostnadene fra år til år er da fremkommet ved en justering av 2001-resultatet ut fra inflasjonsjustering og forutsetninger om antall årsverk innen oppgjør og salg.

Videre er det ved beregningen av driftskostnadene lagt til grunn at provisjonenes andel av bruttopremien er den samme for hvert av regnskapsårene 1991–2000, og den samme som i 2001 (dvs. 1.86 prosent).

Med utgangspunkt i disse beregningene samt oversikter over antall forsikrede (pr. 30. juni i de respektive regnskapsår) i de fem forannevnte selskaper er de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret beregnet som angitt i tabell 7.2 (neste side) for regnskapsårene 1991–2001.

Videre er det ved beregningen av forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret for regnskapsår 2002 tatt høyde for bl.a. prisstigningen fra 2001 til 2002 og at momsreformen har fått full effekt, mens det ved beregningen av forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret for regnskapsåret 2003 kun er tatt høyde for prisstigningen fra 2002 til 2003. For regnskapsåret 2004 er det tatt hensyn til både prisstigningen fra 2003 til 2004 og det såkalte MAP-fradraget (fradrag for meglerassistert provisjon) som ble innført høsten 2003.

Til slutt er den reviderte kostnadsundersøkelsen lagt til grunn for beregningen av de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader for regnskapsårene 2005–2009.

Tabell 7.2. Beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsårene 1991–2009. Pr. forsikret.

Regnskapsår	Pr. forsikret (kr)	Regnskapsår	Pr. forsikret (kr)
1991	131	2001	163
1992	121	2002	170
1993	121	2003	175
1994	124	2004	154
1995	117	2005	160
1996	122	2006	171
1997	119	2007	176
1998	122	2008	189
1999	133	2009	193
2000	150		

7.2 Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i bransjeregnskapet (1991–2009)

I tabell 7.3 gis en oversikt over samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader for forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet.

For hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett er disse kostnadene beregnet med utgangspunkt i opplysningene om antall forsikrede gitt ved tabell 3.1.A og forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret gitt ved tabell 7.2. For regnskapsårene 1994–2009 er de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader fordelt mellom delbransjen Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer ved å anvende de opptjente bruttopremier som vektor, jf. fordelingsnøklerne gitt ved tabell 3.2.

Tabell 7.3. Samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader. Mill. kr.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer (1991–2009).
Delbransjene Yrkesulykkes- og Yrkessykdomsforsikringer (1994–2009).

Regnskapsår	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	134.0	–	–
1992	142.6	–	–
1993	148.3	–	–
1994	153.1	102.2	51.0
1995	156.6	111.2	45.4
1996	158.8	113.0	45.8
1997	166.0	118.3	47.7
1998	175.0	132.6	42.4
1999	185.2	140.4	44.7
2000	194.7	148.0	46.8
2001	211.4	160.7	50.7
2002	246.2	190.6	55.6
2003	250.0	193.4	56.6
2004	218.6	166.6	52.0
2005	229.4	173.7	55.6
2006	247.3	187.0	60.2
2007	261.4	197.6	63.8
2008	316.5	239.1	77.4
2009	332.2	250.2	82.0

8. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning mv.

I dette kapitlet gis det en oversikt over utviklingen av hhv. beregningsteknisk brutto investeringsavkastning og renteinntekter på RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger – både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. I tillegg til oversiktene over de tallstørrelser som inngår i bransjeregnskapet for regnskapsårene 1991–2009, blir det gitt noen kommentarer til de prinsipper og metoder som er anvendt i forbindelse med fremskaffelsen av de aktuelle grunnlagsdata.

8.1 Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning

Ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er beregningsgrunnlaget satt lik årsgjennomsnittet av summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Brutto sikkerhetsavsetning (sikkerhetsansvar) inngår ikke i dette beregningsgrunnlaget. Gjennomsnittsberegningene er basert på de nevnte bruttoavsetninger slik disse er vurdert ved inngangen til og utløpet av de respektive regnskapsår – og ikke på kvartalsdata slik det er foreskrevet i § 4-15 i forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper (årsregnskapsforskriften). Når det gjelder den forsikringstekniske rente som er anvendt ved fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, heter det i årsregnskapsforskriften § 4-15 som følger:

Ved beregningen av investeringsavkastningen anvendes en forsikringsteknisk rente som settes lik regnskapsårets gjennomsnittlige rente på statsobligasjoner med gjenstående løpetid lik 3 år.

En oversikt over de anvendte forsikringstekniske renter er gitt i tabell 8.1.

Tabell 8.1. Forsikringsteknisk rente 1991–2009.

Regnskapsår	Rentesats	Regnskapsår	Rentesats
1991	10.05 pst	2001	6.46 pst
1992	10.51 pst	2002	6.40 pst
1993	6.75 pst	2003	4.31 pst
1994	6.51 pst	2004	2.97 pst
1995	6.36 pst	2005	2.88 pst
1996	5.48 pst	2006	3.70 pst
1997	4.62 pst	2007	4.78 pst
1998	5.29 pst	2008	4.60 pst
1999	5.39 pst	2009	2.70 pst
2000	6.59 pst		

Anvendes det beregningsgrunnlaget og den forsikringstekniske rente som er angitt ovenfor, blir den beregningstekniske brutto investeringsavkastning relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer som vist i tabell 8.2.

Tabell 8.2. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning 1991–2009. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	48.2	–	–
1992	154.6	–	–
1993	165.0	–	–
1994	209.2	147.4	61.8
1995	232.9	165.0	67.9
1996	216.0	157.9	58.1
1997	201.8	151.3	50.5
1998	270.6	204.0	66.6
1999	326.6	248.5	78.1
2000	446.9	342.2	104.7
2001	470.6	359.5	111.1
2002	505.2	378.5	126.7
2003	382.5	275.5	107.0
2004	298.8	209.6	89.2
2005	324.0	226.4	97.6
2006	457.3	318.8	138.5
2007	645.8	445.6	200.2
2008	673.6	465.4	208.2
2009	417.3	292.7	124.6
Sum 1994–2009	6 079.1	4 388.3	1 690.8
Sum 1991–2009	6 446.9	–	–

Det forhold at det ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er lagt til grunn at årsoppgjørskriftens bestemmelser om valg av forsikringsteknisk rente skal benyttes, fortjener en kommentar. Bakgrunnen for dette er bl.a. at et valg av en annen rentesats nødvendigvis vil implisere mer inngående vurderinger/analyser av lønnsomheten i denne skadeforsikringsbransjen, herunder også vurderinger av normative spørsmål som hvor stor fortjeneste det er ”rimelig” at forsikringsselskapene oppnår på obligatoriske forsikringsordninger. Slike vurderinger/analyser faller utenfor formålet med det foreliggende bransjeregnskapet.

På den annen side skal det presiseres at de fulle forsikringstekniske bruttoavsetninger er benyttet som grunnlag for fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, selv om selskapenes bruttopremier – for hele perioden 1991–2009 sett under ett – ikke har vært tilstrekkelige til å generere disse avsetningene.

8.2 Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av bruttoerstatningene som betales i løpet av et regnskapsår til Arbeids- og velferdsetaten (tidligere Rikstrygdeverket) innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår. Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt forvalte RTV-refusjonen i et halvt år.

Ved beregningen av den renteinntekt som genereres ved at skadeforsikringsselskapene forvalter den forannevnte RTV-refusjonen i et halvt år, er det benyttet den samme forsikrings-tekniske rente som ved fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, jf. tabell 8.1. En oversikt over renteinntektene på RTV-andelen av de bruttoerstatninger som er betalt i hvert av regnskapsårene 1991–2009, er gitt i tabell 8.3.

*Tabell 8.3. Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger 1991–2009.
Mill. kr.*

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	0.9	–	–
1992	1.7	–	–
1993	3.0	–	–
1994	5.2	4.7	0.5
1995	7.9	6.9	1.0
1996	7.7	7.0	0.7
1997	8.8	7.5	1.3
1998	13.8	11.7	2.1
1999	16.6	14.0	2.6
2000	21.8	17.9	3.9
2001	21.5	17.1	4.4
2002	23.4	18.7	4.7
2003	17.3	12.9	4.4
2004	12.1	9.4	2.7
2005	10.5	8.4	2.1
2006	15.3	12.2	3.1
2007	19.1	15.5	3.6
2008	19.6	16.1	3.5
2009	12.0	9.9	2.1
Sum 1994–2009	232.6	189.9	42.7
Sum 1991–2009	238.2	–	–

Oversikten i tabell 8.3 omfatter både hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Det fremgår av tabellen at disse renteinntektene er meget beskjedne sammenliknet med beregningsteknisk brutto investeringsavkastning.